

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ
ΤΟΜΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΥΤΟΝΟΜΩ»

Αθήνα, 3^η Τροποποίηση Νοέμβριος 2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ.....	4
ΟΡΟΙ	4
ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Περιγραφή – Προϋπολογισμός – Διάρκεια Προγράμματος	8
1.1 Σκοπιμότητα	8
1.2 Σύντομη περιγραφή – Διάρκεια Προγράμματος.....	10
1.3 Συνολικός προϋπολογισμός Προγράμματος και Περιφερειακή κατανομή	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Επιλέξιμες Κατοικίες – Ωφελούμενοι – Εισοδηματικές Κατηγορίες – Επιχορήγηση – Έναρξη Επιλεξιμότητας.....	16
2.1. Επιλέξιμες Κατοικίες	16
2.1.1. Ορισμοί	16
2.1.2. Γενικές Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας Κατοικίας.....	17
2.2. Ωφελούμενοι – Εισοδηματικές Κατηγορίες – Είδη Επιχορήγησης.....	17
2.3 Προϋποθέσεις για την υποβολή αιτήσεων	22
2.3.1 Ειδικές Προϋποθέσεις υποβολής για Πολυκατοικίες.....	22
2.4 Έναρξη Επιλεξιμότητας.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Ενεργειακός Στόχος & Επιλέξιμες παρεμβάσεις	25
3.1 Ενεργειακός Στόχος – Απαιτήσεις.....	25
3.2 Επιλέξιμες παρεμβάσεις ανά τύπο κατοικίας.....	26
3.3 Περιγραφή των επιλέξιμων παρεμβάσεων	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Επιλέξιμος Προϋπολογισμός.....	40
4.1 Επιλέξιμος Προϋπολογισμός Παρεμβάσεων	40
4.2 Επιλέξιμος Προϋπολογισμός λοιπών δαπανών.....	48
4.3 Συνολικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός.....	49
4.4 Κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής.....	50
4.4.1 Ίδια Κεφάλαια	51
4.4.2 Τραπεζικός δανεισμός.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά – Προετοιμασία – Διαδικασία Υποβολής Αίτησης.....	53
5.1 Απαιτούμενα Δικαιολογητικά – Προετοιμασία.....	53
5.2 Ηλεκτρονική Υποβολή Αίτησης – Προθεσμίες.....	55
5.3 Ειδικές περιπτώσεις αιτήσεων	62
5.4 Πρώτη Ενεργειακή Επιθεώρηση	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Υπαγωγή Αιτήσεων.....	68
6.1 Έλεγχος επιλεξιμότητας Αιτήσεων.....	68
6.2 Κατάταξη – Υπαγωγή Έργων Ωφελουμένων – Υπογραφή Δανειακών Συμβάσεων – Προθεσμίες – Υπαναχώρηση	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Υλοποίηση και Ολοκλήρωση Έργου – Προθεσμίες	73
7.1 Έναρξη Υλοποίησης Έργου – Εκταμίευση προκαταβολής δανείου– Έκδοση παραστατικών .	73

7.2	Ολοκλήρωση Παρεμβάσεων – Δεύτερη Ενεργειακή Επιθεώρηση	76
7.3	Ολοκλήρωση Έργου – Προσκόμιση Δικαιολογητικών – Έλεγχοι	78
7.4	Προθεσμίες Υλοποίησης του έργου – χορήγηση κινήτρων	80
7.5	Διαδικασία Τροποποιήσεων – Παρατάσεων Προθεσμιών	81
7.5.1	Τροποποιήσεις Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου.....	82
7.5.2	Γενικές επισημάνσεις για την τροποποίηση και ολοκλήρωση του έργου.....	83
7.5.3	Παρατάσεις Προθεσμιών	84
7.6	Αποβίωση ωφελουμένου.....	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Υποχρεώσεις Ωφελουμένων – Κυρώσεις – Ενστάσεις.....		86
8.1	Υποχρεώσεις Ωφελουμένων	86
8.2	Συνέπειες μη τήρησης από τον Ωφελούμενο των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος	87
8.3	Διαδικασία Ενστάσεων	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Κύριοι εμπλεκόμενοι φορείς – Συντελεστές Προγράμματος		90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Δημοσιότητα Προγράμματος		95
10.1	Υποχρεώσεις Δικαιούχου	95
10.2	Υποχρεώσεις Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών	95
10.3	Υποχρεώσεις λοιπών φορέων.....	95
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. Πληροφόρηση.....		96

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

ΟΡΟΙ

Για τους σκοπούς του Οδηγού οι χρησιμοποιούμενοι όροι έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	
Πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ»	Πρόγραμμα παροχής κινήτρων – επιδότηση επιτοκίου, επιχορήγηση κεφαλαίου και κάλυψη του κόστους των ενεργειακών επιθεωρήσεων, και των λοιπών «άυλων» δαπανών, με πόρους από το ταμείο Χαρτοφυλακίου «Ταμείο Εξοικονομώ ΙΙ» και το «Πρόγραμμα Άμεσης Ενίσχυσης» των νοικοκυριών – για παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον υφιστάμενο οικιακό κτηριακό τομέα, για την Προγραμματική Περίοδο 2014–2020.
Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΔΕΑ)	Το ΣΔΕΑ είναι η εξειδίκευση σε εθνικό επίπεδο της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, με την εφαρμογή συντονισμένων πολιτικών, δράσεων και μέτρων (τεχνολογικών, οικονομικών, θεσμικών κ.α.).
Μονοκατοικία	Το ενιαίο κτήριο που περιλαμβάνει μία ιδιοκτησία, που διατάσσεται σε μία ή περισσότερες στάθμες, με κύρια χρήση κατοικίας. Στον ορισμό της μονοκατοικίας εμπίπτουν και οι περιπτώσεις κτηρίων μικτής χρήσης με χρήσεις άλλες από κατοικία στη στάθμη του ισόγειου / ημιυπόγειου / ημιώροφου με ανεξάρτητη πρόσβαση (π.χ. καταστήματα, εργαστήρια κ.ά. με είσοδο από το δρόμο).
Διαμέρισμα	Κτηριακή μονάδα – ιδιοκτησία (κατοικία) εντός κτηρίου με χρήση πολυκατοικίας.
Πολυκατοικία	Το ενιαίο κτήριο που περιλαμβάνει περισσότερες από μία κτηριακές μονάδες – ιδιοκτησίες με κύρια χρήση κατοικίας, σε οριζόντια ή/και κατακόρυφη διάταξη. Στον ορισμό της πολυκατοικίας εμπίπτουν και οι περιπτώσεις κτηρίων κατοικίας δύο και πλέον ορόφων με χρήσεις άλλες από κατοικία στη στάθμη του ισόγειου / ημιυπόγειου / ημιώροφου με ανεξάρτητη πρόσβαση (π.χ. καταστήματα, εργαστήρια κ.ά. με είσοδο από το δρόμο).
Επιλέξιμη κατοικία	Η μονοκατοικία, η πολυκατοικία, καθώς και το μεμονωμένο διαμέρισμα που ικανοποιεί τις προϋποθέσεις τις παραγράφου 2.1.2.
Έργο	Το σύνολο των παρεμβάσεων ανά επιλέξιμη κατοικία (μονοκατοικία / μεμονωμένο διαμέρισμα / πολυκατοικία για το τμήμα της που αφορά στο σύνολο των διαμερισμάτων του κτηρίου).
Επιλέξιμες Παρεμβάσεις	Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3 και προκύπτουν βάσει της ενεργειακής επιθεώρησης
Κοινόχρηστες παρεμβάσεις	Οι επιλέξιμες παρεμβάσεις για αιτήσεις πολυκατοικίας, που αφορούν σε κοινόχρηστα ή κοινόκτητα τμήματα του κτηρίου της πολυκατοικίας σύμφωνα με τον πίνακα 3.2.1.
Επιλέξιμος Προϋπολογισμός παρεμβάσεων	Ο αποδεκτός από το πρόγραμμα προϋπολογισμός παρεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, όπως καθορίζεται με την απόφαση υπαγωγής.

Επιλέξιμος Προϋπολογισμός λοιπών δαπανών	Ο αποδεκτός από το πρόγραμμα προϋπολογισμός των λοιπών παρεμβάσεων για το κόστος του Συμβούλου έργου, του Ενεργειακού Επιθεωρητή καθώς και τυχόν μελετών που είναι απαραίτητες για την ορθή υλοποίηση παρεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, όπως καθορίζεται με την απόφαση υπαγωγής
Συνολικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός	Ο Επιλέξιμος Προϋπολογισμός παρεμβάσεων ενεργειακής εξοικονόμησης, όπως καθορίζεται με την απόφαση υπαγωγής.
Τελικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός παρεμβάσεων	Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός όπως διαμορφώνεται βάσει των παραστατικών δαπάνης των επιλέξιμων παρεμβάσεων και ως σύνολο δεν μπορεί να υπερβαίνει τον επιλέξιμο προϋπολογισμό παρεμβάσεων της απόφασης υπαγωγής.
Συνολικός Τελικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός	Ο Επιλέξιμος Προϋπολογισμός παρεμβάσεων και ο επιλέξιμος προϋπολογισμός για το κόστος του Συμβούλου έργου, του Ενεργειακού Επιθεωρητή καθώς και τυχόν μελετών και λοιπών επιλέξιμων δαπανών που είναι απαραίτητες για την ορθή υλοποίηση παρεμβάσεων, όπως διαμορφώνεται βάσει των παραστατικών δαπάνης, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον συνολικό επιλέξιμο προϋπολογισμό της απόφασης υπαγωγής.
Κίνητρα	Επιδότηση επιτοκίου, επιχορήγηση κεφαλαίου, κάλυψη του κόστους των ενεργειακών επιθεωρήσεων και δυννητικά μελετών και αμοιβής Συμβούλου Έργου.
Ιδιωτική Συμμετοχή	Το ποσό του συνολικού προϋπολογισμού που δεν καλύπτεται από την επιχορήγηση.
Ίδια κεφάλαια	Είναι η απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή μείον το ποσό της δανειακής Σύμβασης.
Συγκύριοι	Πρόσωπα που έχουν εμπράγματο δικαίωμα επικαρπίας, ψιλής κυριότητα ή πλήρους κυριότητας επί του ίδιου ακινήτου (διαμέρισμα πολυκατοικίας ή μονοκατοικία).
Συνιδιοκτήτες	Πρόσωπα που κατέχουν διαμερίσματα σε μία πολυκατοικία.
Ωφελούμενος	Είναι το φυσικό πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση για υπαγωγή στο Πρόγραμμα και ο τελικός αποδέκτης των κινήτρων.
Ένοικος	Το πρόσωπο που διαμένει σε μονοκατοικία / διαμέρισμα.
Σύμβουλος Έργου	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που υποβοηθά τον Ωφελούμενο για την υποβολή της αίτησης, την παρακολούθηση υλοποίησης και την υποβολή της δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου.
Εκπρόσωπος Πολυκατοικίας	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που οι ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων μίας πολυκατοικίας έχουν εξουσιοδοτήσει να υποβάλλει την αίτηση που αφορά σε παρεμβάσεις στην πολυκατοικία στο συμφωνημένο χρηματοπιστωτικό οργανισμό καθώς και να εισπράξει το κόστος των ενεργειακών επιθεωρήσεων που πραγματοποιήθηκαν στην πολυκατοικία.

Ενεργειακός Επιθεωρητής	Νοείται ο Ενεργειακός Επιθεωρητής κτηρίου όπως ορίζεται στο Ν. 4122/2013 (ΦΕΚ 42/Α'/19.02.2013), ήτοι φυσικό πρόσωπο που διενεργεί ενεργειακές επιθεωρήσεις σε κτήρια και είναι ενταγμένο στο μητρώο ενεργειακών επιθεωρητών του ΥΠΕΝ.
Προμηθευτής	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που προμηθεύει τα υλικά / συστήματα και εκδίδει παραστατικά που υποβάλλονται στο Πρόγραμμα.
Ανάδοχος	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που υλοποιεί το έργο ή μέρος αυτού και εκδίδει παραστατικά που υποβάλλονται στο Πρόγραμμα.
Ανάδοχος/προμηθευτής	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που εκτελεί το έργο και συγχρόνως προμηθεύει τα υλικά/συστήματα.
Δικαιούχος	Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Ανώνυμη Εταιρεία (πρώην Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης -ΕΤΕΑΝ Α.Ε).
Επενδυτική Επιτροπή	Η επιτροπή που προβλέπεται στην απόφαση 7313/1818/29.11.2016 των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 3905) για τη σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «Ταμείο Εξοικονομώ II».
Εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης	Το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.
Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ του Δικαιούχου και των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών (ΕΧΟ)	Είναι η συμφωνία μεταξύ των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών (ΕΧΟ) και της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας σχετικά με τη χρηματοδότηση και υλοποίηση του προγράμματος «Εξοικονομώ – Αυτονομώ».
Δανειακή Σύμβαση	Η σύμβαση που συνάπτει ο Ωφελούμενος (Φυσικό Πρόσωπο) με το χρηματοπιστωτικό οργανισμό της επιλογής του, που του χορηγεί το δάνειο.
Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ)	Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) είναι ο λόγος (ως ποσοστό %) της παρούσας αξίας της ενίσχυσης προς την παρούσα αξία του ενισχυόμενου κόστους επένδυσης (Οδηγός κατευθυντήριων κρατικών ενισχύσεων).

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΣΠΑ 2014–2020	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014–
2020 ΕΥΔ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (Διαχειριστική Αρχή)
ΕΠΑνΕΚ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»
ΠΕΠ	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΤΑΑ	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
Ε.Α.Τ. ΑΕ	Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Ανώνυμη Εταιρεία (πρώην Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης)
ΠΕΑ	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης
ΚΦΑΣ	Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών
ΚΕνΑΚ	Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων
ΕΧΟ	Ενδιάμεσος Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Περιγραφή – Προϋπολογισμός – Διάρκεια Προγράμματος

1.1 Σκοπιμότητα

Η πράσινη περιβαλλοντική πολιτική που έχει χαραχθεί από την κυβέρνηση και έχει αποτυπωθεί στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) στοχεύει σε μία ενεργειακή μετάβαση για τη μείωση των εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (ΑτΘ), την αύξηση της διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), την απολιγνιτοποιημένη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης με στόχο τη μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας.

Ο Ευρωπαϊκός κτηριακός τομέας ευθύνεται για την κατανάλωση του 40% της συνολικής τελικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και για το 36% των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Επιπλέον, το 35% από τα κτήρια της ΕΕ είναι παλαιότερα των 50 ετών και το 75% από αυτά κρίνονται μη ενεργειακά αποδοτικά.

Σύμφωνα με το ενεργειακό ισοζύγιο του έτους 2017, η ενεργειακή κατανάλωση που σχετίζεται με τα κτήρια στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 42% της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας στη χώρα, ενώ οι κατοικίες αποτελούν έναν από τους πλέον σημαντικούς καταναλωτές ενέργειας στη χώρα, καθώς αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος του κτηριακού αποθέματος (79,1%). Το 83,82% των κτηρίων που έχουν κατασκευαστεί πριν το έτος 1980 έχουν πολύ μικρή ενεργειακή αποδοτικότητα (κτήρια κατηγορίας Η), με τα πιο ενεργοβόρα κτήρια κατοικιών να είναι οι μονοκατοικίες.

Αναφορικά με την ενεργειακή κατηγορία των κτηρίων κατοικιών, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (66,83%) αυτών κατατάσσεται στην Ε-Η, το 26,81% στην Γ-Δ και μόλις το 6,36% στην Α-Β¹. Επομένως το ελληνικό κτηριακό απόθεμα κατοικιών παρουσιάζει ιδιαίτερα μεγάλο δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας.

Παρότι τα νοικοκυριά στην Ελλάδα παρουσιάζουν χαμηλή ενεργειακή κατανάλωση συγκριτικά με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (6^η θέση στην ΕΕ), όταν αυτή η ενεργειακή κατανάλωση συγκρίνεται με τις κλιματικές συνθήκες των υπόλοιπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα πέφτει στη 17^η θέση στις αντίστοιχες ενεργειακής κατάταξης.

---

¹ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΤΗΡΙΩΝ, ΣΘ ΚΑΙ ΣΚ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2019 και της χρονικής περιόδου 2011-201930, ΥΠΕΝ, Σώμα Επιθεώρησης Νοτίου/Βορείου Ελλάδος, Τμήμα Επιθεώρησης Ενέργειας, Ιούνιος 2020, http://bpes.ypeka.gr/?page_id=21

Η αναγκαιότητα λοιπόν ανακαίνισης του κτηριακού τομέα στην Ελλάδα είναι αναμφισβήτητη, καθώς έτσι επιτυγχάνονται ταυτόχρονα σημαντικά ποσοστά εξοικονόμησης ενέργειας, εξοικονόμηση κόστους για τους πολίτες, βελτίωση των καθημερινών συνθηκών διαβίωσης και άνεσης καθώς και, της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών κατά τη χρήση των κτηρίων αυτών.

Όσον αφορά, στα νοικοκυριά, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) προβλέπει την ανακαίνιση τουλάχιστον 600.000 κατοικιών έως το 2030, ήτοι ανακαίνιση τουλάχιστον 60.000 κατοικιών κατά μέσο όρο το χρόνο, για μία δεκαετία.

Η επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου συμβάλλει σημαντικά στη ριζική αναβάθμιση του γηρασμένου κτηριακού αποθέματος της χώρας, δίνοντας ταυτόχρονα μία ώθηση στον κατασκευαστικό τομέα, ο οποίος παρουσίασε ύφεση την περασμένη δεκαετία.

Με τα προγράμματα Εξοικονομώ κατ' Οίκον I, Εξοικονομώ κατ' Οίκον II (Α και Β Κύκλος), των προγραμματικών περιόδων 2007–2013, 2014–2020, υλοποιήθηκαν ενεργειακές παρεμβάσεις σε σύνολο 130.000 περίπου κατοικιών/κτηριακών μονάδων.

Το πρόγραμμα «Εξοικονομώ Κατ' Οίκον» κρατώντας την παλιά του δομή, μεταβάλλεται και εκσυγχρονίζεται σε «Εξοικονομώ – Αυτονομώ», προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται από την πανδημία του COVID-19 και ακολουθεί τις επιταγές των καιρών: κλιματική αλλαγή, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ψηφιοποίηση.

Ενδεικτικά μέτρα αυτής της πολιτικής είναι η ειδική προσαύξηση 10% που εφαρμόζεται σε όλες τις επιδοτήσεις, λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19 στην οικονομία και τα νοικοκυριά, καθώς και η επιπλέον 10% επιδότηση που εφαρμόζεται στις λιγνιτικές περιοχές, ως ρήτρα δίκαιης μετάβασης. Επίσης, ακολουθώντας τις βασικές αρχές της εξοικονόμησης ενέργειας, που επιβάλουν πρώτα τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτηρίων και στη συνέχεια την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η εγκατάσταση νέου Φωτοβολταϊκού (Φ/Β) σταθμού αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμη μόνο όταν τα κτήρια επιτυγχάνουν, με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας, την αναβάθμισή τους σε ενεργειακή κατηγορία τουλάχιστον B+. Τέλος, επιδοτείται η εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων διαχείρισης (smarthome), τα οποία συμβάλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και τα συστήματα ηλεκτρικών συσσωρευτών (μπαταρίες), όταν συνδυάζονται με φωτοβολταϊκά συστήματα.

Παράλληλα, ακολουθώντας το ΕΣΕΚ, το φυσικό αέριο αναμένεται να αποτελέσει το ενδιάμεσο καύσιμο για τη μετάβαση σε ένα μοντέλο χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η χρήση του στην τελική κατανάλωση ενέργειας διευρύνεται. Για το λόγο αυτό, οι λέβητες πετρελαίου δεν επιδοτούνται, ενώ τα ενεργειακά τζάκια δεν επιδοτούνται στην Αττική και στην Θεσσαλονίκη, όπου η ατμοσφαιρική ρύπανση παρουσιάζει υψηλούς

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

δείκτες και όπου το δίκτυο του φυσικού αερίου είναι ανεπτυγμένο.

Συμβάλλοντας, λοιπόν, στην υλοποίηση του ΕΣΕΚ το νέο Εξοικονομώ – Αυτονομώ υλοποιείται με προσαρμογή και βελτίωση του υφιστάμενου χρηματοδοτικού μοντέλου, αποσκοπώντας στην μεγιστοποίηση των ωφελειών για τους πολίτες μέσω της αύξησης των πολιτών που δύναται να λάβουν μέρος στο εξοικονομώ, της απλοποίησης της πιστοποίησης των παρεμβάσεων και της ενεργοποίησης της αγοράς με την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση των απαιτούμενων παρεμβάσεων. Έτσι, το νέο πρόγραμμα θα προσφέρει υψηλά οικονομικά και λειτουργικά οφέλη προς τα ελληνικά νοικοκυριά με ταυτόχρονη κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών.

1.2 Σύντομη περιγραφή – Διάρκεια Προγράμματος

Το Πρόγραμμα συνίσταται στην παροχή κινήτρων για παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας και ενίσχυσης της ενεργειακής αυτονομίας στον οικιακό κτηριακό τομέα, με στόχο τη μείωση των ενεργειακών αναγκών και της κατανάλωσης συμβατικών καυσίμων, στο πλαίσιο της μετάβασης σε ένα «Έξυπνο Σπίτι». Το Πρόγραμμα αφορά σε κτήρια που διαθέτουν οικοδομική άδεια ή άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο, χρησιμοποιούνται ως κύρια κατοικία και των οποίων οι ιδιοκτήτες πληρούν συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια (βλ. πίνακα 2.2.1). Ειδικότερα, το Πρόγραμμα περιλαμβάνει πέντε (5) κατηγορίες κινήτρων, στις οποίες οι Ωφελούμενοι εντάσσονται ανάλογα με το εισόδημά τους όπως αναλυτικότερα περιγράφεται στην ενότητα 2.2. Επίσης, προβλέπονται κίνητρα για παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης σε πολυκατοικίες με επιμέρους αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων που περιλαμβάνουν κοινόχρηστες και μη κοινόχρηστες παρεμβάσεις αναβάθμισης αυτών, ενώ προβλέπεται ειδική κατηγορία κινήτρων για αυτοτελείς παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης μόνο των κοινόχρηστων χώρων πολυκατοικίας, χωρίς, δηλαδή, να συμπεριλαμβάνονται παρεμβάσεις στα διαμερίσματα.

Κάθε φυσικό πρόσωπο που επιθυμεί να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα εξετάζει εάν πληροί τα κριτήρια που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 2, συγκεντρώνει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και συμπληρώνει την αίτηση στο πληροφοριακό σύστημα της επίσημης διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος, που θα ανοίξει στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ, επιλέγοντας εάν επιθυμεί, τη χορήγηση δανείου και από ποιον χρηματοπιστωτικό οργανισμό θα γίνει αυτό. Επίσης, απευθύνεται σε Ενεργειακό Επιθεωρητή, ώστε να διενεργηθεί η πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση της ιδιοκτησίας τους και να εκδοθεί το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Α' ΠΕΑ).

Επιλέξιμες είναι οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται μετά την έκδοση του ΠΕΑ της πρώτης ενεργειακής επιθεώρησης (που αποτελεί την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας

των σχετικών δαπανών). Μέρος των παρεμβάσεων δύναται να πραγματοποιηθεί και πριν από την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, με αποκλειστική ευθύνη του Ωφελούμενου

Η υποβολή της αίτησης, η παρακολούθηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και ενεργειακής αυτονομίας καθώς και οι ενέργειες για την ολοκλήρωση του έργου, συμπεριλαμβανομένης της προσκόμισης των δικαιολογητικών για την πιστοποίηση ολοκλήρωσης του έργου, μπορεί να ανατίθεται από τους δυνητικά Ωφελούμενους σε σύμβουλο έργου.

Οι δυνητικά Ωφελούμενοι (ή οι σύμβουλοι του έργου) αναρτούν στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος στοιχεία που αφορούν στο ΠΕΑ, στις παρεμβάσεις που έχουν προκύψει από το ΠΕΑ και οδηγούν στην επίτευξη του ενεργειακού στόχου, το αντίστοιχο κόστος αυτών καθώς και λοιπά δικαιολογητικά.

Διενεργείται αυτόματος έλεγχος των στοιχείων που εισήχθησαν στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος και εφόσον διασταυρωθεί η εγκυρότητα τους, οι δυνητικά Ωφελούμενοι (ή οι σύμβουλοι του έργου) υποβάλουν την αίτηση και αυτή υπάγεται στο Πρόγραμμα, μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων. Στη συνέχεια εκδίδεται η απόφαση υπαγωγής στο Πρόγραμμα.

Μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, οι Ωφελούμενοι απευθύνονται εκ νέου σε Ενεργειακό Επιθεωρητή (διαφορετικό από τον Ενεργειακό επιθεωρητή που συνέταξε το Α΄ ΠΕΑ), ώστε να διενεργηθεί δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση της ιδιοκτησίας τους και να εκδοθεί νέο ΠΕΑ (Β΄ ΠΕΑ). Βάσει του Β΄ ΠΕΑ και κατόπιν της διαπίστωσης επίτευξης του ενεργειακού στόχου και του ελέγχου των δικαιολογητικών ολοκληρώνεται η καταβολή των κινήτρων του Προγράμματος στους Ωφελούμενους.

Η δαπάνη για το κόστος των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων, η δαπάνη του συμβούλου έργου καθώς και τυχόν λοιπές δαπάνες μελετών, καλύπτονται εξολοκλήρου από το Πρόγραμμα, υπό την προϋπόθεση υπαγωγής της αίτησης και επίτευξης του ελάχιστου ενεργειακού στόχου του προγράμματος.

Τα έργα των Ωφελούμενων (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο) θα πρέπει να ολοκληρώνονται σε διάστημα **δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής.

Η επιλεξιμότητα υποβαλλόμενων δαπανών για την ολοκλήρωση των έργων των Ωφελουμένων του προγράμματος λήγει την 16.06.2023.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών του Προγράμματος λήγει την 31.12.2023, σύμφωνα με το άρθρο 65 του κανονισμού 1303/2013, όπως κάθε φορά ισχύει.

1.3 Συνολικός προϋπολογισμός Προγράμματος και Περιφερειακή κατανομή

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)) και από Εθνικούς Πόρους, μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (Ε.Π.Αν.Ε.Κ.) του ΕΣΠΑ 2014–2020, ενώ χρηματοδοτείται και με πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Η συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε 896,39 εκ. €, εκ των οποίων 492 εκ. € από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία», 170,75 εκ. € από τα ΠΕΠ – Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, 34 εκ. € από Εθνικούς Πόρους και 199,64 εκ. € από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Στον πίνακα 1.3.1 δίνεται, ανά Περιφέρεια της χώρας, η συνολική κατανομή του Προγράμματος (για όλους του τύπους αιτήσεων) ύψους 896,39 εκ. €, ενώ στον πίνακα 1.3.2 δίνεται, ανά Περιφέρεια της χώρας, η κατανομή αποκλειστικά για τις αιτήσεις που αφορούν σε πολυκατοικίες και η οποία αποτελεί υποσύνολο της συνολικής κατανομής.

Ο προϋπολογισμός των 92 εκ.€ του πίνακα 1.3.1, αφορά τους πόρους του «Ταμείου Εξοικονομώ II» που διατίθεται κυρίως για χορήγηση δανείων για την υλοποίηση παρεμβάσεων και επιδότηση επιτοκίου, και το «Πρόγραμμα Άμεσης Ενίσχυσης» που διατίθεται για επιχορήγηση κεφαλαίου για την υλοποίηση παρεμβάσεων και κόστος ενεργειακών επιθεωρήσεων, μελετών και συμβούλου έργου. Για την περιφερειακή κατανομή έχει ληφθεί υπόψη η συνεισφορά των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών και το πλήθος κτηρίων και νοικοκυριών των Περιφερειών, η κατανομή των πόρων του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», βάσει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης σύστασης του «Ταμείου Εξοικονομώ II» καθώς και οι Εθνικοί Πόροι.

Πιν. 1.3.1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Περιφέρεια	Ταμείο Εξοικονομώ II	Πρόγραμμα Άμεσης Ενίσχυσης				
	Πόροι ΕΠΑΝΕΚ (€)	Πόροι Περιφερειών (€)	Πόροι ΕΠΑΝΕΚ (€)	Εθνικοί Πόροι(€)	Πόροι Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (€)	Προϋπολογισμός Προγράμματος Άμεσης Ενίσχυσης (€)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	49.050.715,21	30.000.000,00	44.000.000,00			74.000.000,00
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		30.000.000,00	100.000.000,00			130.000.000,00
ΗΠΕΙΡΟΥ		25.000.000,00	40.000.000,00			65.000.000,00
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		4.000.000,00	80.000.000,00			84.000.000,00
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		15.160.000,00			41.924.400,00	57.084.400,00
ΑΤΤΙΚΗΣ	19.141.742,52	11.300.000,00			149.730.000,00	161.030.000,00
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	3.230.169,05	3.460.000,00	21.000.000,00			24.460.000,00
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	3.170.351,11	2.580.000,00	24.000.000,00	5.000.000,00		31.580.000,00
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	17.407.022,11	9.500.000,00	38.000.000,00	26.000.000,00		73.500.000,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ		20.000.000,00	25.000.000,00	3.000.000,00		48.000.000,00
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		3.330.000,00	7.000.000,00			10.330.000,00
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ		5.910.000,00			7.985.600,00	13.895.600,00
ΚΡΗΤΗΣ		10.510.000,00	21.000.000,00			31.510.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	92.000.000,00	170.750.000,00	400.000.000,00	34.000.000,00	199.640.000	804.390.000,00

Πιν. 1.3.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ (ΤΥΠΟΥ Α & Β)

Περιφέρεια	Ταμείο Εξοικονομώ II (€)	Πρόγραμμα Άμεσης Ενίσχυσης		
		Πόροι ΕΠΑΝΕΚ (€)	Πόροι Ταμείου Ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (€)	Προϋπολογισμός Προγράμματος Άμεσης Ενίσχυσης (€)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ –ΘΡΑΚΗΣ	3.800.000,00	5.192.048,84		5.192.048,84
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		12.735.214,14		12.735.214,14
ΗΠΕΙΡΟΥ		3.484.060,00		3.484.060,00
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		6.661.496,63		6.661.496,63
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ				4.417.191,00
ΑΤΤΙΚΗΣ	1.800.000,00		17.519.136,00	17.519.136,00
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	150.000,00	1.469.447,79		1.469.447,79
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	220.000,00	2.155.190,08		2.155.190,08
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.530.000,00	4.408.343,36		4.408.343,36
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ		3.134.821,94		3.134.821,94
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		1.175.558,23		1.175.558,23
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ			535.794,00	535.794,00
ΚΡΗΤΗΣ		3.351.843,23		3.351.843,23
ΣΥΝΟΛΟ		7.500.000,00	43.768.024,23	22.472.121,00

Οι κατανομές σε κάθε κατηγορία Περιφερειών μπορούν να μεταβληθούν ανάλογα με τυχόν τροποποιήσεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Ταμείου, διαφοροποιήσεις στα συμπεράσματα της εκ των προτέρων αξιολόγησης σε νεότερες εκδόσεις αυτής, καθώς και ανάλογα με την πορεία υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων του Ταμείου και των εντάξεων για το Πρόγραμμα Άμεσης Ενίσχυσης.

Στον ανωτέρω συνολικό προϋπολογισμό συμπεριλαμβάνονται τα διαχειριστικά κόστη του Δικαιούχου, καθώς και τα διαχειριστικά κόστη των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών (Ε.Χ.Ο.) για τη διαχείριση φακέλου δανείου.

Τα κόστη του Προγράμματος για την αμοιβή του ενεργειακού επιθεωρητή, του συμβούλου έργου και κόστη τυχόν μελετών καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του «Προγράμματος Άμεσης Ενίσχυσης», για όλες τις κατηγορίες Ωφελούμενων του κεφαλαίου 2.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι ανωτέρω πόροι δύνανται να συνδυασθούν με άλλους εθνικούς πόρους για την υλοποίηση παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε επιλέξιμες κατοικίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Επιλέξιμες Κατοικίες – Ωφελούμενοι – Εισοδηματικές Κατηγορίες – Επιχορήγηση – Έναρξη Επιλεξιμότητας

2.1. Επιλέξιμες Κατοικίες

2.1.1. Ορισμοί

Για τις ανάγκες του Προγράμματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- **Μονοκατοικία:** Το ενιαίο κτήριο που περιλαμβάνει μία ιδιοκτησία, που διατάσσεται σε μία ή περισσότερες στάθμες, με κύρια χρήση κατοικίας. Στον ορισμό της μονοκατοικίας εμπίπτουν και οι περιπτώσεις κτηρίων μικτής χρήσης με χρήσεις άλλες από κατοικία στη στάθμη του ισόγειου / ημιυπόγειου / ημιώροφου με ανεξάρτητη πρόσβαση (π.χ. καταστήματα, εργαστήρια κ.ά. με είσοδο από το δρόμο).

Εκδίδεται ΠΕΑ α) για «Ολόκληρο Κτήριο» και χρήση «Μονοκατοικία» εάν πρόκειται για ολόκληρο το κτήριο ή β) για «Κτηριακή μονάδα» και χρήση «Μονοκατοικία» εάν πρόκειται για το τμήμα του κτηρίου που αφορά στην μοναδική κατοικία του κτηρίου.

- **Πολυκατοικία:** Το ενιαίο κτήριο που περιλαμβάνει περισσότερες από μία κτηριακές μονάδες – ιδιοκτησίες με κύρια χρήση κατοικίας, σε οριζόντια ή/και κατακόρυφη διάταξη. Στον ορισμό της πολυκατοικίας εμπίπτουν και οι περιπτώσεις κτηρίων κατοικίας που περιλαμβάνουν και χρήσεις άλλες από κατοικία στη στάθμη του ισόγειου / ημιυπόγειου / ημιώροφου με ανεξάρτητη πρόσβαση (π.χ. καταστήματα, εργαστήρια κ.ά. με είσοδο από το δρόμο).

Εκδίδεται ΠΕΑ για «Ολόκληρο Κτήριο» και χρήση «Πολυκατοικία» εάν πρόκειται για ολόκληρο το κτήριο ή το τμήμα του που αφορά στο σύνολο των κατοικιών του κτηρίου.

- **Διαμέρισμα:** κτηριακή μονάδα – ιδιοκτησία (κατοικία) εντός κτηρίου με χρήση πολυκατοικίας.

Εκδίδεται ΠΕΑ για «Κτηριακή μονάδα» και χρήση «Πολυκατοικία» και αναγράφεται τίτλος για την κτηριακή μονάδα (π.χ. Διαμέρισμα Α1).

Επιλέξιμη κατοικία είναι η μονοκατοικία, η πολυκατοικία καθώς και το μεμονωμένο διαμέρισμα. Επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλέξιμες οι ιδιοκτησίες του κτηρίου που δεν χρησιμοποιούνται για κατοικία (π.χ. κατάστημα στο ισόγειο κτηρίου).

2.1.2. Γενικές Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας Κατοικίας

Μία κατοικία, προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη, πρέπει να πληροί τις ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις,:

- Υφίσταται **νόμιμα**.
- Δεν έχει κριθεί κατεδαφιστέα.
- Χρησιμοποιείται ως **κύρια κατοικία**.
- Έχει καταταχθεί βάσει του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) σε **κατηγορία χαμηλότερη ή ίση της Γ**.

Οι προϋποθέσεις παρουσιάζονται αναλυτικότερα στην ενότητα 2.2.

2.2. Ωφελούμενοι – Εισοδηματικές Κατηγορίες – Είδη Επιχορήγησης

Στα πλαίσια του Προγράμματος υπάρχουν τρεις (3) διακριτοί τύποι αιτήσεων, μία (1) για μεμονωμένα διαμερίσματα ή μονοκατοικίες και δύο (2) για πολυκατοικίες.

- i. Αίτηση Μεμονωμένου διαμερίσματος ή Μονοκατοικίας,
- ii. Αίτηση Πολυκατοικίας Τύπου Α,
- iii. Αίτηση Πολυκατοικίας Τύπου Β.

Οι προϋποθέσεις υποβολής τους παρουσιάζονται στο κεφ. 2.3

Η **νομιμότητα της κατοικίας** αποδεικνύεται βάσει οικοδομικής άδειας. Στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης της κατοικίας δεν διαθέτει οικοδομική άδεια ή αυτή δεν ανταποκρίνεται στην τρέχουσα κατάσταση της κατοικίας, θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο, από το οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω κατοικία υφίσταται νόμιμα².

Στο στάδιο υποβολής αίτησης επισυνάπτεται σχετική Υ.Δ. περί νομιμότητας της κατοικίας και η επισύναψη Οικοδομικής Άδειας ή/και άλλου αντίστοιχου/πρόσθετου νομιμοποιητικού εγγράφου θα πρέπει να έχει προσκομιστεί πριν την Απόφαση Υπαγωγής.

Η **κύρια χρήση** της κατοικίας προς ενεργειακή αναβάθμιση, θα πρέπει να αποδεικνύεται από τα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του χρήστη εντός των τελευταίων τριών (3) ετών, με προτεραιότητα το «έτος αναφοράς» του Προγράμματος (φορολογικό

---

²Επιλέξιμες είναι και οι κατοικίες της παρ.2, του άρθρου 82 του ν. 4495/2017 (ΦΕΚ 167/Α'/03.11.2017) (για την περίπτωση ζ της παρ.2 του παραπάνω άρθρου, τηρείται η διαδικασία που αναφέρεται σχετικά στο κεφ.5.1).

έτος 2019). Σε περίπτωση που από τα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, για το έτος αναφοράς προκύπτει ότι το ακίνητο δεν ήταν σε χρήση (κενό διαμέρισμα, κενή μονοκατοικία) το εν λόγω φορολογικό έτος, για την πιστοποίηση της κύριας χρήσης κατοικίας θα χρησιμοποιηθούν αντίστοιχα δικαιολογητικά ενός εκ των δύο προηγούμενων φορολογικών ετών. Εάν η κατοικία έχει αποκτηθεί κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος (πρόσφατη απόκτηση ακινήτου), θα ζητηθεί έγγραφη δέσμευση για την κύρια χρήση της κατοικίας (βλ. κεφ. 5).

Ειδικά στην αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β που αφορά αποκλειστικά σε κοινόχρηστες παρεμβάσεις, η χρήση κατοικίας των διαμερισμάτων προκύπτει από το πρακτικό της γενικής συνέλευσης σε συνδυασμό με το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (βλ. κεφ. 2.3.1).

Το **Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης** (Π.Ε.Α.), θα πρέπει να έχει εκδοθεί μετά την 26.11.2017 (27.11.2017 η ημερομηνία ενεργοποίησης του πληροφοριακού συστήματος έκδοσης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης βάσει του ΚΕνΑΚ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β' 2367/12.07.2017).

Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν **φυσικά πρόσωπα** που κατά το έτος αναφοράς (φορολογικό έτος 2019) και κατά το χρόνο υποβολής αίτησης έχουν εμπράγματο δικαίωμα (πλήρους κυριότητας/επικαρπίας/ψιλής κυριότητας) σε επιλέξιμη κατοικία.

Ειδικά για τις περιπτώσεις που σύμφωνα με τα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κατά το έτος αναφοράς η κατοικία α) ενοικιάζεται/ διατίθεται για βραχυχρόνια μίσθωση, β) είναι κενή, ή γ) δεν υπήρχε εμπράγματο δικαίωμα επικαρπίας ή πλήρους κυριότητας και έχει αποκτηθεί πρόσφατα, δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν μόνον ο πλήρης κύριος ή ο επικαρπωτής.

Στις ενοικιαζόμενες/δωρεάν παραχωρούμενες κατοικίες/βραχυχρόνιες μισθώσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού 1407/2013 της Επιτροπής ΕΕ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης. Απαιτείται από τον Ωφελούμενο (πλήρη κύριο, επικαρπωτή) δήλωση συμμόρφωσης με τον κανονισμό de minimis, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει καθώς και προσκόμιση αντίστοιχων δηλώσεων των λοιπών συνιδιοκτητών (πλήρης κύριος, επικαρπωτής). Επιπλέον, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (επιχορήγησης, επιδότησης επιτοκίου και ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης – ΑΙΕ) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000€ συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των αιτήσεων του.

Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων σε επιλέξιμη κατοικία, η αίτηση υποβάλλεται από έναν εκ των δικαιούχων που να έχει δικαίωμα συμμετοχής σύμφωνα με τα ανωτέρω, μετά από συναίνεση των υπολοίπων.

Τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα καλούνται **Ωφελούμενοι του Προγράμματος** εφόσον βάσει του εισοδήματος τους κατά το έτος αναφοράς κατατάσσονται στις κάτωθι εισοδηματικές κατηγορίες:

Πίνακας 2.2.1 Εισοδηματικές κατηγορίες του Κύκλου Εξοικονομώ – Αυτονομώ

Κατηγορία	Ατομικό Εισόδημα (€)	Οικογενειακό Εισόδημα (€)
1	≤ 10.000	≤ 20.000
2	> 10.000 – 20.000	> 20.000 – 30.000
3	> 20.000 – 30.000	> 30.000 – 40.000
4	> 30.000 – 50.000	> 40.000 – 70.000
5	> 50.000 – 90.000	> 70.000 – 120.000

Ως **εισόδημα** λαμβάνεται το «**εισόδημα επιβολής εισφοράς**» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του **εκκαθαριστικού σημειώματος** δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του έτους αναφοράς. Ειδικά στην περίπτωση που δεν υφίσταται υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και αυτή τεκμηριώνεται με αντίγραφο της σχετικής υπεύθυνης δήλωσης που έχει κατατεθεί στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική υπηρεσία (βλ. & κεφ 5.2 Ειδικές Περιπτώσεις αιτήσεων), το εισόδημα θεωρείται μηδέν (κατηγορία 1).

Εάν ο ενδιαφερόμενος είναι έγγαμος, η κατάταξη στις κατηγορίες του πίνακα 2.2.1 γίνεται βάσει της στήλης «οικογενειακό εισόδημα». Για τον υπολογισμό του οικογενειακού εισοδήματος χρησιμοποιούνται τα στοιχεία του συστήματος TAXIS και αθροίζονται τα εισοδήματα του υπόχρεου υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, της συζύγου και των τέκνων που έχουν δηλωθεί ως εξαρτώμενα μέλη στην εν λόγω δήλωση και τυχόν υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση. Επισημαίνεται ότι και στην περίπτωση κατά την οποία η αίτηση υποβάλλεται από πρόσωπο που έχει δηλωθεί ως εξαρτώμενο τέκνο σε «οικογενειακή» φορολογική δήλωση και δηλώνει και το ίδιο εισοδήματα, η κατάταξη στις κατηγορίες του πίνακα 2.2.1 γίνεται συνυπολογίζοντας το συνολικό εισόδημα της οικογένειας στην οποία ανήκει, ως ανωτέρω. Σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας (με προστατευόμενα τέκνα), το εισόδημα του ενδιαφερόμενου συν το τυχόν εισόδημα των τέκνων λογίζεται ως οικογενειακό και βάσει αυτού πραγματοποιείται η κατάταξή του στις κατηγορίες του πίνακα 2.2.1. Εάν στα πλαίσια έγγαμης σχέσης ή ύπαρξης συμφώνου συμβίωσης, το οποίο δηλώνεται στο φορολογικό Μητρώο του TAXIS, υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις φορολογίας, γίνεται η άθροιση των επιμέρους εισοδημάτων και η αναγωγή τους σε «οικογενειακό εισόδημα».

Εάν ο αιτών (στην περίπτωση οικογένειας/ΜΣΣ, ή/και η σύζυγος/ΜΣΣ) είναι φορολογικός κάτοικος εξωτερικού, το εισόδημα για την κατάταξη στις κατηγορίες του πίνακα 2.2.1 θα

προκύπτει από την άθροιση του «εισοδήματος επιβολής εισφοράς» του εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος που έχει υποβληθεί στην Ελλάδα και του συνολικού δηλωθέντος εισοδήματος που έχει αποκτηθεί στη χώρα Φορολογικής Κατοικίας του (για τα ανωτέρω βλ. & κεφ 5.2 Ειδικές Περιπτώσεις αιτήσεων), για το έτος αναφοράς. Επισημαίνεται ότι, λόγω των ηλεκτρονικών διασταυρώσεων των στοιχείων κατοικίας που καταχωρούνται στην αίτηση με τα αντίστοιχα στοιχεία που έχουν δηλωθεί στην φορολογική αρχή, είναι απαραίτητο στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του ενοίκου (Ε1) ή, εάν υπάρχει μίσθωση της κύριας κατοικίας, στην αναλυτική κατάσταση για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (Ε2), και στη δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) να εμπεριέχεται ο αριθμός παροχής ηλεκτρικού ρεύματος του ακινήτου.

Προβλέπεται **βασικό ποσοστό επιχορήγησης**, σύμφωνα με τις εισοδηματικές κατηγορίες του πίνακα 2.2.1. Επί του βασικού ποσοστού προβλέπονται οι κάτωθι προσαυξήσεις:

–Ειδικά για τους κάτωθι δήμους του οι οποίοι ανήκουν σε λιγνιτικές περιοχές, το βασικό ποσοστό επιχορήγησης προσαυξάνεται κατά 10%:

Πίνακας 2.2.2 Δήμοι σε απολιγνιτοποίηση

Π.Ε. Κοζάνης:	Δήμος Κοζάνης, Δήμος Βοΐου, Δήμος Βελβεντού, Δήμος Εορδαίας, Δήμος Σερβίων
Π.Ε. Φλώρινας:	Δήμος Φλώρινας, Δήμος Αμυνταίου, Δήμος Πρεσπών
Π.Ε. Αρκαδίας:	Δήμος Μεγαλόπολης, Δήμος Γορτυνίας

– Επί του βασικού ποσοστού επιχορήγησης προστίθεται σε όλους ειδική προσαύξηση 10% λόγω COVID – 19.

– Σε κτήρια ενεργειακής κατηγορίας Η και Ζ (μονοκατοικίες, μεμονωμένα διαμερίσματα, πολυκατοικίες Τύπου Α), εφόσον επιτευχθεί αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β΄ ενεργειακή κατηγορία, προστίθεται ενεργειακό premium +10%.

Ο έλεγχος για την απόδοση του ενεργειακού premium +10%, διενεργείται κατά την υποβολή της αίτησης, όπου και ελέγχεται η δυνητική κατάταξη της πρότασης βελτίωσης του Α΄ ΠΕΑ. Εφόσον, προβλέπεται αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β΄ ενεργειακή κατηγορία, προστίθεται το ενεργειακό premium +10%. Εάν δεν προβλέπεται, δεν προστίθεται ενεργειακό premium ακόμα και εάν κατά τον έλεγχο του Β΄ ΠΕΑ επιβεβαιωθεί η αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β΄ ενεργειακή κατηγορία.

Για **αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων και μονοκατοικιών**, το μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται ως εξής:

Πίνακας 2.2.3 Επιχορήγηση μεμονωμένου διαμερίσματος και μονοκατοικίας

	Ατομικό Εισόδημα (€)	Οικογενειακό Εισόδημα (€)	Βασικό Ποσοστό Επιχ/σης*	COVID – 19 premium	Ενεργειακό premium	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης για λιγνιτικές περιοχές
1	≤ 10.000	≤ 20.000	65%	10%	10%	85%	95%
2	> 10.000 – 20.000	> 20.000 – 30.000	55%	10%	10%	75%	85%
3	> 20.000 – 30.000	> 30.000 – 40.000	50%	10%	10%	70%	80%
4	> 30.000 – 50.000	> 40.000 – 70.000	45%	10%	10%	65%	75%
5	> 50.000 – 90.000	> 70.000 – 120.000	35%	10%	10%	55%	65%

* Στο βασικό ποσοστό επιχορήγησης προστίθεται ποσοστό 10% για τους λιγνιτικούς δήμους του πίνακα 2.2.2

Για **αιτήσεις πολυκατοικίας**, το ποσοστό επιχορήγησης είναι ανεξάρτητο από το εισόδημα των ιδιοκτητών των διαμερισμάτων που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, και ορίζεται ως εξής:

Πίνακας 2.2.4 Επιχορήγηση Πολυκατοικίας Τύπου Α – Β

	Πολυκατοικία	Βασικό ποσοστό επιχορήγησης *	COVID – 19 premium	Ενεργειακό premium	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης για λιγνιτικές περιοχές
1	Τύπου Α	60%	10%	10%	80%	90%
2	Τύπου Β	60%	10%	–	70%	80%

* Στο βασικό ποσοστό επιχορήγησης προστίθεται ποσοστό 10% για τους λιγνιτικούς δήμους του πίνακα 2.2.2

Το ποσοστό επιχορήγησης αφορά στον επιλέξιμο προϋπολογισμό παρεμβάσεων. Για το υπόλοιπο ποσοστό έως το 100% του επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων υφίσταται η δυνατότητα χορήγησης δανείου με επιδότηση επιτοκίου (κεφ. 4), στη βάση σχετικού αιτήματος του Ωφελούμενου.

Δυνατότητα πολλών αιτήσεων ανά ωφελούμενο: Για κάθε φυσικό πρόσωπο (για κάθε ΑΦΜ αιτούντα) είναι δυνατή η υποβολή περισσότερων της μίας (1) αίτησης, για

διαφορετικές επιλέξιμες κατοικίες, στα πλαίσια των Προϋποθέσεων για την υποβολή αιτήσεων που αναφέρονται στην ενότητα 2.3 και του συνόλου της επιχορήγησης που αναφέρεται στο κεφ. 4.3.

2.3 Προϋποθέσεις για την υποβολή αιτήσεων

Περιορισμός μίας (1) αίτησης ανά κατοικία: Για κάθε επιλέξιμη κατοικία (μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α) του τρέχοντος Κύκλου «Εξοικονομώ-Αυτονομώ» πρέπει να υποβληθεί μία (1) μόνον αίτηση. Κατοικίες, με ενεργή αίτηση σε κάποιον από τους προηγούμενους κύκλους του Προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ» της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής στον τρέχοντα Κύκλο. Εξαιρέση αποτελούν οι περιπτώσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων με ενεργή αίτηση σε κάποιον από τους προηγούμενους κύκλους του Προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ» της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, για τα οποία επιτρέπεται να μετέχουν ως διαμέρισμα-μέρος αίτησης σε πολυκατοικία αλλά μόνον για τις κοινόχρηστες παρεμβάσεις. Η καταχώριση στο πληροφοριακό σύστημα περισσότερων της μίας αιτήσεων για την ίδια επιλέξιμη κατοικία από το ίδιο πρόσωπο ή άλλο συγκύριο οδηγεί, άνευ ετέρου, στην απόρριψη του συνόλου των αιτήσεων και στην περίπτωση αίτησης που έχει συμπεριληφθεί σε απόφαση υπαγωγής, η τελευταία θα ανακληθεί. Στο ανωτέρω πλαίσιο δεν μπορούν να υποβληθούν περισσότερες της μίας αίτησης για την ίδια πολυκατοικία.

Ο έλεγχος για την τήρηση των ανωτέρω αφορά το σύνολο των αιτήσεων που θα υποβληθούν στο πρόγραμμα και πραγματοποιείται από τον Δικαιούχο πριν την έκδοση της οικείας απόφασης υπαγωγής.

2.3.1 Ειδικές Προϋποθέσεις υποβολής για Πολυκατοικίες

Στο πλαίσιο του προγράμματος υπάρχει δυνατότητα υποβολής δύο τύπων αιτήσεων πολυκατοικίας.

Αίτηση Πολυκατοικίας Τύπος Α

Αφορά αίτηση πολυκατοικίας που υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας και συνδέεται με επιμέρους αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων που περιλαμβάνουν κοινόχρηστες και μη κοινόχρηστες παρεμβάσεις αναβάθμισης αυτών.

Για να υποβληθεί αίτηση πολυκατοικίας τύπου Α θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά τα ακόλουθα:

- Η πολυκατοικία να έχει εκδώσει αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) «διαχείρισης πολυκατοικίας».

- Μετά από απόφαση γενικής συνέλευσης, υποβάλλεται σχετική αίτηση από εκπρόσωπο του συνόλου των ιδιοκτητών των διαμερισμάτων με στοιχεία σχετικά με την ικανοποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας του τμήματος του κτηρίου που χρησιμοποιείται ως κατοικία, όπως περιγράφονται στην ενότητα 2.1.2, καθώς και επιμέρους αιτήσεις από καθένα από τους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων που επιθυμούν να ενταχθούν στο Πρόγραμμα.
- Υποβάλλεται Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης που αφορά συνολικά στο τμήμα του κτηρίου που χρησιμοποιείται ως κατοικία, συνοδευόμενο από έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων.
- Πραγματοποιούνται κοινόχρηστες παρεμβάσεις, σύμφωνα με τον πίνακα 3.2.1.
- Οι ιδιοκτήτες διαμερισμάτων που δεν εντάσσονται ή δεν θέλουν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα συμμετέχουν στην υλοποίηση των παρεμβάσεων που έχουν δηλωθεί στην Απόφαση Γενικής Συνέλευσης Πολυκατοικίας με ίδια κεφάλαια.

Αίτηση Πολυκατοικίας Τύπος Β-Κοινόχρηστες Παρεμβάσεις

Αφορά αίτηση πολυκατοικίας που υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας και περιλαμβάνει μόνον παρεμβάσεις των κοινόχρηστων χώρων πολυκατοικίας σύμφωνα με τον πίνακα 3.2.1, δηλαδή δεν συμπεριλαμβάνει παρεμβάσεις στα διαμερίσματα.

Για να υποβληθεί αίτηση πολυκατοικίας Τύπου Β θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά τα ακόλουθα:

- Να έχει εκδοθεί αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) «διαχείρισης πολυκατοικίας» για του κοινόχρηστους χώρους και να έχει ανοιχθεί τραπεζικός λογαριασμός με αριθμό (IBAN) συνδεδεμένο με το άνωθεν ΑΦΜ.
- Μετά από απόφαση γενικής συνέλευσης, υποβάλλεται σχετική αίτηση από τον εκπρόσωπο του συνόλου των ιδιοκτητών των διαμερισμάτων με στοιχεία σχετικά με την ικανοποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας του τμήματος του κτηρίου που χρησιμοποιείται ως κατοικία, όπως περιγράφονται στην ενότητα 2.1.2, για το οποίο υπολογίζεται η επιχορήγηση.
- Υποβάλλεται Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης που αφορά συνολικά στο τμήμα του κτηρίου που χρησιμοποιείται ως κατοικία στα πλαίσια των οριζόμενων στην ενότητα 2.1.1, συνοδευόμενο από έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων.

2.4 Έναρξη Επιλεξιμότητας

Ως **ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών** ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) κατάταξης του ακινήτου (παρ. 2.1.2). Ωστόσο, δεν είναι επιλέξιμα έργα τα οποία, βάσει των προσκομιζόμενων παραστατικών δαπάνης, έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό αντικείμενο ή έχουν εκτελεστεί πλήρως μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Ενεργειακός Στόχος & Επιλέξιμες παρεμβάσεις

3.1 Ενεργειακός Στόχος – Απαιτήσεις

Η πρόταση (συνδυασμός παρεμβάσεων) για ενεργειακή αναβάθμιση, που υποβάλλεται με την αίτηση, θα πρέπει να καλύπτει τον ελάχιστο ενεργειακό στόχο αίτησης, ως εξής:

- Για αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων και μονοκατοικιών, αναβάθμιση κατά τρεις (3) ενεργειακές κατηγορίες, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάταξη στο Α' ΠΕΑ.
- Για αιτήσεις πολυκατοικιών τύπου Α, αναβάθμιση κατά τρεις (3) ενεργειακές κατηγορίες, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάταξη στο Α' ΠΕΑ.
- Για αιτήσεις πολυκατοικιών τύπου Β, δεν τίθεται ελάχιστος ενεργειακός στόχος.

Πίνακας 3.1.1 Ελάχιστος ενεργειακός στόχος και στόχος για χορήγηση ενεργειακού premium

Ενεργειακές κατηγορίες	Επιλέξιμη αίτηση με κατάταξη στο Α' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία τύπου Α,Β)	Ελάχιστος ενεργειακός στόχος, κατάταξη Β' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία τύπου Α) σε αντιστοιχία με την αρχική κατάταξη του Α' ΠΕΑ	Ελάχιστος ενεργειακός στόχος, κατάταξη Β' ΠΕΑ (μονοκ/κία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία τύπου Α – αρχικής κατάταξης Η, Ζ) για χορήγηση ενεργειακού premium
A+	-	--	-
A	-	--	-
B+	-	--	-
B	-	--	-
Γ	Γ	A	-
Δ	Δ	B+	-
E	E	B	-
Z	Z	Γ	B
H	H	Δ	B

Σημειώνεται ότι η κάλυψη του ελάχιστου ενεργειακού στόχου και του στόχου για τη χορήγηση ενεργειακού premium, πρέπει να επιτυγχάνεται **χωρίς να λαμβάνεται υπόψη** η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού σταθμού, η οποία επιτρέπεται μόνον εάν με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4) η κατοικία κατατάσσεται τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία B+ (για κτήρια αρχικής κατάταξης Η έως και Δ) ή Α (για κτήρια αρχικής κατάταξης Γ).

Κάθε δομικό στοιχείο που αποτελεί τμήμα του κελύφους, όταν τοποθετείται εκ των υστέρων ή αντικαθίστανται και κάθε τεχνικό σύστημα, όταν τοποθετείται εκ των υστέρων, αναβαθμίζεται ή αντικαθίσταται, πρέπει να ικανοποιεί τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης του ΚΕνΑΚ στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά, λειτουργικά και οικονομικά

εφικτό. Επιπλέον, εάν το υλοποιηθέν έργο αφορά σε ριζική ανακαίνιση του κτηρίου/της κτηριακής μονάδας, κατά την έννοια των διατάξεων της παρ. 12 του άρθρου 2 του Ν. 4122/2013, θα πρέπει, όλα τα τεχνικά συστήματα και τα δομικά στοιχεία του κελύφους να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης για υφιστάμενα κτήρια και να επιτυγχάνεται κατάταξη του κτηρίου/της κτηριακής μονάδας στην ενεργειακή κατηγορία Β, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθ. 7 του «Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων» (ΚΕνΑΚ), στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά και λειτουργικά εφικτό. Σε περίπτωση που η επίτευξη της κατηγορίας Β δεν είναι τεχνικά και λειτουργικά εφικτή, το ανακαινιζόμενο κτήριο/κτηριακή μονάδα θα πρέπει να κατατάσσεται στην ενεργειακή κατηγορία που προκύπτει από τη Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης.

Επισημαίνεται ότι πέραν των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης του ΚΕνΑΚ, θα πρέπει να ικανοποιούνται και οι πρόσθετες απαιτήσεις του προγράμματος που αφορούν παρεμβάσεις (π.χ. ενεργειακοί υαλοπίνακες, υποχρέωση εγκατάστασης ηλιακού συστήματος παροχής ΖΝΧ), όπως αυτές περιγράφονται στην ενότητα 3.3 του παρόντος.

Για τον έλεγχο των ανωτέρω απαιτήσεων θα πρέπει τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις παρεμβάσεις **να φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους**. Ειδικά για τα συστήματα της κατηγορίας 3 (πλην των υποκατηγοριών 3.Α, 3.ΣΤ.1, 3.ΣΤ.2, 3.ΣΤ.3), της κατηγορίας 4 και της υποκατηγορίας 1.Ζ του πίνακα 3.2.1 κατωτέρω, προσκομίζεται **δελτίο προϊόντος**, όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (Energy Labelling). Επιπρόσθετα, τα υλικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν **σήμανση CE**.

Επισημαίνεται ότι ο διαχειριστής (ανάδοχος ή κύριος του έργου) των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.), σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ υπ' αρ. 36259/1757/Ε103/2010 (Β' 1312Β), υποχρεούται για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων αυτών, με σκοπό ιδίως την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση.

Οι παρεμβάσεις, που υποβάλλονται με την αίτηση για υπαγωγή στο Πρόγραμμα, προκύπτουν βάσει των συστάσεων του Ενεργειακού Επιθεωρητή και αφορούν αποκλειστικά τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων παρεμβάσεων.

3.2 Επιλέξιμες παρεμβάσεις ανά τύπο κατοικίας

Οι παρεμβάσεις που δύνανται να είναι επιλέξιμες ανά τύπο κατοικίας-αίτησης αναγράφονται στον πίνακα 3.2.1. Περιλαμβάνουν παρεμβάσεις σε κουφώματα/συστήματα σκίασης/αερισμού, θερμομόνωση, συστήματα θέρμανσης ψύξης, συστήματα ζεστού νερού

χρήσης και άλλα συστήματα αυτονομής όπως φωτοβολταϊκά συστήματα, συστήματα αποθήκευσης ενέργειας (συσσωρευτές), σημεία επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητου οχήματος, συσκευές διαχείρισης ενέργειας (smarhome), αναβάθμιση ανελκυστήρα και αναβάθμιση φωτισμού.

Πίνακας 3.2.1 Επιλεξιμότητα παρεμβάσεων ανά τύπο κατοικίας-αίτησης

Κατηγορίες / υποκατηγορίες παρεμβάσεων	Μονοκατοικία/ Μεμονωμένο διαμέρισμα	Πολυκατοικία τύπου Α		Πολυκατοικία τύπου Β
		Μη κοινόχρηστες (διαμέρισμα)	Κοινόχρηστες	Κοινόχρηστες
1. ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ/ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΚΙΑΣΗΣ/ΑΕΡΙΣΜΟΣ				
1.A1 Πλαίσιο αλουμινίου με ενεργειακό υαλοπίνακα- Παράθυρο	✓	✓	✓	✓
1.A2 Πλαίσιο αλουμινίου με ενεργειακό υαλοπίνακα - Εξωστόθυρα	✓	✓	✓	✓
1.B1 Πλαίσιο ξύλου με ενεργειακό υαλοπίνακα - Παράθυρο	✓	✓	✓	✓
1.B2 Πλαίσιο ξύλου με ενεργειακό υαλοπίνακα - Εξωστόθυρα	✓	✓	✓	✓
1.Γ1 Πλαίσιο PVC με ενεργειακό υαλοπίνακα - Παράθυρο	✓	✓	✓	✓
1.Γ2 Πλαίσιο PVC με ενεργειακό υαλοπίνακα - Εξωστόθυρα	✓	✓	✓	✓
1.Δ Μόνον ενεργειακοί υαλοπίνακες (Χωρίς αντικατάσταση πλαισίου) ⁽¹⁾ ⁽²⁾	✓	✓	✓	✓
1.E1 Εξωτερικό προστατευτικό φύλλο (σύστημα Κουτί-Ρολό, ή Εξώφυλλο) ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	✓	✓	-	-
1.E2 Λοιπά σταθερά ή κινητά συστήματα σκίασης ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	✓	✓	-	-
1.Ζ Συστήματα Μηχανικού Αερισμού με ανάκτηση θερμότητας ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	✓	✓	-	-
2. ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗ				
2.A Θερμομόνωση δώματος εξωτερικά	✓	✓	✓	✓
2.B Θερμομόνωση στέγης ή οριζόντιας οροφής κάτω από μη θερμομονωμένη στέγη	✓	✓	✓	✓
2.Γ1 Θερμομόνωση εξωτ. τοιχοποιίας, φέροντος οργανισμού, δαπέδου επί εδάφους επί πιλοτής, ή μη θερμαινόμενου χώρου, με επικάλυψη με συνθετικό επίχρισμα ⁽⁶⁾	✓	✓	✓	✓ ⁽⁶⁾
2.Γ2 Θερμομόνωση εξωτ. τοιχοποιίας, φέροντος οργανισμού, δαπέδου επί πιλοτής, ή μη θερμαινόμενου χώρου, με επικάλυψη με ελαφρά πετάσματα ⁽⁶⁾	✓	✓	✓	✓ ⁽⁶⁾
3. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ/ΨΥΞΗΣ				
3.A Διατάξεις αυτομάτου ελέγχου λειτουργίας συστήματος θέρμανσης ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾	✓	✓ ⁽⁸⁾	✓ ⁽⁸⁾	✓
3.B Σύστημα καυστήρα - λέβητα Φυσικού Αερίου / Υγραερίου	✓	✓	✓	✓

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΔΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Κατηγορίες / υποκατηγορίες παρεμβάσεων	Μονοκατοικία/ Μεμονωμένο διαμέρισμα	Πολυκατοικία τύπου Α		Πολυκατοικία τύπου Β
		Μη κοινόχρηστες (διαμέρισμα)	Κοινόχρηστες	Κοινόχρηστες
3.Γ Σύστημα Α/Θ (Θέρμανσης – Ψύξης / Ελάχιστη απαίτηση ενεργειακής σήμανσης στους 55°C)	✓	✓	✓	✓
3.Δ Σύστημα γεωθερμικής αντλίας θερμότητας	✓	✓	✓	✓
3.Ε Σύστημα συμπαραγωγής Φ.Α. (ΣΗΘΥΑ)	✓	✓	✓	✓
3.ΣΤ.1 Σύστημα λέβητα βιομάζας – πελλέτας ξύλου)	✓	✓	✓	✓
3.ΣΤ.2 Ενεργειακό τζάκι (καλοριφέρ) ⁽⁴⁾ ⁽⁹⁾	✓	✓	–	–
3.ΣΤ.3 Ενεργειακό τζάκι (αερόθερμο) ⁽⁴⁾ ⁽⁷⁾ ⁽⁹⁾	✓	✓	–	–
3.Ζ Αντλίες θερμότητας αέρα – αέρα διαιρούμενου τύπου (split unit) για θέρμανση/ψύξη χώρου ⁽⁴⁾ ⁽¹⁰⁾	✓	✓	–	–
4. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΖΝΧ				
4.Α Ηλιακό θερμοσιφωνικό σύστημα συλλέκτη – ταμιευτήρα αποθήκευσης ΖΝΧ ⁽⁴⁾	✓	✓	–	–
4.Β Ηλιοθερμικό σύστημα συλλέκτη – ταμιευτήρα αποθήκευσης ΖΝΧ βεβιασμένης κυκλοφορίας ⁽⁸⁾ ⁽¹¹⁾	✓	✓ ⁽⁸⁾	✓ ⁽⁸⁾	–
4.Γ Ηλιοθερμικό σύστημα παροχής ΖΝΧ και υποβοήθησης θέρμανσης χώρου ⁽⁸⁾ ⁽¹¹⁾ ⁽¹²⁾	✓	✓ ⁽⁸⁾	✓ ⁽⁸⁾	–
4.Δ Αντλία θερμότητας ⁽⁴⁾	✓	✓	–	–
5. ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ – ΑΥΤΟΝΟΜΗΣΗΣ				
5.Α Φωτοβολταϊκό σύστημα ⁽¹³⁾ ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁵⁾	✓	–	–	–
5.Β Σύστημα αποθήκευσης ενέργειας (συσσωρευτές) ⁽¹⁵⁾ ⁽¹⁶⁾	✓	–	–	–
5.Γ Σημείο επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητου οχήματος ⁽⁴⁾ ⁽¹⁴⁾	✓	✓	–	–
5.Δ Συσσκευές διαχείρισης ενέργειας (smarthome) ⁽⁴⁾ ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁷⁾ ⁽¹⁸⁾	✓	✓	–	–
5.Ε Αναβάθμιση ανελκυστήρα ⁽¹⁷⁾	–	–	✓	✓
5.ΣΤ Αναβάθμιση φωτισμού ⁽¹⁷⁾	–	–	✓	✓

Περιορισμοί:

(1)	Αφορά επιλέξιμες κατοικίες/διαμερίσματα προστατευόμενα ως μέρος συγκεκριμένου περιβάλλοντος ή λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής ή ιστορικής τους αξίας, όπως διατηρητέα και εντός παραδοσιακών οικισμών κτήρια, στο βαθμό που η συμμόρφωση προς ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης θα αλλοίωνε κατά τρόπο μη αποδεκτό το χαρακτήρα ή την εμφάνισή τους. Στην περίπτωση αυτή ο Ενεργειακός Επιθεωρητής θα πρέπει στο Έντυπο Καταγραφής παρεμβάσεων (Παρ. VI) να δηλώνει το συνολικό U του κουφώματος που επιτεύχθηκε με το υλικό που τοποθετήθηκε.
(2)	Ανώτατο όριο δαπάνης ανεξαρτήτως συντελεστή θερμοπερατότητας U. Για την καταχώρηση στον πίνακα παρεμβάσεων επιλέγεται κατηγορία UI.
(3)	Συμπληρωματικές παρεμβάσεις (επιλογή υποχρεωτικά σε συνδυασμό με αντικατάσταση κουφώματος ή μόνο υαλοπινάκων).
(4)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη ως κοινόχρηστη (για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Α, Β).
(5)	Συμπληρωματικές παρεμβάσεις (επιλογή υποχρεωτικά σε συνδυασμό με αντικατάσταση κουφωμάτων).
(6)	Ειδικά για αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Β επιλέξιμες παρεμβάσεις θεωρούνται μόνον οι περιπτώσεις θερμομόνωσης του δώματος/στέγης και της πιλοτής.
(7)	Ανώτατο όριο δαπάνης ανεξαρτήτως ισχύος. Για την καταχώρηση στον πίνακα παρεμβάσεων επιλέγεται στο Πληροφοριακό Σύστημα κατηγορία ισχύος I.
(8)	Στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Α, δεν επιτρέπεται οι δαπάνες να αφορούν ταυτόχρονα κοινόχρηστες και μη κοινόχρηστες παρεμβάσεις.
(9)	Επιλέξιμη παρέμβαση μόνον όταν υφίσταται τζάκι ανοιχτού θαλάμου καύσης, το οποίο μετατρέπεται σε ενεργειακό. Μη επιλέξιμη παρέμβαση στις Περιφερειακές ενότητες: ΒΟΡΕΙΟΥ, ΔΥΤΙΚΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ και ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ και ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
(10)	Με μέγιστο την τοποθέτηση 3 εξωτερικών μονάδων.
(11)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη σε αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β.
(12)	Δεν επιτρέπεται ο συνδυασμός της παρέμβασης 4.Γ με τις 4.Α και 4.Β.
(13)	Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη, εφόσον η κατοικία αναβαθμίζεται με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4) τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία Β+ (για κτήρια αρχικής κατάταξης Η έως και Δ) ή Α (για κτήρια αρχικής κατάταξης Γ), χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού σταθμού.
(14)	Επιλέξιμη παρέμβαση μόνον όταν περιλαμβάνονται στην πρόταση και παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας των κατηγοριών 1 έως 4.
(15)	Παρέμβαση επιλέξιμη μόνον για αίτηση Μονοκατοικίας/μεμονωμένου διαμερίσματος.
(16)	Επιλέξιμη παρέμβαση μόνον σε συνδυασμό με Φωτοβολταϊκό σύστημα. Επιλέγεται κατηγορία I.
(17)	Στην περίπτωση αυτή οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές θα πρέπει στα Έντυπα Πρότασης και Καταγραφής παρεμβάσεων (Παρ. III, VI) να δηλώνουν την εκτιμώμενη εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται.
(18)	Έξυπνα συστήματα διαχείρισης του συστήματος θέρμανσης που τοποθετούνται στα πλαίσια της παρούσας παρέμβασης, δεν μπορούν να είναι ταυτόχρονα επιλέξιμα και στην υποκατηγορία 3.Α.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΔΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

3.3 Περιγραφή των επιλέξιμων παρεμβάσεων

3.1. Αντικατάσταση Κουφωμάτων. Βάσει των απαιτήσεων του προγράμματος για ενεργειακή αναβάθμιση, στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

(i) Η αντικατάσταση υφιστάμενων κουφωμάτων κατά βάση με θερμομονωτικά/θερμοδιακοπτόμενα πλαίσια και με κατ' ελάχιστο διπλούς ενεργειακούς (επίστρωση χαμηλής εκπομπής) υαλοπίνακες (συμπεριλαμβανομένης της αποξήλωσης, και των εργασιών που απαιτούνται για την τελική διαμόρφωση του δομικού στοιχείου). Επίσης, είναι επιλέξιμη η αντικατάσταση εξώπορτας σε μονοκατοικία/πολυκατοικία, και η αντικατάσταση κουφωμάτων κλιμακοστασίου και φωταγωγού, σε πολυκατοικία. Επισημαίνεται ότι στην κατηγορία αυτή δεν συμπεριλαμβάνονται τα «ανοίγματα» προς εσωτερικούς χώρους του κτηρίου, θερμαινόμενους ή μη (π.χ. πόρτα διαμερίσματος).

Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη, ανά επιφάνεια κουφώματος, διαφοροποιείται ανάλογα με τον τύπο του κουφώματος (θύρα-παράθυρο), το υλικό κατασκευής του πλαισίου (αλουμίνιο, ξύλο, συνθετικό υλικό), και τον συντελεστή θερμοπερατότητας μόνον του συνδυασμού πλαισίου-υαλοπίνακα-αποστάτη, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη νυχτερινής μόνωσης, δηλ. ρολού-εξώφυλλου, ή επικαθήμενου κουτιού.

(ii) Η αλλαγή μόνο του υαλοπίνακα με ενεργειακό υαλοπίνακα (συμπεριλαμβανομένων των εργασιών προσαρμογής του πλαισίου) για επιλέξιμες κατοικίες/διαμερίσματα/πολυκατοικίες, προστατευόμενα ως μέρος συγκεκριμένου περιβάλλοντος ή λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής ή ιστορικής τους αξίας όπως διατηρητέα και εντός παραδοσιακών οικισμών κτήρια, στο βαθμό που η συμμόρφωση προς ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης θα αλλοίωνε κατά τρόπο μη αποδεκτό τον χαρακτήρα ή την εμφάνισή τους και υπό την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνεται ταυτόχρονα ενεργειακή αναβάθμιση του κουφώματος (υφιστάμενο πλαίσιο και νέος διπλός ενεργειακός υαλοπίνακας) πάνω από τις ελάχιστες απαιτήσεις.

(iii) Η τοποθέτηση εξωτερικών προστατευτικών φύλλων (σύστημα κουτί-ρολό, εξώφυλλα) ως συμπληρωματικές (και όχι αυτοτελείς) δαπάνες της αντικατάστασης κουφωμάτων ή μόνο των υαλοπινάκων. Στην περίπτωση που επιλέγεται επικαθήμενο σύστημα κουτί-ρολό, αυτό θα πρέπει να είναι θερμοδιακοπτόμενο.

(iv) Η τοποθέτηση σταθερών ή κινητών συστημάτων σκίασης (σκίαστρα και τέντες, συμπεριλαμβανομένων του εξοπλισμού στήριξης και των εργασιών εγκατάστασης των συστημάτων αυτών).

(v) Η εγκατάσταση κεντρικού ή μη κεντρικού συστήματος μηχανικού αερισμού με ανάκτηση θερμότητας. Το σύστημα εξαερισμού ή μηχανικού αερισμού πρέπει να είναι σύμφωνο με τις ευρωπαϊκές ενεργειακές απαιτήσεις σχεδιασμού Eco design, όπως

θεσπίζονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1253/2014 για τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού μονάδων εξαερισμού ή μηχανικού αερισμού και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1254/2014 για τη σήμανση της κατανάλωσης ενέργειας των οικιακών μονάδων. Η εγκατάσταση κεντρικού συστήματος μηχανικού αερισμού με ανάκτηση θερμότητας, συμπεριλαμβάνει τους διακλαδωτές, τα εσωτερικά και εξωτερικά στόμια προσαγωγής και απαγωγής, τα φίλτρα, τις ηχοπαγίδες και τα συστήματα ελέγχου. Το σύστημα θα πρέπει να φέρει σήμανση CE. Η υποκατηγορία αυτή, είναι συμπληρωματική (και όχι αυτοτελής) της αντικατάστασης κουφωμάτων.

3.2. Τοποθέτηση/αναβάθμιση θερμομόνωσης. Με στόχο τη θερμομονωτική προστασία του κτηριακού κελύφους, είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση θερμομόνωσης (εξωτερικά ή εσωτερικά) α) στην επιστέγαση (είτε αυτή διαμορφώνεται ως επίπεδο δώμα είτε ως οροφή κάτω από μη θερμομονωμένη στέγη), β) στην εξωτερική τοιχοποιία και στον φέροντα οργανισμό και γ) στο δάπεδο είτε επάνω από ανοιχτό υπόστυλο χώρο (pilotis) είτε από άλλο μη θερμαινόμενο χώρο (π.χ. δάπεδο ισογείου). Η θερμομόνωση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. 20701-1/2017.

Αναλυτικότερα, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

(i) Η εξωτερική θερμομόνωση δώματος, ανεστραμμένη ή μη, με τη δημιουργία στρώσης ρύσεων, τη στεγανοποίηση, το θερμομονωτικό υλικό, το γεωύφασμα και την τελική επικάλυψη (υποκατηγορία 2Α).

(ii) Η θερμομόνωση στέγης ή πλάκας κάτω από μη θερμομονωμένη στέγη, με τη δημιουργία στρώσης εξομάλυνσης και την θερμομονωτική στρώση (υποκατ. 2Β).

(iii) Η θερμομόνωση (εξωτερικά ή από την εσωτερική πλευρά) του λοιπού κελύφους, δηλαδή εξωτερικής τοιχοποιίας, φέροντος οργανισμού και δαπέδου επί εδάφους επί πιλοτής ή μη θερμαινόμενου χώρου, πλάκας δώματος από την εσωτερική πλευρά, με θερμομονωτικά υλικά και με επικάλυψη κατά περίπτωση οργανικό επίχρισμα ή ελαφρά πετάσματα π.χ. γυψοσανίδα (υποκατηγορίες 2.Γ1, 2.Γ2).

Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη, ανά επιφάνεια θερμομονωμένου δομικού στοιχείου, διαφοροποιείται ανάλογα τον τύπο του δομικού στοιχείου (δώμα, στέγη, τοιχοποιία/φέρων οργανισμός, δάπεδο), το είδος της τελικής επικάλυψης (επίχρισμα ή ελαφρύ πέτασμα) και τη θερμική αντίσταση του θερμομονωτικού υλικού.

3.3. Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης/ψύξης. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

(i) Η εγκατάσταση νέου ή αντικατάσταση υφιστάμενου συστήματος θέρμανσης με

καινούριο σύστημα (κεντρικό ή ατομικό), φυσικού αερίου/υγραερίου/βιομάζας/αντλίας θερμότητας/Σ.Η.Θ.Υ.Α. Η εγκατάσταση/αντικατάσταση αφορά στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου (λέβητας, καυστήρας, κυκλοφορητής, αυτοματισμοί, καμινάδα κ.λπ.) στο σύνολό του, και στο δίκτυο διανομής (θερμομονωμένο κατά ΚΕΝΑΚ). Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για τερματικές μονάδες απόδοσης θερμότητας (σώματα καλοριφέρ, ενδοδαπέδιο σύστημα, fan coils, κ.λπ.).

Επισημαίνεται ότι το ενεργειακό τζάκι (καλοριφέρ ή αερόθερμο) είναι επιλέξιμο μόνο στις περιπτώσεις που υφίσταται τζάκι ανοιχτού θαλάμου καύσης και μετατρέπεται σε κλειστό θαλάμου καύσης, με ελάχιστο βαθμό απόδοσης 70%. Τα ενεργειακά τζάκια δεν είναι επιλέξιμα στις Περιφερειακές ενότητες: ΒΟΡΕΙΟΥ, ΔΥΤΙΚΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ και ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ και ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

(ii) Η εγκατάσταση αντλίας θερμότητας αέρα-αέρα διαιρούμενου τύπου (split unit, multisplit unit) για θέρμανση/ψύξη χώρου. Στις περιπτώσεις που εγκαθίσταται σύστημα multisplit unit, κάθε τέτοιο σύστημα λογίζεται ως μία (1) μονάδα, ανεξαρτήτως του αριθμού των εσωτερικών μονάδων.

Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη, ανά σύστημα θέρμανσης/ψύξης, διαφοροποιείται ανάλογα με την ισχύ του συστήματος.

(iii) Η εγκατάσταση διατάξεων αυτομάτου ελέγχου της λειτουργίας του συστήματος θέρμανσης, όπως χρονοπρογραμματιζόμενοι θερμοστάτες χώρου, συστήματα αντιστάθμισης θερμοκρασίας προσαγωγής ή αναλογικής ρύθμισης της θερμικής ισχύος ή/και υδραυλικής εξισορρόπησης των δικτύων και ρύθμισης της ροής σε μερικά φορτία (τρίοδες ή τετράοδες ηλεκτροβάννες, ρυθμιστές στροφών κυκλοφορητών, κ.λπ.), αναλογικοί θερμοστάτες-ελεγκτές (αποκλείονται οι απλοί θερμοστάτες χώρων on/off), θερμοστατικές κεφαλές θερμαντικών σωμάτων, κ.λπ., συμπεριλαμβανομένων συστημάτων θερμιδομέτρησης για την κατανομή δαπανών θέρμανσης, εφόσον η κατηγορία διατάξεων αυτομάτου ελέγχου (της εγκατάστασης) αναβαθμίζεται κατά μία τουλάχιστον κατηγορία του πίνακα 5.5 «Κατηγορίες διατάξεων ελέγχου & αυτοματισμών» της Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. 20701-1/2017. Στην υποκατηγορία αυτή, γίνονται αποδεκτές και οι δαπάνες εργασιών για την αναβάθμιση της παροχής για την εγκατάσταση αντλίας θερμότητας, με εξαίρεση τη δαπάνη για την επαύξηση ισχύος της παροχής, που καταβάλλεται στον Διαχειριστή του Δικτύου (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.).

3.4. Σύστημα ζεστού νερού χρήσης (ZNX) με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση αντλίας θερμότητας, ηλιακού συστήματος για την παροχή ζεστού νερού χρήσης ή/και υποβοήθηση του κυρίως συστήματος θέρμανσης (συλλέκτης, δοχείο αποθήκευσης νερού, βάση στήριξης, νέο

δίκτυο σωληνώσεων θερμομονωμένο κατά ΚΕΝΑΚ, κ.λπ.).

Για όσες επιλέξιμες κατοικίες δεν υπάρχει εγκατεστημένο σύστημα ΖΝΧ με χρήση ΑΠΕ, είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση ηλιακού συστήματος για την παροχή ΖΝΧ, εκτός εάν αυτό δεν είναι εφικτό και η σχετική τεκμηρίωση καταγράφεται στο έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων.

3.5. Λοιπές παρεμβάσεις εξοικονόμησης – αυτονόμησης ενέργειας.

Στην κατηγορία αυτή επιλέξιμες παρεμβάσεις είναι οι:

3.5.1 Εγκατάσταση νέου Φωτοβολταϊκού (Φ/Β) σταθμού αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με ενεργειακό συμψηφισμό.

Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνον** όταν περιλαμβάνονται στην πρόταση ενεργειακής αναβάθμισης και παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4).

Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνον** για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα και εφόσον η κατοικία αναβαθμίζεται με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4) τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία B+ (για κτήριο/κτηριακή μονάδα αρχικής ενεργειακής κατάταξης Η έως και Δ) ή Α (για κτήριο/κτηριακή μονάδα αρχικής ενεργειακής κατάταξης Γ).

Στην εγκατάσταση περιλαμβάνονται τα Φ/Β πλαίσια, ο αντιστροφέας (inverter), οι βάσεις στήριξης κάθε τύπου, οι καλωδιώσεις και λοιπό ηλεκτρολογικό υλικό, ο μετρητής παραγόμενης ενέργειας καθώς και κάθε άλλο απαραίτητο υλικό και εργασία για τη λειτουργία του Φ/Β σταθμού. Η ελάχιστη/μέγιστη εγκατεστημένη ισχύς (P) του Φ/Β σταθμού, ορίζεται στα 2kWp/10kWp, αντιστοίχως ($2kWp \leq P \leq 10kWp$).

Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη, είναι ανάλογη της εγκατεστημένης ισχύος του Φ/Β (εντός των ανωτέρω ορίων).

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για τέλη σύνδεσης και τα κόστη για ενδεχόμενη επαύξηση ισχύος της υφιστάμενης παροχής, αντικατάστασης του υφιστάμενου μετρητή κατανάλωσης και απαιτούμενων νέων έργων στο Δίκτυο.

Δεν είναι επιλέξιμα τα μη διασυνδεδεμένα στο δίκτυο αυτόνομα οικιακά φωτοβολταϊκά συστήματα (off grid), καθώς και τα διασυνδεδεμένα οικιακά φωτοβολταϊκά τα οποία πωλούν την παραγόμενη ενέργεια (ειδικό πρόγραμμα στεγών).

Η διαδικασία έγκρισης της εγκατάστασης νέου φωτοβολταϊκού σταθμού και η σύνδεσή του με το Δίκτυο, υλοποιείται μέσω του Διαχειριστή του Δικτύου (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3.5.2 Εγκατάσταση τοπικού συστήματος αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (ηλεκτρικοί συσσωρευτές), που παράγεται από Φ/Β.

Η παρέμβαση δεν είναι αυτοτελής, αλλά συμπληρωματική της εγκατάστασης νέου Φωτοβολταϊκού σταθμού αυτοπαραγωγής με ενεργειακό συμψηφισμό.

Στην εγκατάσταση περιλαμβάνονται μετατροπέας/είς (converter) ισχύος, συσσωρευτές, ηλεκτρολογικός εξοπλισμός για τη σύνδεση (διακόπτες, καλωδιώσεις, διατάξεις προστασίας κ.λπ.), αισθητήρας κατεύθυνσης, σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης, καθώς και κάθε άλλο απαραίτητο υλικό και εργασία για τη λειτουργία του συστήματος. Η ελάχιστη/μέγιστη χωρητικότητα (C) του συστήματος αποθήκευσης (συσσωρευτών) ορίζεται σε 1kWh/10kWh, αντιστοίχως ($1\text{kWh} \leq C \leq 10\text{kWh}$).

Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη, είναι ανάλογη της εγκατεστημένης χωρητικότητας των συσσωρευτών (εντός των ανωτέρω ορίων).

Η διαδικασία έγκρισης της εγκατάστασης τοπικού συστήματος αποθήκευσης, σε συνδυασμό με νέο φωτοβολταϊκό σταθμό, υλοποιείται μέσω του Διαχειριστή του Δικτύου (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3.5.3 Εγκατάσταση «έξυπνων» οικιακών σημείων επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητου οχήματος.

Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνον** όταν περιλαμβάνονται στην πρόταση ενεργειακής αναβάθμισης και παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4).

Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη, **μόνον** εάν ο ωφελούμενος δεν έχει λάβει επιδότηση από τη δράση «ΚΙΝΟΥΜΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ».

Για την εγκατάσταση των σημείων επαναφόρτισης, σε υφιστάμενα κτήρια, ισχύουν οι διατάξεις του ν. 4710/2020 «Πρωώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 142/Α).

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες συσκευές που είναι κατάλληλες και προορίζονται για φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων σε οικιακό περιβάλλον και πληρούν τις παρακάτω απαιτήσεις:

- Διαθέτουν πιστοποίηση CE, σύμφωνα με το EC Directive 768/2008/EC.
- Είναι σημεία επαναφόρτισης Mode 3 και Mode 4, όπως αυτά ορίζονται στο πρότυπο ΕΛΟΤ EN 61851-1 (εξαιρούνται τα Mode 1, Mode 2 και η επαγωγική φόρτιση).
- Επιτρέπουν τη σύνδεση των Η/Ο σε αυτά, σύμφωνα με μία από τις μεθόδους Case A, B ή C, όπως αυτές προσδιορίζονται στο ΕΛΟΤ EN 61851-1.

Οι συγκεκριμένες προδιαγραφές αφορούν στις συσκευές σημείων επαναφόρτισης και όχι στην εγκατάστασή τους. Για την εγκατάστασή τους πρέπει να τηρούνται τα οριζόμενα στο ΕΛΟΤ 60364.

- IP κλίμακα διαβάθμισης κατ' ελάχιστον IP44, σύμφωνα με ΕΛΟΤ EN 61851-1. Να υποδεικνύεται η κατάσταση του σημείου επαναφόρτισης με εμφανή τρόπο (π.χ. φωτεινή ένδειξη LED, οθόνη κ.λπ.).

1. Να διαθέτει δυνατότητα αποδοχής, λήψης και επεξεργασίας εξωτερικών δεδομένων, καθώς και απομακρυσμένου ελέγχου βάσει του πρωτοκόλλου OCPP v1.6 ή μεταγενέστερης έκδοσης αυτού, με σκοπό:

- (i) τη διαχείριση ενεργού ισχύος**,
- (ii) την προσαρμογή ισχύος έπειτα από εντολή του χρήστη (π.χ. ορισμός set point),
- (iii) τη μέτρηση δεδομένων κατανάλωσης ενέργειας και αποστολής αυτών.

**Σημείωση: Ως διαχείριση ενεργού ισχύος ορίζεται ο έλεγχος της ισχύος την οποία διακινούν οι υποδομές επαναφόρτισης Η/Ο με συνεχή ή κλιμακωτή ρύθμιση (αύξηση ή μείωση), η οποία μπορεί να επιτυγχάνεται και με σύνδεση/αποσύνδεση επιμέρους υποδομών.

2. Να διαθέτει τα απαραίτητα πρωτόκολλα ασφαλείας με σκοπό την ασφάλειά του έναντι κυβερνοεπιθέσεων.

3.5.3.1 Σημεία επαναφόρτισης εναλλασσόμενου ρεύματος (AC)

Τα AC σημεία επαναφόρτισης θα πρέπει να είναι συμβατά με τα οριζόμενα στο πρότυπο ΕΛΟΤ EN 61851-1, για Mode 3 σταθμούς φόρτισης.

- Η επιτρεπόμενη AC ικανότητα ισχύος ανά όχημα* είναι:

1. Ισχύς από 3,5kW έως 7,4kW. Επίπεδο τάσης εισόδου: $230 \pm 10\%V$ (1Φ).
2. Ισχύς από 7,4kW έως 22kW. Επίπεδο τάσης εισόδου: $400 \pm 10\%V$ (3Φ).

Ο χρησιμοποιούμενοι ρευματοδότες θα πρέπει να πληρούν τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του προτύπου ΕΛΟΤ EN 62196-2.

*Σημείωση: Σε περίπτωση εγκατάστασης σημείων επαναφόρτισης με περισσότερες από μία εξόδους (ρευματοδότες), τότε η ισχύς του σημείου ορίζεται ως το άθροισμα της εγχεόμενης ισχύος στα Η/Ο, όταν οι ρευματοδότες λειτουργούν ταυτόχρονα στη μέγιστη ικανότητα ισχύος τους.

3.5.3.2 Σημεία επαναφόρτισης συνεχούς ρεύματος (DC)

Τα DC σημεία επαναφόρτισης θα πρέπει να είναι συμβατά με τα οριζόμενα στο πρότυπο ΕΛΟΤ EN 61851-23, για Mode 4 σταθμούς φόρτισης.

Η επιτρεπόμενη DC ικανότητα ισχύος είναι:

1. Ισχύς από 3,5kW έως 22kW.

Ο χρησιμοποιούμενος ρευματοδότης θα πρέπει να πληρούν τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του προτύπου ΕΛΟΤ EN 62196-3.

Οι ωφελούμενοι, μπορούν να ενημερώνονται για την ενδεικτική Λίστα επιλέξιμων φορτιστών, ανατρέχοντας στην ιστοσελίδα της δράσης «ΚΙΝΟΥΜΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ» (<https://kinoumeilektrika.gov.gr/>).

3.5.4 Εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων διαχείρισης (smarthome), τα οποία συμβάλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνον** όταν περιλαμβάνονται στην πρόταση ενεργειακής αναβάθμισης και παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4).

Είναι επιλέξιμα έξυπνα συστήματα και τεχνολογίες, οι οποίες:

- α) προσαρμόζουν και διατηρούν την κατανάλωση ενέργειας (συσκευές, φωτισμός, θέρμανση, ζεστό νερό κ.λπ.) στα επίπεδα που επιλέγουν οι χρήστες με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας,
- β) συγκεντρώνουν, αναλύουν και παρουσιάζουν τα στοιχεία κατανάλωσης ενέργειας,
- γ) προσαρμόζουν και διατηρούν τα επίπεδα σκίασης για την επίτευξη της βέλτιστης εξοικονόμησης ενέργειας.

Τα επιλέξιμα συστήματα, ρυθμίζουν τη λειτουργία ολόκληρου κτηρίου ή κτηριακής μονάδας και είναι **υποχρεωτικό** να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

3.5.4.1 Έξυπνα συστήματα διαχείρισης ηλεκτρικών φορτίων

Συστήματα τα οποία καθιστούν δυνατό τον έλεγχο και την αυξομείωση της έντασης φωτισμού, (π.χ. έξυπνοι αισθητήρες για την ανίχνευση κίνησης των χρηστών ή/και των συνθηκών περιβάλλοντος (νύχτα/ημέρα), έξυπνες λάμπες, αυτοματισμοί σκίασης κ.λπ.) ή τον έλεγχο άλλου ηλεκτρικού φορτίου (π.χ. έξυπνος διακόπτης για διαχείριση του θερμοσίφωνα), καθώς και την καταγραφή της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

3.5.4.2 Έξυπνα συστήματα Θέρμανσης/ψύξης

Συστήματα και αισθητήρες, που έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν και να ρυθμίζουν διακριτά τη θερμοκρασία σε κάθε χώρο. (π.χ. έξυπνοι θερμοστάτες, έξυπνες

πρίζες, έξυπνοι διακόπτες, έξυπνο ρελέ κ.λπ.).

3.5.4.3 Έξυπνα συστήματα Απομακρυσμένου ελέγχου και παρακολούθησης

Συστήματα που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα, μέσω κατάλληλου εξοπλισμού (π.χ. κεντρική συσκευή που συνδέεται με τις υπόλοιπες και συντονίζει το συνολικό σύστημα) και λογισμικού, για λήψη αναφορών και ειδοποιήσεων που σχετίζονται με τις ενεργειακές του καταναλώσεις καθώς και τον απομακρυσμένο έλεγχο και διαχείριση των συσκευών (π.χ. ειδοποίηση χρήστη εάν έχει μείνει ανοιχτή κάποια συσκευή, εάν δεν έχουν σβήσει όλα τα φώτα, έξυπνοι αισθητήρες διαρροής, θερμοκρασίας, υγρασίας, κ.λπ.).

Δεν μπορούν να είναι ταυτόχρονα επιλέξιμα και στην παρέμβαση «Διατάξεις αυτομάτου ελέγχου λειτουργίας συστήματος θέρμανσης», έξυπνα συστήματα διαχείρισης του συστήματος θέρμανσης που τοποθετούνται στα πλαίσια της παρούσας παρέμβασης.

Δεν είναι επιλέξιμα συστήματα που αφορούν συσκευές παρακολούθησης και συστήματα ασφαλείας.

Οι συσκευές των παραπάνω συστημάτων πρέπει να φέρουν πιστοποίηση CE.

Λοιπές παρεμβάσεις εξοικονόμησης – αυτονόμησης ενέργειας για Πολυκατοικίες Τύπου A & B

3.5.5. Αναβάθμιση και η πιστοποίηση ανελκυστήρα

Παρεμβάσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενου ανελκυστήρα, που έχει εγκατασταθεί πριν την 01-07-1999, προκειμένου να επιτυγχάνεται μείωση του ενεργειακού τους αποτυπώματος, χωρίς να μειώνεται η ασφάλεια χρήσης και η λειτουργικότητά τους. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται οι εξής παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και μείωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (σε κατάσταση αναμονής και κίνησης): α) εγκατάσταση συστήματος μεταβαλλόμενων στροφών (inverter), β) εγκατάσταση διάταξης αντιστάθμισης της άεργου ισχύος της ηλεκτρικής εγκατάστασης και γ) εγκατάσταση συστήματος μεταβαλλόμενων στροφών (inverter) με ενσωματωμένο σύστημα αντιστάθμισης της άεργου ισχύος. Η χρηματοδότηση για την ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενου ανελκυστήρα θα είναι επιλέξιμη μόνον όταν, μετά το πέρας των παρεμβάσεων, θα υπάρχουν εγκατεστημένα στον ανελκυστήρα είτε τα συστήματα (α) και (β), είτε το σύστημα (γ).

Επιπρόσθετα, δύναται να περιλαμβάνονται και παρεμβάσεις αναβάθμισης του επιπέδου

ασφάλειας της εγκατάστασης του ανελκυστήρα, καθώς και βελτίωσης της λειτουργικότητάς της. Σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις αυτές είναι επιλέξιμες μόνον ως συμπληρωματικές των παρεμβάσεων για την ενεργειακή αναβάθμιση ανελκυστήρα και όχι ως αυτοτελείς.

Επίσης, είναι επιλέξιμη και η αντικατάσταση του υφιστάμενου ανελκυστήρα με νέο υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης.

Στο πλαίσιο της ενεργειακής αναβάθμισης υφιστάμενου ανελκυστήρα ή αντικατάστασης του με νέο υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης, είναι επιλέξιμες και δαπάνες που αφορούν στην προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ).

Σε κάθε περίπτωση, το συνολικό ύψος των επιλέξιμων δαπανών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο της δαπάνης, όπως αυτό προσδιορίζεται στον πίνακα 4.1.1.

Δεν είναι επιλέξιμες, δαπάνες που αφορούν στην εσωτερική επένδυση του θαλάμου του ανελκυστήρα.

Όλα τα κατασκευαστικά στοιχεία του ανελκυστήρα που τοποθετούνται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων πρέπει να είναι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί ανελκυστήρων και κατασκευαστικών στοιχείων για ανελκυστήρες (ΚΥΑ 28425/2008).

Μετά το πέρας των εργασιών, ο ανελκυστήρας πρέπει να πιστοποιείται και να καταχωρίζεται στο μητρώο ανελκυστήρων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3.5.6 Αναβάθμιση φωτισμού των κοινόχρηστων χώρων πολυκατοικίας

Η παρέμβαση περιλαμβάνει την αντικατάσταση όλων των φωτιστικών σημείων με λαμπτήρες LED και την αντικατάσταση του συστήματος χρονισμού φωτισμού, με έξυπνο σύστημα που περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα: αισθητήρες κίνησης, αισθητήρες ημέρας/νύχτας, σημείο ενεργοποίησης φωτισμού αναλόγως εισόδου/εξόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Επιλέξιμος Προϋπολογισμός

4.1 Επιλέξιμος Προϋπολογισμός Παρεμβάσεων

Τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών για τις κατηγορίες επιλέξιμων παρεμβάσεων και τις υποκατηγορίες τους, που αναλύθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, αναγράφονται στον πίνακα 4.1.1 και παρουσιάζονται, ανά κατηγορία δαπάνης, βάσει των ενεργειακών τους χαρακτηριστικών.

Πίνακας 4.1.1 Ανώτατα όρια δαπανών των επιλέξιμων παρεμβάσεων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ / ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (€/m ² ή ανά μονάδα)		
	I	II	
1. ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ/ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΚΙΑΣΗΣ/ΑΕΡΙΣΜΟΣ			
Συντελεστής Θερμοπερατότητας U [W/(m ² · K)]	2 ≤ U < 3,2	U < 2,0	
1.A1 Πλαίσιο αλουμινίου με ενεργειακό υαλοπίνακα- Παράθυρο	370	440	
1.A2 Πλαίσιο αλουμινίου με ενεργειακό υαλοπίνακα – Εξωστόθυρα	300	350	
1.B1 Πλαίσιο ξύλου με ενεργειακό υαλοπίνακα – Παράθυρο	470	540	
1.B2 Πλαίσιο ξύλου με ενεργειακό υαλοπίνακα – Εξωστόθυρα	390	440	
1.Γ1 Πλαίσιο PVC με ενεργειακό υαλοπίνακα – Παράθυρο	250	270	
1.Γ2 Πλαίσιο PVC με ενεργειακό υαλοπίνακα – Εξωστόθυρα	180	240	
1.Δ Μόνον ενεργειακοί υαλοπίνακες (Χωρίς αντικατάσταση πλαισίου) ^{(1) (2)}	100		
1.E1 Εξωτερικό προστατευτικό φύλλο (σύστημα Κουτί-Ρολό, ή Εξώφυλλο) ^{(2) (3)(4)}	140		
1.E2 Λοιπά σταθερά ή κινητά συστήματα σκίασης ^{(2) (4)}	35		
1.Z Συστήματα Μηχανικού Αερισμού με ανάκτηση θερμότητας ⁽⁴⁾⁽⁵⁾ (€/μονάδα)	I	II	III
	Μη κεντρικά	Κεντρικά < 600m³/h	Κεντρικά > 600m³/h
	750	4.000	6.000

Περιορισμοί:

(1)	Αφορά επιλέξιμες κατοικίες/διαμερίσματα προστατευόμενα ως μέρος συγκεκριμένου περιβάλλοντος ή λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής ή ιστορικής τους αξίας, όπως διατηρητέα και εντός παραδοσιακών οικισμών κτήρια, στο βαθμό που η συμμόρφωση προς ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης θα αλλοίωνε κατά τρόπο μη αποδεκτό το χαρακτήρα ή την εμφάνισή τους. Στην περίπτωση αυτή ο Ενεργειακός Επιθεωρητής θα πρέπει στο Έντυπο Καταγραφής παρεμβάσεων (Παρ. VI) να δηλώνει το συνολικό U του κουφώματος που επιτεύχθηκε με το υλικό που τοποθετήθηκε.
(2)	Ανώτατο όριο δαπάνης ανεξαρτήτως συντελεστή θερμοπερατότηταςU. Για την καταχώρηση στον πίνακα παρεμβάσεων επιλέγεται κατηγορία UI.
(3)	Συμπληρωματικές παρεμβάσεις (επιλογή υποχρεωτικά σε συνδυασμό με αντικατάσταση κουφώματος ή μόνο υαλοπινάκων).
(4)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη ως κοινόχρηστη (για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Α, Β).
(5)	Συμπληρωματικές παρεμβάσεις (επιλογή υποχρεωτικά σε συνδυασμό με αντικατάσταση κουφωμάτων).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ / ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (€/m ²)	
	I	II
<i>Θερμική Αντίσταση R[(m².K)/W]</i>	0,9 < R ≤ 1,8	R > 1,8
2.A Θερμομόνωση δώματος εξωτερικά	44	48
2.B Θερμομόνωση στέγης ή οριζόντιας οροφής κάτω από μη θερμομονωμένη στέγη	17	25
2.Γ1 Θερμομόνωση εξωτ. τοιχοποιίας, φέροντος οργανισμού, δαπέδου επί εδάφους επί πιλοτής, ή μη θερμαινόμενου χώρου, με επικάλυψη με συνθετικό επίχρισμα ⁽⁶⁾	45	55
2.Γ2 Θερμομόνωση εξωτ. τοιχοποιίας, φέροντος οργανισμού, δαπέδου επί πιλοτής, ή μη θερμαινόμενου χώρου, με επικάλυψη με ελαφρά πετάσματα ⁽⁶⁾	29	35

Περιορισμοί:

(6)	Ειδικά για αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Β επιλέξιμες παρεμβάσεις θεωρούνται <u>μόνον</u> οι περιπτώσεις θερμομόνωσης του δώματος/στέγης και της πιλοτής.
-----	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ / ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (€/μονάδα)							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
3. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ/ΨΥΞΗΣ	P ≤ 8	8 < P ≤ 12	12 < P ≤ 20	20 < P ≤ 35	35 < P ≤ 50	50 < P ≤ 100	100 < P ≤ 200	P > 200
<i>Ισχύς P(kW)</i>								
3.A Διατάξεις αυτομάτου ελέγχου λειτουργίας συστήματος θέρμανσης ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾	600€ ανά αίτηση με ανώτατο όριο 6.000€ για πολυκατοικία							
3.B Σύστημα καυστήρα – λέβητα Φυσικού Αερίου / Υγραερίου	2.500			3.500	5.900	11.000	15.500	20.800
3.Γ Σύστημα Α/Θ (Θέρμανσης – Ψύξης / Ελάχιστη απαίτηση ενεργειακής σήμανσης στους 55°C)	5.700	6.600	9.400	13.700	22.800	25.000		
3.Δ Σύστημα γεωθερμικής αντλίας θερμότητας	4.900	6.100	9.100	13.300	23.100	25.000		
3.E Σύστημα συμπαγωγής Φ.Α. (ΣΗΘΥΑ)	14.000	21.000	25.000					
3.ΣΤ.1 Σύστημα λέβητα βιομάζας – πελλέτας ξύλου)	6.900			7.500	8.500	13.200	25.000	
3.ΣΤ.2 Ενεργειακό τζάκι (καλοριφέρ) ⁽⁴⁾ ⁽⁹⁾	6.500			7.500	-	-	-	
3.ΣΤ.3 Ενεργειακό τζάκι (αερόθερμο) ⁽⁴⁾ ⁽⁷⁾ ⁽⁹⁾	2.500				-	-	-	
	I	II						
<i>Ψυκτική Ισχύς μονάδος P(kW)</i>	P ≤ 3.8	P > 3.8						
3.Z Αντλίες θερμότητας αέρα – αέρα διαιρούμενου τύπου (split unit) για θέρμανση/ψύξη χώρου ⁽⁴⁾ ⁽¹⁰⁾	900	1.500						

Περιορισμοί:

(4)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη ως κοινόχρηστη (για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Α, Β).
(7)	Ανώτατο όριο δαπάνης ανεξαρτήτως ισχύος. Για την καταχώρηση στον πίνακα παρεμβάσεων επιλέγεται στο Πληροφοριακό Σύστημα κατηγορία ισχύος Ι.
(8)	Στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Α, δεν επιτρέπεται οι δαπάνες να αφορούν ταυτόχρονα κοινόχρηστες και μη κοινόχρηστες παρεμβάσεις.
(9)	Επιλέξιμη παρέμβαση μόνον όταν υφίσταται τζάκι ανοιχτού θαλάμου καύσης, το οποίο μετατρέπεται σε ενεργειακό. Μη επιλέξιμη παρέμβαση στις Περιφερειακές ενότητες: ΒΟΡΕΙΟΥ, ΔΥΤΙΚΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ και ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ και ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
(10)	Με μέγιστο την τοποθέτηση 3 εξωτερικών μονάδων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ / ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (€/μονάδα)		
	I	II	III
4. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΖΝΧ			
<i>Χωρητικότητα αποθήκευσης V (lt)</i>	V ≤ 135	135 < V ≤ 185	V > 185
4.A Ηλιακό θερμοσιφωνικό σύστημα συλλέκτη – ταμιευτήρα αποθήκευσης ΖΝΧ ⁽⁴⁾	1.000	1.250	1.500
4.B Ηλιοθερμικό σύστημα συλλέκτη – ταμιευτήρα αποθήκευσης ΖΝΧ βεβιασμένης κυκλοφορίας ^{(8) (11)}	3.000€ ανά αίτηση με ανώτατο όριο 6.000€ για πολυκατοικία		
4.Γ Ηλιοθερμικό σύστημα παροχής ΖΝΧ και υποβοήθησης θέρμανσης χώρου ^{(8) (11) (12)}	10.000€ ανά αίτηση με ανώτατο όριο 25.000€ για πολυκατοικία		
4.Δ Αντλία θερμότητας ⁽⁴⁾	1.500€ ανά αίτηση		

Περιορισμοί:

(4)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη ως κοινόχρηστη (για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Α, Β).
(8)	Στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Α, δεν επιτρέπεται οι δαπάνες να αφορούν ταυτόχρονα κοινόχρηστες και μη κοινόχρηστες παρεμβάσεις.
(11)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη σε αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β.
(12)	Δεν επιτρέπεται ο συνδυασμός της παρέμβασης 4.Γ με τις 4.Α και 4.Β.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ / ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ – ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (€/εγκατεστημένο kW ή kWh)	
	I	II
5. ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ – ΑΥΤΟΝΟΜΗΣΗΣ		
<i>Εγκατεστημένη ισχύς σταθμού αυτοπαραγωγής P (kW_p)</i>	2 ≤ P ≤ 5	5 < P ≤ 10
5.A Φωτοβολταϊκό σύστημα (€/εγκατεστημένο kW) ⁽¹³⁾ ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁵⁾	1.400	1.200
<i>Εγκατεστημένη Χωρητικότητα συστήματος αποθήκευσης C (kWh)</i>	1 ≤ C ≤ 10	
5.B. Σύστημα αποθήκευσης ενέργειας (συσσωρευτές) (€/kWh) ⁽¹⁵⁾ ⁽¹⁶⁾	1.150	
5.Γ Σημείο επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητου οχήματος ⁽⁴⁾ ⁽¹⁴⁾	500€ ανά αίτηση	
5.Δ Συσκευές διαχείρισης ενέργειας (smarthome) ⁽⁴⁾ ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁷⁾ ⁽¹⁸⁾	1.500€ ανά αίτηση	
5.E Αναβάθμιση ανελκυστήρα (μόνον για πολυκατοικία) ⁽¹⁷⁾	10.000€ ανά αίτηση πολυκατοικίας	
5.ΣΤ Αναβάθμιση φωτισμού (μόνον για πολυκατοικία) ⁽¹⁷⁾	500€ ανά αίτηση πολυκατοικίας	

Περιορισμοί:

(4)	Παρέμβαση μη επιλέξιμη ως κοινόχρηστη (για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Α, Β).
(13)	Η παρέμβαση είναι επιλέξιμη, εφόσον η κατοικία αναβαθμίζεται με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4) τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία Β+ (για κτήρια αρχικής κατάταξης Η έως και Δ) ή Α (για κτήρια αρχικής κατάταξης Γ), χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού σταθμού.
(14)	Επιλέξιμη παρέμβαση μόνον όταν περιλαμβάνονται στην πρόταση και παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας των κατηγοριών 1 έως 4.
(15)	Παρέμβαση επιλέξιμη <u>μόνον</u> για αίτηση Μονοκατοικίας/μεμονωμένου διαμερίσματος.
(16)	Επιλέξιμη παρέμβαση μόνον σε συνδυασμό με Φωτοβολταϊκό σύστημα. Επιλέγεται κατηγορία Ι.
(17)	<i>Στην περίπτωση αυτή οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές θα πρέπει στα Έντυπα Πρότασης και Καταγραφής παρεμβάσεων (Παρ. ΙΙΙ, VI) να δηλώνουν την εκτιμώμενη εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται.</i>
(18)	Έξυπνα συστήματα διαχείρισης του συστήματος θέρμανσης που τοποθετούνται στα πλαίσια της παρούσας παρέμβασης, δεν μπορούν να είναι ταυτόχρονα επιλέξιμα και στην υποκατηγορία 3.Α.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Για αντικατάσταση ή νέα εγκατάσταση συστημάτων θέρμανσης σε κτήριο (όχι κτηριακή μονάδα), ονομαστικής θερμικής ισχύος άνω των 20kW, πρέπει να ικανοποιείται η ακόλουθη συνθήκη: η ονομαστική θερμική ισχύς (kW), βάσει του δελτίου προϊόντος του συστήματος, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη της ισχύος που προκύπτει από τη σχέση 4.1 της Τ.Ο.Τ.Ε.Ε.-20701-1/2017 (P_{gen}) ή της μελέτης εφαρμογής θέρμανσης του κτηρίου.

Σε περίπτωση που στο σύστημα θέρμανσης περιλαμβάνεται και η παροχή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ) και ο ταμιευτήρας αποθήκευσης του ΖΝΧ είναι ενσωματωμένος στο σύστημα θέρμανσης, τα ανώτατα όρια δαπάνης των υποκατηγοριών 3.Β έως 3.Δ προσαυξάνονται κατά 1.500€ για τις κατηγορίες ισχύος I-IV, κατά 2.200€ για τις κατηγορίες ισχύος V-VI, και κατά 3.000€ για τις κατηγορίες ισχύος VII-VIII, χωρίς υπέρβαση του ανώτατου ορίου των 25.000€. Στην περίπτωση αυτή δεν γίνεται επιλέξιμη δαπάνη στην υποκατηγορία 4.Α και στην υποκατηγορία 4.Β μειώνονται κατά 1.500€ το ανώτατο όριο ανά αίτηση και κατά 3.000€ το ανώτατο όριο για πολυκατοικία.

Στις δαπάνες των ανωτέρω πινάκων ανά ειδικότερη παρέμβαση συμπεριλαμβάνονται τυχόν:

- Πρόσθετες αναγκαίες εργασίες για την ολοκληρωμένη υλοποίηση της παρέμβασης, όπως εργασίες και πάσης φύσεως υλικά για την προσαρμογή του κουφώματος (π.χ. ειδικοί αποστάτες, ταινίες αεροστεγανότητας κ.λπ.), σκαλωσιές, επιχρίσματα, μικροεργασίες αποκατάστασης της εμφάνισης του στοιχείου στο οποίο έγινε η παρέμβαση, εργασίες αποξηλώσεων/καθαιρέσεων και η εναλλακτική διαχείριση των παραγόμενων από αυτές αποβλήτων, σήτες, απαραίτητες εργασίες και επεμβάσεις για την ορθή λειτουργία/συμπεριφορά της θερμομόνωσης (συμπεριλαμβανομένων του κόστους του θερμομονωτικού υλικού, της κόλλας και των βυσμάτων, του υαλοπλέγματος, του ασταριού και του επιχρίσματος, των οδηγών εκκίνησης και των λοιπών απαραίτητων τεμαχίων, όπως π.χ. γωνιόκρανα, κ.τ.λ., καθώς και το κόστος της εργασίας), τυχόν μικροεργασίες υποστήριξης της θερμομόνωσης (ρηγματώσεις, στεγανοποιήσεις, με τα απαραίτητα υλικά), απαραίτητες επεμβάσεις στη στέγη (π.χ. αντικατάσταση κεραμιδιών), ηλεκτρολογικές εργασίες και υλικά για την εγκατάσταση αντλίας θερμότητας, λοιπά αναγκαία συμπληρωματικά κόστη υλικών και εγκατάστασης (όπως η προμήθεια και τοποθέτηση σωληνώσεων, η προμήθεια και τοποθέτηση καπνοδόχου ανά διάμετρο σωλήνωσης, η προμήθεια και τοποθέτηση λοιπών παρελκόμενων εξαρτημάτων λεβητοστασίου ανά εγκατεστημένη ισχύ συστήματος, κ.α.), κ.λπ.
- Το κόστος εργασίας που γίνεται στο πλαίσιο των επιλέξιμων παρεμβάσεων και

αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτών. Στο κόστος αυτό συμπεριλαμβάνονται τυχόν απαιτούμενες ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ για τις οικοδομικές εργασίες, που βάσει της κείμενης νομοθεσίας (μη στεγασμένα επαγγέλματα), βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου».

Στα ανωτέρω όρια επιλέξιμων δαπανών **περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ**, που αποτελεί **επιλέξιμη δαπάνη** για το Πρόγραμμα. Εάν διαπιστωθεί ότι βάσει της παρ.1 του άρθρου 251 του Ν.4281 (ΦΕΚ 160Α/08.08.2014), οι προμηθευτές απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου, τότε τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών που καθορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο, θα μειώνονται κατά το αναλογούν ποσοστό (%) ΦΠΑ. Ως βάση της απομείωσης θεωρείται η αρχική δαπάνη προ ΦΠΑ 24%. Διευκρινίζεται ότι ίδια μείωση προβλέπεται και στις περιπτώσεις που υπάρχει καθεστώς μειωμένου ΦΠΑ.

Σε περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Α το κόστος των κοινόχρηστων δαπανών επιμερίζεται με βάση τα χιλιοστά συνιδιοκτησίας των διαμερισμάτων.

Για τις αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Α, επιλέξιμο για το πρόγραμμα είναι το μέρος των δαπανών που αφορά στα διαμερίσματα που εντάσσονται στο πρόγραμμα.

Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων ανά αίτηση Ωφελούμενου (για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α), δεν μπορεί να υπερβαίνει το γινόμενο του 1,2€/kWh επί το σύνολο της εκτιμώμενης ετήσιας εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (kWh) όπως προκύπτει από το Α' Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης. Ο εν λόγω περιορισμός θα ελεγχθεί εκ νέου κατά την υποβολή του Β' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, με βάση την επιτευχθείσα ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (kWh).

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα επιμέρους ανώτατα όρια ανά επιλέξιμη δαπάνη του πίνακα 4.1.1 και ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από:

- 48.500€ για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α,
- 76.270€ για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β.

4.2 Επιλέξιμος Προϋπολογισμός λοιπών δαπανών

Επιπρόσθετα, επιχορηγούνται από το Πρόγραμμα σε ποσοστό 100% της δαπάνης, υπό την προϋπόθεση υπαγωγής της αίτησης σε αυτό και επίτευξης του ελάχιστου ενεργειακού στόχου (Κεφάλαιο 3), οι ακόλουθες λοιπές δαπάνες:

α. Το κόστος που απαιτείται για τη διενέργεια των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων και τη συμπλήρωση των εντύπων Πρότασης Παρεμβάσεων και Καταγραφής Παρεμβάσεων.

Τίθεται υπόψη ότι, ειδικά για την πολυκατοικία Τύπου Β, υποχρέωση υποβολής Β' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης θα υπάρχει **μόνον** εάν έχουν υλοποιηθεί και παρεμβάσεις που οδηγούν σε εξοικονόμηση ενέργειας (κατηγορίες παρεμβάσεων 1 έως 3).

Η επιλέξιμη αμοιβή ανά ενεργειακή επιθεώρηση καθορίζεται ως εξής:

i) Για μονοκατοικία ή διαμέρισμα, η αμοιβή καθορίζεται σε 75 € επαυξημένη κατά 2,5 €/τ.μ. ωφέλιμης επιφάνειας της ιδιοκτησίας, με μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανεξαρτήτως επιφάνειας τα 400 €

ii) Για κτήρια πολλών ιδιοκτησιών κατοικίας (πολυκατοικία τύπου Α/Β), όταν η επιθεώρηση αφορά σε πολυκατοικία, η αμοιβή καθορίζεται σε 75 € επαυξημένη κατά 1,7 €/τ.μ. συνολικής επιφάνειας της «πολυκατοικίας», με μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανεξαρτήτως επιφάνειας τα 1.095 €.

β. Η αμοιβή του συμβούλου έργου σχετικά με την υποβολή της αίτησης, την παρακολούθηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και ολοκλήρωσης του έργου, συμπεριλαμβανομένης της προσκόμισης των δικαιολογητικών έως την τελική εκταμίευση, μέχρι του ποσού των 350 € ανά επιμέρους αίτηση. Σε περίπτωση πολυκατοικίας, πρέπει να χρησιμοποιηθεί ο ίδιος σύμβουλος έργου για όλους τους ωφελούμενους και η αμοιβή του ορίζεται i) για πολυκατοικία τύπου Α, μέχρι του ποσού των 350 € επαυξημένη κατά 70 € για κάθε επιπλέον διαμέρισμα πέραν του πρώτου, με μέγιστο συνολικό ποσό τα 770 €, ii) για πολυκατοικία τύπου Β, μέχρι του ποσού των 350 €.

γ. Η αμοιβή για τυχόν εκδόσεις αδειών/εγκρίσεων ή εκπόνησης μελετών (στα πλαίσια έκδοσης αδειών/εγκρίσεων) που απαιτούνται από την κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση παρεμβάσεων (όπως για παράδειγμα αμοιβή για έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, αμοιβή για μελέτη εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου), ορίζεται ως εξής: i) Για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα, μέχρι 250 €/αμοιβή, με δυνατότητα πολλαπλών αδειών/μελετών και μέχρι του συνολικού ποσού των 350 €, ii) Για πολυκατοικία (τύπος Α/Β), μέχρι του ποσού των 250 € επαυξημένη κατά 70 € για κάθε διαμέρισμα επιπλέον του πρώτου, με μέγιστο συνολικό ποσό τα 670 €/αμοιβή, με

δυνατότητα πολλαπλών αδειών/μελετών και μέχρι του συνολικού ποσού των 940 €.

Διευκρινίζεται ότι δεν επιχορηγούνται από το Πρόγραμμα οι δαπάνες έκδοσης πέραν της μίας έγκρισης εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, καθώς και η δαπάνη για την έκδοση ηλεκτρονικής βεβαίωσης αρμόδιου μηχανικού που προβλέπεται στο άρθρο 30 του ν. 4495/2017.

δ. Για πολυκατοικίες τύπου Α/Β, η αμοιβή για την επιθεώρηση και την έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου ανελκυστήρα από αναγνωρισμένο φορέα, όπως υλοποιούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μέχρι ποσού των 250 €.

Το ανώτατο επιλέξιμο κόστος λοιπών δαπανών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από:

- 1.500 € ανά αίτηση (δαπάνες α, β, γ), για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα,
- 1.500 € ανά διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α (δαπάνες α, β, γ, δ), με μέγιστο το ποσό των 4.150 € συνολικά ανά αίτηση πολυκατοικίας,
- 3.730 € συνολικά ανά αίτηση (δαπάνες α, β, γ, δ) για πολυκατοικία τύπου Β.

Επισημαίνεται ότι τα είδη των λοιπών δαπανών (α, β, γ, δ) θα πρέπει να δηλώνονται κατά την υποβολή της αίτησης.

4.3 Συνολικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός

Γενικά, ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός προκύπτει ως άθροισμα του κόστους των επιμέρους επιλέξιμων παρεμβάσεων (ενότητα 4.1), για τις οποίες ισχύουν τα ανώτατα όρια ανά επιλέξιμη δαπάνη του πίνακα 4.1.1 και των λοιπών δαπανών (ενότητα 4.2).

Ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός διαμορφώνεται από το άθροισμα του ανώτατου προϋπολογισμού επιλέξιμων παρεμβάσεων (ενότητα 4.1) και του ανώτατου προϋπολογισμού λοιπών δαπανών (ενότητα 4.2), συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει:

- τα 50.000€ για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α,
- τα 80.000€ για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β.

Στην περίπτωση περισσότερων της μίας αιτήσεων από ωφελούμενο-φυσικό πρόσωπο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (επιχορήγησης, επιδότησης επιτοκίου και ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης – ΑΙΕ) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 100.000 € στο σύνολο των αιτήσεών του. Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση αίτησης διαμερίσματος σε πολυκατοικία (τύπου Α), το ανωτέρω ποσό περιλαμβάνει και την αναλογία των κοινοχρήστων.

Σημειώνεται ότι τα τελικά επιλέξιμα κόστη παρεμβάσεων και λοιπών δαπανών θα καθορίζονται βάσει των προσκομισθέντων παραστατικών δαπανών. Τόσο το τελικό

επιλέξιμο κόστος παρεμβάσεων όσο και το τελικό κόστος των λοιπών δαπανών δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα αντίστοιχα συνολικά ποσά της απόφασης Υπαγωγής καθώς και τα επιμέρους ανώτατα όρια παρεμβάσεων και λοιπών δαπανών του προγράμματος. Επίσης, η επιχορήγηση (πίνακες 2.2.3, ή 2.2.4 κατά περίπτωση) δεσμεύεται στα πλαίσια του επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων, όμως η καταβολή της γίνεται πάντα επί του τελικού επιλέξιμου κόστους παρεμβάσεων.

Συνοπτικά οι ανώτατες τιμές έχουν ως εξής:

Πίνακας 4.3.1 Ανώτατες τιμές επιλέξιμων δαπανών ανά τύπο κατοικίας/αίτησης (€)

A/A	Υπηρεσία	Μονοκατοικία/ μεμον. Διαμέρισμα	Πολυκατοικία τύπου Α	Πολυκατοικία τύπου Β
1	ΠΕΑ Α	75+2,50/m ² με max=400	75+1,7/m ² με max=1095	75+1,7/m ² με max=1095
2	ΠΕΑ Β	75+2,50/m ² με max=400	75+1,7/m ² με max=1095	75+1,7/m ² με max=1095
3	Πιστοποιητικό Ανεγκυστήρα	<i>Δεν προβλέπεται</i>	250	250
4	Σύμβουλος	350	350+70/διαμ με max=770	350
5	Άδεια / Μελέτη	250/μελέτη και 350 συνολικά	250+70/διαμερ. με max=670/μελέτη και 940 συνολικά	250+70/διαμερ. με max=670/μελέτη και 940 συνολικά
Ανώτατο επιλέξιμο κόστος Λοιπών Δαπανών		1.500	4.150 συνολικά (max 1.500 ανά διαμέρισμα)	3.730
Ανώτατος Π/Υ παρεμβάσεων:		48.500	48.500 ανά διαμέρισμα	76.270
Συνολικός Ανώτατος Π/Υ		50.000	50.000 ανά διαμέρισμα	80.000

Όλες οι ανωτέρω τιμές συμπεριλαμβάνουν Φ.Π.Α.

Για τις περιπτώσεις όπου, βάσει της παρ.1 του άρθρου 251 του Ν.4281 (ΦΕΚ 160Α/08.08.2014), οι μελετητές/σύμβουλοι/ενεργειακοί επιθεωρητές απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου, τότε τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών που καθορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο και περιλαμβάνονται στην απόφαση Υπαγωγής, θα μειώνονται κατά το αναλογούν ποσοστό (%) Φ.Π.Α. Ως βάση της απομείωσης θεωρείται η αρχική δαπάνη προ ΦΠΑ 24%. Διευκρινίζεται ότι ίδια μείωση προβλέπεται και στις περιπτώσεις που υπάρχει καθεστώς μειωμένου ΦΠΑ.

4.4 Κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής

Οι Ωφελούμενοι των κατηγοριών 1 έως 5 της ενότητας 2.2, ανάλογα με την οικογενειακή τους κατάσταση, δικαιούνται την αντίστοιχη επιχορήγηση, σύμφωνα με τον πίνακα 2.2.3 της ενότητας 2.2, και αναλαμβάνουν την πληρωμή του υπολοίπου ποσού με ίδια κεφάλαια ή συνάπτουν δανειακή σύμβαση, εφόσον το επιθυμούν, είτε για το ποσό που θα επιλέξουν

είτε για το ποσό που θα τους εγκριθεί από τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό με 100% επιδότηση επιτοκίου, ή με συνδυασμό των παραπάνω.

4.4.1 Ίδια Κεφάλαια

Αφορά στην περίπτωση που ο ωφελούμενος καλύπτει το υπόλοιπο πέραν του επιδοτούμενου ποσού, βάσει του πίνακα 2.2.3 ή 2.2.4 κατά περίπτωση, με ίδια κεφάλαια καθώς και στην περίπτωση που το ποσό του δανείου είναι μικρότερο από το ποσό της απαιτούμενης ιδιωτικής συμμετοχής. Στην περίπτωση κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής μόνο με ίδια κεφάλαια δεν υπάρχει η δυνατότητα προκαταβολής από το πρόγραμμα. Συνεπώς, ο Ωφελούμενος μπορεί, αποκλειστικά μέσω τραπεζικού συστήματος και ανεξαρτήτως αριθμού τραπεζικών λογαριασμών/τραπεζικών ιδρυμάτων, να δώσει προκαταβολή από το ποσό των ιδίων κεφαλαίων. Μετά την αποπληρωμή του ποσού των ιδίων κεφαλαίων (συνυπολογίζοντας τυχόν προκαταβολή που έχει δοθεί) και την προσκόμιση των αντίστοιχων αποδεικτικών στοιχείων στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ (extrait λογαριασμών, κ.λπ.), εκταμιεύεται η επιχορήγηση για πληρωμή των αναδόχων/προμηθευτών σε τραπεζικό λογαριασμό τους από τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό.

Επισημαίνεται ότι η ιδιωτική συμμετοχή, στην περίπτωση των αιτήσεων πολυκατοικίας τύπου Β, θα καλύπτεται **αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια**.

4.4.2 Τραπεζικός δανεισμός

Το επιτόκιο της δανειακής σύμβασης ανέρχεται σε 4,00% και είναι επιδοτούμενο σε ποσοστό 100%. Η εισφορά του Ν.128/22-28.8.1975 (ΦΕΚ Α' 178), που ανέρχεται σε ποσοστό 0,12%, επιβάλλεται στο μέρος του κεφαλαίου του χρηματοπιστωτικού οργανισμού και επιβαρύνει τον Ωφελούμενο. Ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός δεν επιβαρύνει τους ενδιαφερόμενους με κόστος διαχείρισης φακέλου δανείου. Το κόστος διαχείρισης φακέλου, για τις αιτήσεις που θα υπαχθούν στο πρόγραμμα, καλύπτεται από τους πόρους του Ταμείου «Εξοικονομώ II».

Επιπλέον, οι όροι της δανειακής σύμβασης έχουν ως εξής:

1. Δεν είναι επιτρεπτή η απαίτηση από τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό εμπράγματων εξασφαλίσεων για τη χορήγηση του δανείου. Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η δυνατότητα να τεθεί εγγυητής κατά την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στο Πρόγραμμα, σε όσες περιπτώσεις οι πολίτες το επιθυμούν προκειμένου να βελτιώσουν την πιστοληπτική τους ικανότητα και ιδίως στις περιπτώσεις ηλικιωμένων, ανηλίκων, καθώς και πολιτών που στερούνται επαρκούς ατομικού εισοδήματος, όπως νοικοκυρές και άνεργοι.
2. Η διάρκεια του δανείου είναι τέσσερα (4) ή πέντε (5) ή έξι (6) έτη και η επιδότηση

επιτοκίου αφορά σε όλη τη διάρκεια του δανείου.

3. Η τοκοχρεωλυτική απόσβεση του δανείου γίνεται με μηνιαία συχνότητα πληρωμής δόσεων και σταθερό επιτόκιο καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου.
4. Παρέχεται η δυνατότητα για πρόωρη μερική ή ολική εξόφληση του δανείου χωρίς επιβάρυνση του δανειολήπτη.

Ο Δικαιούχος καταβάλλει τους τόκους στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό μετά την καταβολή της αντίστοιχης δόσης κεφαλαίου από τον Ωφελούμενο. Σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής δόσης κεφαλαίου από τον Ωφελούμενο, ο Δικαιούχος δύναται να καταβάλλει τους τόκους στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό για χρονικό διάστημα έως τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία της πρώτης καθυστέρησης.

Σε περίπτωση κατά την οποία, κατά τη διάρκεια υλοποίησης ή και μετά την ολοκλήρωση του έργου, καταγγελθεί η δανειακή σύμβαση από τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ο Δικαιούχος δεν καταβάλλει πλέον τους τόκους στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό, οι οποίοι πλέον βαραινούν τον Ωφελούμενο.

Οι όροι του δανείου καθορίζονται στη λεπτομέρειά τους στην Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ του Δικαιούχου και των Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών, καθώς και στη δανειακή σύμβαση μεταξύ του Οργανισμού και του Ωφελούμενου.

Η επιδότηση επιτοκίου είναι επιλέξιμη για όλη τη διάρκεια του δανείου και το σχετικό ποσό, που αφορά στην επιδότηση επιτοκίου, για όλη την περίοδο υλοποίησης του Προγράμματος μεταφέρεται από το Ταμείο «Εξοικονομώ II» σε δεσμευμένο λογαριασμό μεσεγγύησης που τηρείται στο όνομα της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ΑΕ. Καταληκτική ημερομηνία για τη μεταφορά του ποσού ορίζεται η 31^η.12^{ου} του 2023.

Το Πρόγραμμα δεν καλύπτει τυχόν κόστος προμήθειας εντολής για μεταφορά χρημάτων για την πληρωμή αναδόχων/προμηθευτών κ.λπ., που γίνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος. Το ανωτέρω αφορά στην περίπτωση που το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, με το οποίο συνεργάζεται ο προμηθευτής, είναι διαφορετικό από αυτό που έχει επιλέξει να συνεργάζεται ο Ωφελούμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά – Προετοιμασία – Διαδικασία Υποβολής Αίτησης

5.1 Απαιτούμενα Δικαιολογητικά – Προετοιμασία

Κάθε φυσικό πρόσωπο που επιθυμεί να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα πρέπει αρχικά να ελέγξει εάν είναι «επιλέξιμος Ωφελούμενος» και εάν η ιδιοκτησία του μπορεί να θεωρηθεί «επιλέξιμη κατοικία», βάσει του κεφαλαίου 2 καθώς και να μεριμνήσει, έτσι ώστε να γίνουν οι απαιτούμενες ηλεκτρονικές διασταυρώσεις, για τα ακόλουθα:

- Εξασφάλιση κωδικών πρόσβασης στην εφαρμογή TAXISnet. Επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται δυνατότητα υποβολής αίτησης στο πρόγραμμα για φυσικά πρόσωπα που δεν είναι πιστοποιημένα μέσω της ανωτέρω εφαρμογής και δεν έχουν κωδικούς πρόσβασης σε αυτή.
- Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες ταυτοποίησης διεύθυνσης ή/και νομιμοποίησης/τακτοποίησης στο ακίνητο, η αίτηση ταυτοποίησης της διεύθυνσης του ακινήτου ή η αρχική υποβολή δήλωσης για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών (με πληρωμή του παραβόλου) θα πρέπει να έχουν γίνει πριν την οριστική υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα και να υποβληθούν κατά την φάση υποβολής δικαιολογητικών (βλ. ενότητα 5.2). Μεταγενέστερη δήλωση, από την οριστική υποβολή αίτησης στο Πρόγραμμα, για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, δύναται να υποβληθεί σε περίπτωση απόκλισης της Ωφέλιμης επιφάνειας του ακινήτου μέχρι του ορίου των επτά (7) τετραγωνικών μέτρων, προκειμένου οι ενεργειακές παρεμβάσεις να είναι σύμφωνες με την κείμενη νομοθεσία (για τις πολυκατοικίες, το όριο σε τετραγωνικά μέτρα είναι το γινόμενο του επτά (7) επί του πλήθους των διαμερισμάτων). Σε κάθε περίπτωση, πριν την τελική εκταμίευση της επιχορήγησης του έργου θα πρέπει να έχει προσκομιστεί η βεβαίωση περαίωσης της υπαγωγής περί τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, όπου και θα προκύπτει η εξόφληση του συνόλου του ενιαίου ειδικού προστίμου του ακινήτου.
- Υποβολή και εκκαθάριση δήλωσης για το φορολογικό έτος 2019. Σε περίπτωση που στα φορολογικά στοιχεία του αιτούντα υπάρχουν εκκρεμότητες στην εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1) ή στη δήλωση των στοιχείων ακινήτων (Ε9), θα πρέπει να διευθετηθούν πριν την υποβολή της αίτησης. Επισημαίνεται ότι στα έντυπα φορολογίας, μίσθωσης ακινήτων και περιουσιακής κατάστασης θα πρέπει να αναγράφεται ορθά ο αριθμός παροχής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων στο ακίνητο θα πρέπει να έχει εξασφαλισθεί η συναίνεση των συγκυρίων και να

αναγράφεται ορθά ο αριθμός παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στη δήλωση των στοιχείων ακινήτων (Ε9) τους.

- Σε περίπτωση πρόσφατης απόκτησης ακινήτου (απόκτηση για πρώτη φορά εμπράγματος δικαιώματος επί του ακινήτου μετά τις 31/12/2019 και μόνον για την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία) θα πρέπει να έχει προηγηθεί η καταχώρηση/τροποποίηση των στοιχείων στο Ε9 και μετά να προχωρήσει ο ενδιαφερόμενος στην υποβολή αίτησης. Με την αίτηση και κατά την φάση υποβολής δικαιολογητικών (βλ. ενότητα 5.2) επισυνάπτεται ο τίτλος ιδιοκτησίας και το πιστοποιητικό μεταγραφής από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή πιστοποιητικό καταχώρησής του στα κτηματολογικά φύλλα του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου. Η μελλοντική χρήση του ακινήτου ως κύρια κατοικία θα τεκμηριώνεται με Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/1986 από τον ωφελούμενο (πλήρους κυρίου/επικαρπωτή), όπου αναφέρεται ότι το ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία είτε από τον ίδιο είτε από τρίτο πρόσωπο, δηλώνοντας το ονοματεπώνυμο και το ΑΦΜ αυτού. Ο Δικαιούχος (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους προκειμένου να διαπιστωθεί η χρήση του ακινήτου ως κύρια κατοικία.
- Έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης του ακινήτου (βλ. και κεφ. 5.3) και συμπλήρωση του σχετικού Εντύπου Πρότασης Παρεμβάσεων ενεργειακής Εξοικονόμησης-Αυτονόμησης.

Σε περίπτωση υποβολής αίτησης για πολυκατοικία (τύπος Α/Τύπος Β), θα πρέπει αρχικά να ληφθεί απόφαση, στο πλαίσιο γενικής συνέλευσης της πολυκατοικίας, για τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα, την απόφαση για υποβολή αίτησης τύπου Α ή τύπου Β, την πραγματοποίηση παρεμβάσεων, τον ορισμό του εκπροσώπου της πολυκατοικίας και τη σχετική εξουσιοδότησή του για την υποβολή των απαιτούμενων από το πρόγραμμα στοιχείων και δικαιολογητικών. Στην περίπτωση αίτησης Πολυκατοικίας Τύπου Α θα πρέπει επιπλέον να ληφθεί απόφαση για την επιλογή του συνεργαζόμενου χρηματοπιστωτικού οργανισμού για τη λήψη δανείων. Επισημαίνεται ότι σ' αυτήν περίπτωση όλοι οι αιτούντες θα πρέπει να συνεργαστούν με τον ίδιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό.

Στην περίπτωση Πολυκατοικίας Τύπου Β η Ιδιωτική Συμμετοχή θα πρέπει να καλυφθεί αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια (βλ. ενότητα 4.2).

Για την υποβολή της αίτησης και την παρακολούθηση του έργου, ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει **Σύμβουλο Έργου**, το κόστος του οποίου καλύπτεται απευθείας από το Πρόγραμμα μετά την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων και την επίτευξη του ενεργειακού στόχου.

Αναλυτικά η διαδικασία για την υποβολή αίτησης περιγράφεται στο **Παράρτημα XII**. Επισημαίνεται ότι κατά την υποβολή αίτησης η υποχρέωση υποβολής δικαιολογητικών

περιορίζεται μόνο στο Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων (Παράρτημα ΙΙΙ). Με την επιφύλαξη των ειδικών περιπτώσεων της ενότητας 5.3, η υποβολή των υπόλοιπων απαιτούμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών θα γίνει μετά την υποβολή της αίτησης (δέσμευση επιχορήγησης και απόδοση αριθμού πρωτοκόλλου) εντός χρονικής προθεσμίας που τίθεται για τον σκοπό αυτό και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση της αίτησης προς Υπαγωγή (βλ. ενότητα 5.2).

5.2 Ηλεκτρονική Υποβολή Αίτησης – Προθεσμίες

Η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων θα παρέχεται είτε **μέχρι την κάλυψη** του μέγιστου προϋπολογισμού είτε μέχρι την **καταληκτική ημερομηνία υποβολής** (για τις αιτήσεις πολυκατοικίας). Η αίτηση επέχει θέση **υπεύθυνης δήλωσης**.

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης υποβάλλονται μόνον ηλεκτρονικά από τους υποψηφίους και υποχρεωτικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος της επίσημης διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος <https://exoikonomo2020.gov.gr>. Για την αποφυγή φόρτου στο πληροφοριακό σύστημα η ημερομηνία **έναρξης υποβολής** των αιτήσεων ανά Περιφέρεια ορίζεται διαδοχικά ως εξής:

Αιτήσεις Μονοκατοικιών και μεμονωμένων διαμερισμάτων:

Περιφέρεια	Έναρξη υποβολής αιτήσεων
Ηπείρου, Ιονίων Νήσων	Από 11.12.2020
Αττικής	Από 14.12.2020
Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου	Από 16.12.2020
Δυτικής Ελλάδας	Από 18.12.2020
Κρήτης, Β. Αιγαίου, Ν. Αιγαίου	Από 21.12.2020
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	Από 25.01.2021
Δυτικής Μακεδονίας	Από 27.01.2021
Κεντρικής Μακεδονίας	Από 29.01.2021
Θεσσαλίας	Από 01.02.2021

Αιτήσεις Πολυκατοικίας (Τύπος Α & Β): Από 03.02.2021 έως 26.02.2021 σε όλη την επικράτεια.

Οι παραπάνω ημερομηνίες δύναται να τροποποιηθούν, εφόσον αυτό καθίσταται αναγκαίο στα πλαίσια λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Στην περίπτωση αυτή η γνωστοποίηση των νέων ημερομηνιών θα γίνει με σχετικές ανακοινώσεις στις ιστοσελίδες του Προγράμματος και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (www.yren.gr).

Το ωράριο λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος καθορίζεται με σχετικές

ανακοινώσεις στις ιστοσελίδες του Προγράμματος και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (www.yrep.gr), λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του συστήματος (φόρτος, ανάγκες αναβάθμισης και συντήρησης, διαχειριστικοί λόγοι, κ.α.). Οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά, όπως περιγράφεται στην επόμενη παράγραφο.

Φάση υποβολής αίτησης

Με τη σύνδεση του και στο στάδιο της δημιουργίας αίτησης, ο χρήστης (υπόχρεος υποβολής φορολογικής δήλωσης, ή σύζυγος υπόχρεου/ΜΣΣ, ή εξαρτώμενο τέκνο) πιστοποιεί την ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων και δηλώνει ότι, στα πλαίσια ελέγχων για την τήρηση των όρων του Προγράμματος, συναινεί στη λήψη/διασταύρωση των απαιτούμενων στοιχείων Μητρώου, Εισοδήματος και Περιουσίας που τηρούνται στην ΑΑΔΕ και αφορούν, στον υπόχρεο υποβολής, στην σύζυγο υπόχρεου, στα εξαρτώμενα μέλη, στους συγκυρίους και στην κατοικία προς ενεργειακή αναβάθμιση, καθώς και ότι δεσμεύεται για την πληρότητα και υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών πριν την Υπαγωγή της αίτησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για την οριστική υποβολή της αίτησης αποτελεί η συμπλήρωση όλων των υποχρεωτικών πεδίων της.

Ειδικότερα, από τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών της Α.Α.Δ.Ε. και του Προγράμματος, αντλούνται οι εξής πληροφορίες:

Από το Μητρώο Φορολογουμένων της Α.Α.Δ.Ε.:

- Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου.
- Ενδείξεις εάν είναι Φυσικό ή μη Φυσικό Πρόσωπο, κάτοικος εξωτερικού/σύζυγος κατοίκου εξωτερικού, όπως ισχύουν κατά την υποβολή της αίτησης.
- Ονοματεπώνυμο υπόχρεου υποβολής και συζύγου υπόχρεου υποβολής, ή επωνυμία για τις περιπτώσεις μη φυσικών προσώπων και στοιχεία για την δραστηριότητα της επιχείρησης.

Από τα στοιχεία εισοδήματος:

- Το εισόδημα «επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» (υπόχρεου, συζύγου/ΜΣΣ, εξαρτώμενων τέκνων κατά περίπτωση) για το έτος αναφοράς.
- Ένδειξη για τον αριθμό παροχής ηλεκτρικής ενέργειας του ακινήτου, για τη χρήση του ως κύρια κατοικία, για το είδος χρήσης (ιδιοκατοίκηση/ενοικιαζόμενη/ δωρεάν παραχώρηση), και για τη χρήση στο έτος αναφοράς ή στα προηγούμενα 2 έτη.

Από τα στοιχεία ακινήτου και για την πλέον πρόσφατη υποβολή στοιχείων περιουσίας:

- Η επιφάνεια κύριων χώρων.
- Ένδειξη για τον Αριθμό Ταυτότητας Ακινήτου, τον αριθμό παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, τα στοιχεία συγκυριότητας (ποσοστά και είδη συνιδιοκτησίας).

Οι ως άνω επεξεργασίες δεδομένων διενεργούνται από την ΑΑΔΕ ως απαραίτητες για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον.

Μετά τους απαραίτητους ελέγχους των ανωτέρω στοιχείων συμπληρώνονται τα βασικά στοιχεία του Α΄ ΠΕΑ (ώστε να αντληθούν τα αναλυτικά στοιχεία από το buildincert) αναρτάται το έντυπο πρότασης παρεμβάσεων, καταχωρούνται ηλεκτρονικά οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, και δηλώνεται το χρηματοδοτικό σχήμα (Ίδια Κεφάλαια/δάνειο), με το οποίο ο χρήστης επιθυμεί να μπει στο Πρόγραμμα.

Επισημαίνεται ότι:

Στην αίτηση πολυκατοικίας Τύπου Α και σε περίπτωση επιλογής δανείου, όλοι οι αιτούντες (συμμετέχοντα διαμερίσματα) θα πρέπει να συνεργαστούν με τον ίδιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό.

Στην αίτηση πολυκατοικίας Τύπου Β (κοινόχρηστες παρεμβάσεις) η επιλογή Ίδιων Κεφαλαίων είναι υποχρεωτική.

Η δήλωση του χρηματοδοτικού σχήματος αποτελεί βασική προϋπόθεση και κομβικό σημείο ελέγχου των σχετικών πόρων του Προγράμματος. **Η επιλογή Ίδιων Κεφαλαίων είναι αμετάκλητη** και δεν αλλάζει στη συνέχεια. Η επιλογή δανείου επιτρέπεται να αλλάξει σε Ίδια Κεφάλαια κατά το επόμενο στάδιο αίτησης δανείου και πριν τη μετάβαση της αίτησης «προς Υπαγωγή». Για να υποβληθεί μία αίτηση θα πρέπει να υπάρχει διαθεσιμότητα πόρων από το Πρόγραμμα (Άμεση Ενίσχυση και Ταμείο Εξοικονομώ II σε περίπτωση Δανείου) και να έχουν γίνει επιτυχείς ηλεκτρονικές διασταυρώσεις (σε όσα σημεία αυτό προκαθορίζεται στο Πληροφοριακό Σύστημα και με την επιφύλαξη των πάσης φύσεως ειδικών ή γενικών ελέγχων). **Μία αίτηση θεωρείται «υποβληθείσα» όταν αποδίδεται εξαψήφιος αριθμός ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου και δεσμεύεται το σχετικό ποσό για την επιχορήγηση.** Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών ενημερώνεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

Φάση υποβολής δικαιολογητικών

Κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης δεν απαιτείται προσκόμιση φυσικού φακέλου με δικαιολογητικά. Τα δικαιολογητικά υπαγωγής, που ορίζονται στο Παράρτημα Ι, επισυνάπτονται από τον υποψήφιο ηλεκτρονικά.

Μετά τις ημερομηνίες έναρξης υποβολής των αιτήσεων θα ακολουθήσει η έναρξη της φάσης υποβολής δικαιολογητικών (πλέον του εντύπου πρότασης παρεμβάσεων το οποίο έχει ήδη υποβληθεί σε προγενέστερη φάση) σε ημερομηνία η οποία θα ανακοινωθεί πέντε (5) ημέρες πριν στην ιστοσελίδα του Προγράμματος <https://exoikonomo2020.gov.gr> και

στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (www.ypen.gr) και θα γνωστοποιηθεί στους αιτούντες/δυνητικούς ωφελουμένους μέσω του πληροφοριακού συστήματος υποβολής αιτήσεων. Για την εξασφάλιση της πληρότητας των αιτήσεων σε υποβολή, και με την επιφύλαξη των ειδικών περιπτώσεων της ενότητας 5.3, τίθεται χρονική προθεσμία **τριάντα (30) ημερών** από την ημερομηνία έναρξης της φάσης υποβολής δικαιολογητικών, κατά την οποία θα πρέπει να αναρτηθούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Κατά την φάση αυτή γίνεται έλεγχος τυπικής (αριθμητικής) πληρότητας των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών.

Για τις αιτήσεις που ανήκουν στις «ειδικές περιπτώσεις» του κεφ. 5.3, η υποβολή και ο έλεγχος των δικαιολογητικών θα πραγματοποιηθεί στην φάση αυτή, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 6.1.

Εφόσον εξασφαλιστεί η πληρότητα των δικαιολογητικών, η αίτηση οδηγείται σε **«οριστική υποβολή»**. Μετά την οριστικοποίηση της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης η διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων από τον αιτούντα, δεν επιτρέπεται. Η αίτηση υποβολής στο Πρόγραμμα επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν και τα υποβαλλόμενα με αυτήν δικαιολογητικά. Οι αιτούντες φέρουν την ευθύνη της εμπρόθεσμης, πλήρους, ορθής και αληθούς συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης καθώς και της ανάρτησης των ορθών δικαιολογητικών. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Οριστικά υποβληθείσες αιτήσεις, για τις οποίες ο αιτών έχει επιλέξει ότι θα προχωρήσει σε υπαγωγή στο Πρόγραμμα με **Ίδια Κεφάλαια**, οδηγούνται άμεσα «προς Υπαγωγή».

Επισημαίνεται ότι η υπαγωγή των αιτήσεων θα γίνει στη βάση των στοιχείων που έχουν υποβληθεί στο πληροφοριακό σύστημα. Ο Δικαιούχος, βάσει των δικαιολογητικών που προσκομίζονται από τους Ωφελούμενους, θα διενεργήσει σε επόμενο στάδιο (και σε κάθε περίπτωση πριν την καταβολή των ωφελημάτων) τους απαραίτητους διοικητικούς ελέγχους για τη διαπίστωση, βάσει των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών, της τήρησης του συνόλου των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος. Εάν από τους ανωτέρω ελέγχους διαπιστωθεί αναντιστοιχία των στοιχείων των δικαιολογητικών με την απόφαση υπαγωγής και τους όρους του προγράμματος θα γίνεται ανάκληση της απόφασης υπαγωγής από τον Δικαιούχο και θα επέρχονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην οικεία παράγραφο «8.2 Συνέπειες μη τήρησης από τον Ωφελούμενο των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος».

Φάση προέγκρισης δανείου

Για τις **οριστικά υποβληθείσες αιτήσεις**, για τις οποίες ο αιτών έχει επιλέξει ότι θα προχωρήσει σε υπαγωγή στο Πρόγραμμα με **Δάνειο**, δεσμεύεται το ποσό της επιχορήγησης και τίθεται προθεσμία **εκατόν τριάντα (130) ημερών** για την έναρξη και ολοκλήρωση της διαδικασίας δανειοδότησης. Εντός της άνωθεν προθεσμίας θα πρέπει να υποβληθεί σε συνεργαζόμενη τράπεζα και να εγκριθεί αίτηση για δανειοδότηση, ώστε μέχρι το πέρας της προθεσμίας η αίτηση να οδηγηθεί «προς Υπαγωγή». Εάν εγκριθεί ποσό μικρότερο από αυτό που έχει αιτηθεί ο ενδιαφερόμενος, το υπόλοιπο δύναται να καλυφθεί με ίδια κεφάλαια. Υποβληθείσα αίτηση δανείου δύναται να ακυρωθεί. Εάν η αίτηση δανείου απορριφθεί ή ακυρωθεί, ο ενδιαφερόμενος έχει την επιλογή είτε να προχωρήσει αμετάκλητα με Ίδια Κεφάλαια «προς Υπαγωγή», είτε να υποβάλει ξανά αίτημα δανείου (λαμβάνοντας πάντα υπόψη το χρόνο εξέτασης του από την τράπεζα). Σε περίπτωση επανυποβολής αίτησης δανείου, η προθεσμία δανειοδότησης παρατείνεται αυτοδίκαια κατά **σαράντα πέντε (45) ημέρες**. Η ανωτέρω αυτοδίκαιη παράταση δίνεται μία (1) φορά.

Οι συνεργαζόμενοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί εφαρμόζουν τους ισχύοντες εσωτερικούς κανονισμούς που τους διέπουν, καθώς και τα κριτήρια πιστοδότησης για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας. Οι συνεργαζόμενοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να ολοκληρώσουν τον πιστοληπτικό έλεγχο εντός εξήντα (60) ημερών από τη χρονική στιγμή που ο ενδιαφερόμενος υποβάλει την αίτηση δανείου του. Επισημαίνεται ότι το εν λόγω διάστημα προσμετράται στη συνολική προθεσμία για τη διαδικασία δανειοδότησης και δεν την παρατείνει. Ο ενδιαφερόμενος για δάνειο θα πρέπει να φροντίσει για την έγκαιρη υποβολή της αίτησης δανείου του και να λάβει υπόψη την ως άνω προθεσμία εξέτασης.

Τα ειδικότερα βήματα της διαδικασίας υποβολής αίτησης δανείου παρουσιάζονται στο **Παράρτημα ΧΙΙ**.

Σημειώνεται ότι ο Δικαιούχος μπορεί να προβαίνει σε εκκαθάριση ανενεργών αιτήσεων, ήτοι αιτήσεων που εκκρεμεί η οριστική υποβολή τους για μεγάλο χρονικό διάστημα (όχι μικρότερο των τεσσάρων μηνών).

Η οριστική **ακύρωση** υποβληθείσας αίτησης από τον υποψήφιο είναι δυνατή οποιαδήποτε στιγμή πριν εκδοθεί η απόφαση υπαγωγής. Η επιλογή οδηγεί αυτόματα στην παραίτηση των ενδιαφερομένων από την υποβληθείσα αίτησή τους και παρέχει τη δυνατότητα της επανυποβολής νέας αίτησης, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της οικείας Περιφέρειας και είναι ενεργή η διαδικασία ηλεκτρονικής

υποβολής αιτήσεων. Η ακύρωση πραγματοποιείται από τους υποψήφιους αποκλειστικά και μόνον ηλεκτρονικά, μέσω του πληροφοριακού συστήματος υποβολής.

Σημειώνεται ότι στο τελικό στάδιο, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών των αιτήσεων για την καταβολή των ωφελημάτων του προγράμματος, θα γίνουν αυστηρές διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού. Σε περίπτωση ανακριβούς δήλωσης θα επέρχονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην οικεία παράγραφο «8.2 Συνέπειες μη τήρησης από τον Ωφελούμενο των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος».

Ο Ωφελούμενος αποδέχεται ότι τα μηνύματα, τα οποία θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) που έχει ο ίδιος δηλώσει στο πληροφοριακό σύστημα, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών, όπως τίθενται στα κοινοποιούμενα με τα εν λόγω μηνύματα έγγραφα και στοιχεία.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς τις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές, τον Δικαιούχο και τον Φορέα Σχεδιασμού του Προγράμματος, για την περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, εφόσον διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν.4624/2019, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή και εκταμίευση των κινήτρων και την παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των ωφελούμενων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση του Προγράμματος.

Επίσης, η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα συνιστά εξουσιοδότηση προς τον Δικαιούχο για τη δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ των τυχών αποφάσεων υπαγωγής, απόρριψης, δημοσιονομικών διορθώσεων, κ.λπ. με στοιχεία του αιτούντα/Ωφελούμενου.

Πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρискουν:

- στην επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος <https://exoikonomo2020.gov.gr>
- στο δικτυακό τόπο της κάθε Διαχειριστικής Αρχής (Παράρτημα XIV),
- στο δικτυακό τόπο του ΕΣΠΑ (www.espa.gr),
- στο δικτυακό τόπο του Δικαιούχου (www.hdb.gr).

Αναλυτικά η διαδικασία για την υποβολή αίτησης περιγράφεται στο Παράρτημα XII

Διαδικασία υποβολής αίτησης για πολυκατοικία τύπου Α

Μετά τη λήψη σχετικής απόφασης στη γενική συνέλευση της πολυκατοικίας για την έκδοση αριθμού φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) «διαχείρισης πολυκατοικίας» για τους κοινόχρηστους χώρους και την επιλογή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού συνεργασίας για τη λήψη δανείων ή και την πληρωμή των δαπανών, υποβάλλονται οι αιτήσεις των ιδιοκτητών και μία αίτηση «ως σύνολο κτηρίου» του εκπροσώπου της πολυκατοικίας στο πληροφοριακό σύστημα της διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος <https://exoikonomo2020.gov.gr>, καταχωρώντας όλα τα ζητούμενα στοιχεία. Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής μέσω του πληροφοριακού συστήματος του προγράμματος συνδέονται οι αιτήσεις όλων των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας, με την αίτηση πολυκατοικίας που υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο. Στην συνέχεια και με την επιφύλαξη των ειδικών περιπτώσεων της ενότητας 5.3 καταχωρούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι – Β

Με την οριστικοποίηση υποβολής της αίτησης, οι αιτούντες αποδέχονται ανεπιφύλακτα ότι σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης υπαγωγής στο πρόγραμμα ή/και του αιτήματος για χορήγηση δανείου, οι λόγοι της απόρριψης θα κοινοποιηθούν και στον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας.

Μετά την ολοκλήρωση του πιστοληπτικού ελέγχου από το χρηματοπιστωτικό οργανισμό ενημερώνεται ο εκπρόσωπος της πολυκατοικίας μέσω του πληροφοριακού συστήματος για το σχετικό αποτέλεσμα.

Αναλυτικά η διαδικασία για την υποβολή αίτησης τύπου Α περιγράφεται στο Παράρτημα ΧΙΙ.

Διαδικασία υποβολής αίτησης για πολυκατοικία τύπου Β

Μετά τη λήψη σχετικής απόφασης στη γενική συνέλευση της πολυκατοικίας και την έκδοση αριθμού φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) «διαχείρισης πολυκατοικίας» για τους κοινόχρηστους χώρους και άνοιγμα αριθμού τραπεζικού λογαριασμού συνδεδεμένου με τον άνω ΑΦΜ, υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας που έχει οριστεί για τους σκοπούς της αίτησης μέσω της γενικής συνέλευσης η αίτηση πολυκατοικίας – Τύπου Β «ως σύνολο κτηρίου» του εκπροσώπου της πολυκατοικίας στο πληροφοριακό σύστημα της διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος <https://exoikonomo2020.gov.gr>, καταχωρώντας όλα τα ζητούμενα στοιχεία. Στην συνέχεια καταχωρούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι – Β.

Αναλυτικά η διαδικασία για την υποβολή αίτησης τύπου Β περιγράφεται στο Παράρτημα ΧΙΙ

Υποβολή από ανήλικο ή ενήλικο που δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα

Η περίπτωση υποβολής αίτησης από άτομο που στερείται δικαιοπρακτικής ικανότητας

(ανήλικο ή ενήλικο υπό δικαστική συμπαράσταση) αντιμετωπίζεται κατά τη συνήθη διαδικασία, όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία (Αστικός Κώδικας και Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας), εφαρμοζομένων των διατάξεων περί γονικής μέριμνας, επιτροπείας ανηλίκου και δικαστικής συμπαράστασης (στερητικής και επικουρικής). Τα σχετικά έγγραφα νομιμοποίησης του προσώπου που εκπροσωπεί το άτομο που στερείται δικαιοπρακτικής ικανότητας τηρούνται στο φάκελο έργου του Ωφελούμενου.

5.3 Ειδικές περιπτώσεις αιτήσεων

Ο χαρακτηρισμός αυτός αποδίδεται στις υποβληθείσες αιτήσεις για τις οποίες δεν είναι τεχνικά εφικτοί οι αυτοματοποιημένοι έλεγχοι, είτε πλήρως είτε σε επιμέρους στοιχεία, και ως εκ τούτου εξετάζονται και από τον Δικαιούχο του Προγράμματος (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ). Για τις κατωτέρω ειδικές περιπτώσεις ο Δικαιούχος πραγματοποιεί έλεγχο των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και στοιχείων για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής. Αντίστοιχο έλεγχο πραγματοποιεί ο Δικαιούχος και για κάθε άλλον πολίτη για τον οποίο δεν είναι δυνατή η διασταύρωση στοιχείων εισοδήματος και στοιχείων ακινήτων με τα στοιχεία που τηρούνται από τη φορολογική αρχή. Ο εξαψήφιος αριθμός ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου αποδίδεται με την υποβολή της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο και δεσμεύεται το σχετικό ποσό για την επιχορήγηση, πριν την έναρξη των παραπάνω ελέγχων από τον Δικαιούχο.

Α) Ενοικιαζόμενη κατοικία/κατοικία σε βραχυχρόνια μίσθωση

Εάν, για επιλέξιμη κατοικία, η χρήση και δήλωση κύριας κατοικίας γίνεται από ενοικιαστή (ή εάν η κύρια κατοικία διατίθεται παράλληλα για βραχυχρόνια μίσθωση), τότε ο ωφελούμενος (μόνον επικαρπωτής ή πλήρης κύριος) εμπίπτει στις διατάξεις του Κανονισμού για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (DeMinimis Aid) ΕΕ 1407/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΛ L352/24.12.2013) που αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της συνθήκης στις ανωτέρω ενισχύσεις και ως εκ τούτου θα πρέπει το ύψος των ενισχύσεων, για τις οποίες έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο του τρέχοντος Προγράμματος και του Προγράμματος με τίτλο «Εξοικονόμηση κατ' οίκον II», να μην υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000€) Ευρώ. Προς τούτο, απαιτείται από τον δυνητικό Ωφελούμενο (επικαρπωτή/πλήρη κύριο) δήλωση συμμόρφωσης με τον κανονισμό DeMinimis, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει, σύμφωνα με το Παράρτημα ΧΙ. Σε περίπτωση υπέρβασης του προαναφερθέντος ορίου, η αίτηση κρίνεται ως μη επιλέξιμη.

Επιπρόσθετα:

- δεν θα πρέπει εις βάρος του ωφελούμενου να εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης παλιάς κρατικής ενίσχυσης,

- σε περίπτωση λήψης δανείου, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) εμπίπτει στις διατάξεις του ανωτέρω Κανονισμού ΕΕ 1407/2013 (DeMinimis Aid) και ως εκ τούτου συνυπολογίζεται με το ύψος των ενισχύσεων για τα οποία ο ωφελούμενος έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Ο Δικαιούχος, πριν την κατάρτιση των πινάκων κατάταξης αιτήσεων (Κεφ 6) **διενεργεί έλεγχο σώρευσης** για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis aid) και σε περίπτωση που από τον έλεγχο προκύψει υπέρβαση του προβλεπόμενου ορίου, ο Ωφελούμενος ενημερώνεται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος υποβολής αιτήσεων, ότι η αίτησή του δεν κρίνεται επιλέξιμη και θα απορριφθεί. Επιπρόσθετα, στην περίπτωση που ο Δικαιούχος ενημερωθεί, μετά την απόφαση της υπαγωγής, ότι ο έλεγχος της σώρευσης έγινε με λανθασμένη τιμή βάσης, θα πρέπει να επανελέγξει το ποσό της σώρευσης και στην περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση του προβλεπόμενου ορίου, ο Ωφελούμενος θα ενημερωθεί μέσω του πληροφοριακού συστήματος για τυχόν ανάκληση της απόφασης υπαγωγής.

B) Φορολογικός Κάτοικος εξωτερικού

Μία αίτηση εμπίπτει σε αυτή την ειδική κατηγορία μόνον εάν ο/η αιτών/ούσα για υπαγωγή στο Πρόγραμμα ή/και η/ο σύζυγος είναι εγγεγραμμένοι ως φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής στη ΔΟΥ κατοίκων εξωτερικού, φορολογούνται στην Ελλάδα και έχουν υποχρέωση για υποβολή δήλωσης μόνο για τα εισοδήματα που προκύπτουν στη χώρα μας. Εάν στα πλαίσια της φορολογικής νομοθεσίας δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής και δεν έχει υποβληθεί φορολογική δήλωση στην Ελλάδα, ισχύει συνδυαστικά και η ειδική περίπτωση Γ.

Το εισόδημα για την κατάταξη στις κατηγορίες του πίνακα 2.2.1, θα προκύπτει από την άθροιση του «εισοδήματος επιβολής εισφοράς» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος που έχει υποβάλει στην Ελλάδα και του συνολικού δηλωθέντος εισοδήματος που έχει αποκτηθεί στη χώρα Φορολογικής Κατοικίας του, για το έτος αναφοράς (φορολογικό έτος 2019).

Για την πιστοποίηση των εισοδημάτων ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει επιπρόσθετα:

α) Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας (CERTIFICATE OF TAX RESIDENCE), το οποίο θα πρέπει να συμπληρωθεί, υπογραφεί και σφραγισθεί από την αρμόδια φορολογική αρχή της Κατοικίας του.

β) Φορολογική δήλωση για το έτος αναφοράς, που έχει υποβληθεί στη χώρα Φορολογικής Κατοικίας.

Τα ανωτέρω α' και β' δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλονται συνοδευόμενα από επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική Γλώσσα από αρμόδια αρχή.

Γ) Μη υποχρέωση υποβολής στοιχείων φορολογίας

Μία αίτηση εμπίπτει σε αυτή την ειδική κατηγορία μόνον εάν δεν υπάρχει εκ του νόμου υποχρέωση και δεν υποβάλλεται δήλωση εισοδήματος (έντυπο Ε1) ή και αναλυτική κατάσταση για την περίπτωση δωρεάν παραχώρησης (έντυπο Ε2) και συνεπώς δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική διασταύρωση είτε της εισοδηματικής κατηγορίας, είτε της κύριας χρήσης της κατοικίας, για τη διαπίστωση της πληρότητας των κριτηρίων του προγράμματος. Τίθεται υπόψη ότι από εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο και ανάλογα με την χρήση αυτού παράγεται είτε πραγματικό είτε «τεκμαρτό» εισόδημα και κατά κανόνα, στην περίπτωση κύριας κατοικίας, προκύπτει υποχρέωση υποβολής εντύπων Ε1 για τα εισοδήματα (και Ε2 για την περίπτωση δωρεάν παραχώρησης/ενοικίασης). Οι αιτούντες που θεωρούν ότι εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία θα πρέπει να ελέγχουν τι ισχύει φορολογικά για την περίπτωση τους.

Στην κατηγορία αυτή δύναται να εμπίπτουν είτε φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού (υπόχρεοι δήλωσης ή σύζυγοι υπόχρεοι) είτε εξαρτώμενα τέκνα τα οποία δεν έχουν υποχρέωση υποβολής ατομικής δήλωσης εισοδημάτων και που εντάσσονται στην οικογενειακή δήλωση.

Υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1985 περί μη υποχρέωσης υποβολής, καθώς και δικαιολογητικά, κατά περίπτωση, για τη διαπίστωση από τον Δικαιούχο ότι πληρούνται τα κριτήρια του προγράμματος. Τίθεται υπόψη ότι στα πλαίσια ελέγχων για την ορθότητα των δηλουμένων στοιχείων, αντίγραφο της δήλωσης αυτής θα αποστέλλεται στο τμήμα συμμόρφωσης της Δ.Ο.Υ προκειμένου να γίνει δειγματοληπτικός έλεγχος σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν.1599/86/ΦΕΚ Α' 75 και παρ.3 του άρθρου 10 του Ν.3230/2004 (ΦΕΚ Α' 44).

Δ) Απόκλιση της Ωφέλιμης επιφάνειας του ακινήτου

Μία αίτηση μονοκατοικίας ή μεμονωμένου διαμερίσματος εμπίπτει σε αυτή την ειδική κατηγορία μόνον εάν προκύπτει ότι η διαφορά μεταξύ της θερμαινόμενης επιφάνειας (ωφέλιμη επιφάνεια βάσει ΠΕΑ) και της επιφάνειας κύριας χρήσης που δηλώνεται στο Ε9 (η οποία ωστόσο έχει δηλωθεί ορθά σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις), είναι μεγαλύτερη από 7 m².

Στις περιπτώσεις αυτές πραγματοποιείται σχετικός έλεγχος από τον Δικαιούχο του προγράμματος για το εάν τα ανωτέρω σχετικά στοιχεία (οικοδομική άδεια ή/και άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο, Ε9, ΠΕΑ) συνάδουν μεταξύ τους.

Σχετική αναφορά γίνεται και στο Παράρτημα Ι.

5.4 Πρώτη Ενεργειακή Επιθεώρηση

Εφόσον ο ενδιαφερόμενος εξασφαλίσει τις απαραίτητες συμφωνίες/συναινέσεις και έχει ελέγξει τη δυνατότητα επιλεξιμότητας της κατοικίας του, απευθύνεται σε Ενεργειακό Επιθεωρητή, ώστε να διενεργηθεί η πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση της ιδιοκτησίας του/του κτηρίου και να εκδοθεί το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Α΄ ΠΕΑ). Το εν λόγω ΠΕΑ θα πρέπει να έχει εκδοθεί βάσει του νέου πλαισίου για τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων (ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581, ΦΕΚ Β΄ 2367/12.07.2017) και θα πρέπει να φέρει ημερομηνία μεταγενέστερη της 26.11.2017 (27.11.2017 η ημερομηνία ενεργοποίησης πληροφοριακού συστήματος έκδοσης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης βάσει του ΚΕνΑΚ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β΄ 2367/12.07.2017).

Μόνον οι παρεμβάσεις που ολοκληρώνονται μετά την έκδοση του ανωτέρω ΠΕΑ μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για το Πρόγραμμα (ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας). Πριν την Υπαγωγή στο Πρόγραμμα δύνανται να πραγματοποιηθούν παρεμβάσεις με αποκλειστική ευθύνη του Ωφελούμενου, με έκδοση επί πιστώσει παραστατικών δαπανών αναδόχων/προμηθευτών. Επισημαίνεται ότι στην τελευταία περίπτωση θα πρέπει να δοθεί από τον ενδιαφερόμενο ιδιαίτερη προσοχή στις Γενικές Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας της ενότητας 2.1.2.

Ο Ενεργειακός Επιθεωρητής καταγράφει τις παρεμβάσεις της αίτησης στο «Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων» του και συμπεριλαμβάνει τον συνδυασμό παρεμβάσεων της πρώτης (1^{ης}) από τις προτάσεις εξοικονόμησης ενέργειας που καταγράφονται στο Α΄ ΠΕΑ, καθώς και τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις εξοικονόμησης/αυτονόμησης, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3 που δεν συμπεριλαμβάνονται στις προτάσεις εξοικονόμησης ενέργειας του Α΄ ΠΕΑ. Το έντυπο αυτό υπογράφεται από τον ενδιαφερόμενο, συνυπογράφεται και σφραγίζεται από τον ενεργειακό επιθεωρητή και υποβάλλεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

Η πρόταση (συνδυασμός παρεμβάσεων) για ενεργειακή αναβάθμιση, που υποβάλλεται με την αίτηση, θα πρέπει να καλύπτει τον ελάχιστο ενεργειακό στόχο αίτησης (βλ. κεφάλαιο 3). Εφόσον προβλέπεται η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού συστήματος, τότε στο Α΄ ΠΕΑ πρέπει να καταχωρηθούν υποχρεωτικά δύο (2) προτάσεις, εκ των οποίων η 1^η πρόταση (1^ο σενάριο) θα περιλαμβάνει το Φωτοβολταϊκό σύστημα και τους υπολογισμούς του, ενώ η 2^η πρόταση θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά ίδια με την 1^η, εξαιρώντας όμως το Φωτοβολταϊκό σύστημα και τους υπολογισμούς του. Σημειώνεται ότι η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού συστήματος, είναι επιλέξιμη ως παρέμβαση, μόνον εάν με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4) η κατοικία κατατάσσεται τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία B+ (για κτήρια αρχικής κατάταξης από Η έως και Δ) ή Α (για κτήρια

αρχικής κατάταξης Γ).

Ο ενδιαφερόμενος καταχωρίζει ηλεκτρονικά στην αίτηση, τον συνδυασμό παρεμβάσεων εξοικονόμησης/αυτονόμησης, τα στοιχεία του ΠΕΑ, καθώς και τα στοιχεία κόστους βάσει των προσφορών των προμηθευτών και αναδόχων των παρεμβάσεων και επισυνάπτει ηλεκτρονικά το «Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων».

Ο Ενεργειακός Επιθεωρητής στην περιγραφή των επιμέρους παρεμβάσεων εξοικονόμησης/αυτονόμησης θα πρέπει να αναφέρει τις προδιαγραφές και τα τεχνικά και ενεργειακά χαρακτηριστικά των υλικών και των ηλεκτρομηχανολογικών συστημάτων που απαιτούνται για τον υπολογισμό του ενεργειακού αποτελέσματος και τον έλεγχο της ικανοποίησης των απαιτήσεων του Προγράμματος, του κεφαλαίου 3, τον ενεργειακό στόχο που θα επιτευχθεί μετά την υλοποίηση των ενεργειακών παρεμβάσεων.

Σε περίπτωση τροποποίησης των παρεμβάσεων, που έχουν δηλωθεί και καταχωρηθεί στο πληροφοριακό σύστημα (Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων), κατά το στάδιο υλοποίησης παρεμβάσεων, θα δηλωθούν μόνον οι παρεμβάσεις που πραγματικά υλοποιήθηκαν (Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωσης Έργου) και στην υποκατηγορία που πραγματικά ανήκουν. Σε κάθε περίπτωση, με τις τροποποιημένες παρεμβάσεις θα πρέπει να επιτυγχάνεται ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος του Προγράμματος για την κατηγορία που αφορά η αίτηση.

Πολυκατοικία

Ο εκπρόσωπος απευθύνεται σε Ενεργειακό Επιθεωρητή, ώστε να διενεργηθεί η πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση του κτηρίου και να εκδοθεί το Α΄ Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Α΄ ΠΕΑ). Το ΠΕΑ αφορά στο σύνολο του κτηρίου **για χρήση κατοικίας**.

- Για τις αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Α:

Ο Ενεργειακός Επιθεωρητής καταγράφει τις παρεμβάσεις που θα συμπεριληφθούν στην αίτηση για το σύνολο της πολυκατοικίας (κοινόχρηστες και διαμερισμάτων) στο Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων, συμπεριλαμβάνοντας τον συνδυασμό παρεμβάσεων της πρώτης (1^{ης}) από τις προτάσεις εξοικονόμησης ενέργειας που καταγράφονται στο Α΄ ΠΕΑ, καθώς και τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις εξοικονόμησης/αυτονόμησης, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3. Ο εκπρόσωπος της πολυκατοικίας καταχωρίζει ηλεκτρονικά στην αίτηση τα στοιχεία του ΠΕΑ, καθώς και τον συνδυασμό παρεμβάσεων και τα στοιχεία κόστους βάσει των προσφορών των προμηθευτών και αναδόχων των παρεμβάσεων, κ.λπ. και επισυνάπτει ηλεκτρονικά το σχετικό έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων. Κατά την καταχώρηση, το κόστος των παρεμβάσεων διαχωρίζεται από τον εκπρόσωπο της

πολυκατοικίας σε κόστος κοινόχρηστων και μη κοινόχρηστων παρεμβάσεων κι αυτόματα παράγεται έντυπο επιμερισμού προϋπολογισμού πολυκατοικίας ανά διαμέρισμα. Η συμφωνία από τους επιμέρους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων για οριστική υποβολή της αίτησης της πολυκατοικίας ισοδυναμεί με αποδοχή των στοιχείων του εντύπου. Ο επιμερισμός των κοινόχρηστων γίνεται βάσει των χιλιοστών συνιδιοκτησίας των διαμερισμάτων. Ανάλογα επιμερίζεται και το κόστος Ενεργειακού Επιθεωρητή/Συμβούλου έργου/ Μελετητή/Πιστοποίησης Ανελκυστήρα.

- Για τις αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Β:

Ο Ενεργειακός Επιθεωρητής καταγράφει μόνον τις κοινόχρηστες παρεμβάσεις που θα συμπεριληφθούν στην αίτηση στο έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων, συμπεριλαμβάνοντας τον συνδυασμό παρεμβάσεων της πρώτης (1^{ης}) από τις προτάσεις εξοικονόμησης ενέργειας που καταγράφονται στο Α' ΠΕΑ, καθώς και τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις εξοικονόμησης/αυτονόμησης, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3. Ο εκπρόσωπος της πολυκατοικίας καταχωρίζει ηλεκτρονικά στην αίτηση τα στοιχεία του ΠΕΑ, το πλήθος των διαμερισμάτων της πολυκατοικίας και το συνολικό ποσοστό των χιλιοστών των κατοικιών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, καθώς και τον συνδυασμό παρεμβάσεων και τα στοιχεία κόστους βάσει των προσφορών των προμηθευτών και αναδόχων των παρεμβάσεων, κ.λπ. κι επισυνάπτει ηλεκτρονικά το έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων.

Σε κάθε περίπτωση, το Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων υπογράφεται από τον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας, συνυπογράφεται και σφραγίζεται από τον ενεργειακό επιθεωρητή και υποβάλλεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή Ενεργειακού Επιθεωρητή πρέπει να γίνεται συνυπολογίζοντας τους περιορισμούς της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Ν.4409/2016 (ΦΕΚ 136/Α'/28.07.2016), όπως ισχύει, όπου ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες ο Ενεργειακός Επιθεωρητής δεν δικαιούται να διενεργήσει επιθεώρηση σε κάποιο ακίνητο (ασυμβίβαστο).

Τέλος, τίθεται υπόψη ότι ο ενεργειακός επιθεωρητής που θα διενεργήσει τη δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων (Β' ΠΕΑ), θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά διαφορετικός από τον ενεργειακό επιθεωρητή που διενέργησε την πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση (Α' ΠΕΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Υπαγωγή Αιτήσεων

6.1 Έλεγχος επιλεξιμότητας Αιτήσεων

Η διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου των αιτήσεων γίνεται με ευθύνη του Δικαιούχου.

Οι αιτήσεις υπάγονται στη βάση άμεσης αξιολόγησης, ήτοι αυτοτελούς αξιολόγησης της κάθε αίτησης στη βάση της αρχής της χρονικής προτεραιότητας (first in – first out), τους διαθέσιμους πόρους και το χρόνο ολοκλήρωσης του αιτήματος για λήψη δανείου.

Για την αποδοχή και υπαγωγή των αιτήσεων διενεργούνται **αυτοματοποιημένοι ηλεκτρονικοί έλεγχοι, μέσω του πληροφοριακού συστήματος υποβολής αιτήσεων, με διασταύρωση των υποβαλλόμενων στοιχείων κατάταξης σε κατηγορία Ωφελούμενου και έλεγχο τυπικής (αριθμητικής) πληρότητας των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών.** Για τις Ειδικές Περιπτώσεις της παραγράφου 5.3, ο Δικαιούχος διενεργεί, πριν την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, έλεγχο των απαιτούμενων δικαιολογητικών και δηλούμενων στοιχείων για τη συμβατότητά τους με τους όρους του Προγράμματος. Για την αξιολόγηση των ειδικών περιπτώσεων, ο Δικαιούχος δύναται να αναζητά συμπληρωματικά και διευκρινιστικά στοιχεία από τους αιτούντες, που σχετίζονται με τον χαρακτηρισμό της αίτησης ως «ειδικής περίπτωσης» και τα οποία οι αιτούντες θα πρέπει να επισυνάψουν στην αίτησή τους.

Στη βάση των αποτελεσμάτων των ανωτέρω ελέγχων, τις εγκρίσεις δανείων από τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και της αρχής της χρονικής προτεραιότητας υποβολής της αίτησης, ο δικαιούχος καταρτίζει πίνακες κατάταξης αιτήσεων προς Υπαγωγή.

Ο Δικαιούχος, πριν την κατάρτιση των ανωτέρω πινάκων, διενεργεί έλεγχο και για τη διαπίστωση της τήρησης των προϋποθέσεων των παραγράφων 2.2 & 2.3, στη βάση των συνολικών αιτήσεων που έχουν υποβληθεί. Σε περίπτωση που κατά την ανωτέρω διαδικασία προκύψουν διαφορές σε σχέση με τις «επιλέξιμες» αιτήσεις, που προέκυψαν βάσει των ηλεκτρονικών ελέγχων, ο Ωφελούμενος ενημερώνεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος υποβολής αιτήσεων ότι η αίτησή του δεν κρίνεται επιλέξιμη και ότι στην περίπτωση που έχει συμπεριληφθεί σε απόφαση υπαγωγής, η τελευταία θα ανακληθεί.

Επισημαίνεται ότι ο Δικαιούχος, βάσει των δικαιολογητικών που προσκομίζονται από τους Ωφελούμενους, θα διενεργήσει σε επόμενο στάδιο (και σε κάθε περίπτωση πριν την καταβολή των ωφελημάτων) **τους απαραίτητους διοικητικούς ελέγχους για τη διαπίστωση, βάσει των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών, της τήρησης του συνόλου των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος.** Εάν από τους ανωτέρω ελέγχους διαπιστωθεί αναντιστοιχία των στοιχείων των δικαιολογητικών με την απόφαση υπαγωγής και τους όρους του προγράμματος θα γίνεται ανάκληση της απόφασης

υπαγωγής από τον Δικαιούχο και θα επέρχονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην οικεία παράγραφο «8.2 Συνέπειες μη τήρησης από τον Ωφελούμενο των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος». Στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργεί ο Δικαιούχος, είναι δυνατό να ζητηθούν διευκρινίσεις επί των προσκομιζομένων δικαιολογητικών καθώς και πρόσθετα δικαιολογητικά διευκρινιστικού/συμπληρωματικού χαρακτήρα, όπου απαιτείται για τον έλεγχο των κριτηρίων υπαγωγής. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην ενότητα 5.1, δεν είναι δυνατή η προσκόμιση δικαιολογητικού του Παραρτήματος Ι για την κάλυψη των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής στο Πρόγραμμα, που να φέρει ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας ηλεκτρονικής οριστικής υποβολής της αίτησης, πλην αυτών που έχουν διευκρινιστικό και μόνο χαρακτήρα.

6.2 Κατάταξη – Υπαγωγή Έργων Ωφελουμένων – Υπογραφή Δανειακών Συμβάσεων – Προθεσμίες – Υπαναχώρηση

Σε τακτά χρονικά διαστήματα, που καθορίζονται από τον Δικαιούχο, ο τελευταίος καταρτίζει πίνακα κατάταξης αιτήσεων προς υπαγωγή και πίνακα ενστάσεων αιτήσεων σε διαδικασία απόρριψης ανά Περιφέρεια και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Οι πίνακες κατάταξης αιτήσεων δύναται να υποβάλλονται στην Επενδυτική Επιτροπή μετά από αίτημα του προέδρου της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ.4 της με Α.Π. 7313/1818/29.11.2016(ΦΕΚ 3905/Β/05.12.2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, και Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ», όπως ισχύει.

Ο πίνακας ενστάσεων περιλαμβάνει τον λόγο απόρριψης, την ένσταση του ωφελουμένου, το αποτέλεσμα της εξέτασης από την αρμόδια επιτροπή ενστάσεων και την εισήγηση του Δικαιούχου.

Ο πίνακας κατάταξης περιλαμβάνει αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στο πληροφοριακό σύστημα του προγράμματος, έχουν ελεγχθεί με επιτυχία, έχουν λάβει προέγκριση δανείου από Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό (για τις περιπτώσεις που έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα), δεν έχουν κανενός είδους εκκρεμότητα και δεν έχουν εντωμεταξύ ακυρωθεί.

Βάσει του ανωτέρω πίνακα κατάταξης, εκδίδεται απόφαση του Δικαιούχου για την **υπαγωγή των αιτήσεων των Ωφελουμένων στο Πρόγραμμα** (Απόφαση Υπαγωγής).

Οι **υπαγωγές** στο Πρόγραμμα πραγματοποιούνται, μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων ανά Περιφέρεια και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, με βάση τη **χρονική σειρά** υποβολής των αιτήσεων, όπως αυτή πιστοποιείται από τον **εξαψήφιο αριθμό πρωτοκόλλου** που εκδίδεται από το πληροφοριακό σύστημα υπαγωγής των αιτήσεων, **και** τη χρονική σειρά προέγκρισης δανείου, για τις περιπτώσεις που έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα.

Η απόφαση υπαγωγής είναι ενιαία για το σύνολο των Ωφελουμένων και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα, ανά Περιφέρεια και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα:

- Αναλυτικά στοιχεία της πράξης στην οποία εντάσσεται το προς υλοποίηση έργο και συγκεκριμένα: τίτλος της πράξης, Ευρωπαϊκό Ταμείο συγχρηματοδότησης, κατηγορία Περιφέρειας, άξονας προτεραιότητας και ο αντίστοιχος κωδικός του, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο οποίο εντάσσεται και ο αντίστοιχος κωδικός του, κωδικός της πράξης στο ΟΠΣ, τυποποιημένος κωδικός προσδιορισμού της πράξης και ο Δικαιούχος της πράξης, συλλογική απόφαση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων μέσω της οποίας ο Δικαιούχος λαμβάνει τη συνεισφορά του Ελληνικού δημοσίου και την ενωσιακή συμμετοχή που προβλέπεται και ο φορέας χρηματοδότησης της πράξης.
- Αναλυτικό πίνακα με στοιχεία των Ωφελουμένων που υπάγονται στο Πρόγραμμα, με την κατηγορία του Ωφελούμενου, την επιλέξιμη κατοικία και το είδος αυτής, με τον αντίστοιχο επιλέξιμο προϋπολογισμό και τα ίδια κεφάλαια και αναφορά στην επιλέξιμη αίτηση, την προθεσμία για την αποδοχή της απόφασης υπαγωγής και την προθεσμία υπογραφής της Σύμβασης του δανείου (σε περίπτωση λήψης δανείου).
- Το συμβατικό χρόνο υλοποίησης του έργου.
- Τις υποχρεώσεις του Ωφελούμενου λόγω συγχρηματοδότησης από ενωσιακούς πόρους (ως προς την υλοποίηση του έργου, την τήρηση στοιχείων και δικαιολογητικών, την αποδοχή ελέγχων, κ.λπ.).
- Τα όργανα και τη διαδικασία πιστοποίησης της ολοκλήρωσης – παρακολούθησης του φυσικού αντικείμενου.
- Τη διαδικασία χορήγησης δανείων στους Ωφελούμενους (σε περίπτωση λήψης δανείου).
- Τη διαδικασία καταβολής των κινήτρων του Προγράμματος.
- Τις συνέπειες μη τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος.

Η απόφαση υπαγωγής δημοσιεύεται στο Δικτυακό τόπο του Δικαιούχου (www.hdb.gr) και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Ακολούθως, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής, ενημερώνονται όλοι οι αιτούντες, τόσο για την υπαγωγή όσο και για την απόρριψη της αίτησης από τον Δικαιούχο, ειδικότερα:

- Στην περίπτωση των αιτήσεων που έχουν εγκριθεί και συμπεριληφθεί στην απόφαση υπαγωγής, αποστέλλεται ηλεκτρονικά επιστολή, χωριστά στον κάθε Ωφελούμενο, στην οποία περιλαμβάνεται σαφής και αναλυτική περιγραφή του προς εκτέλεση έργου, του χρονοδιαγράμματος, του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού και του ποσοστού επιχορήγησης (απόσπασμα απόφασης υπαγωγής). Επίσης, στην επιστολή περιλαμβάνεται παράρτημα με όλα τα δηλωθέντα στην αίτηση στοιχεία. Με την επιστολή

θα ενημερώνεται ο Ωφελούμενος, για την αποδοχή του περιεχομένου της απόφασης υπαγωγής, των στοιχείων της ανωτέρω επιστολής και όλων των όρων που τίθενται στον Οδηγό για την υλοποίηση του έργου και την παρακολούθηση αυτού, για την επιβεβαίωση των στοιχείων που έχει υποβάλει με την αίτησή του καθώς και για την υποχρέωση προσέλευσης σε υποκατάστημα του χρηματοπιστωτικού οργανισμού για την υπογραφή της δανειακής σύμβασης (όπου απαιτείται). **Οι Ωφελούμενοι αποδέχονται ηλεκτρονικά την απόφαση υπαγωγής και στη συνέχεια προσέρχονται στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό για την υπογραφή της δανειακής σύμβασης (όπου απαιτείται), κατά τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 4. Η ανωτέρω διαδικασία (ηλεκτρονική αποδοχή απόφασης, υπογραφή της σύμβασης όπου απαιτείται) ολοκληρώνεται έως και τριάντα (30) ημέρες πριν από την λήξη του αρχικού συμβατικού χρόνου υλοποίησης του έργου (βλ. κεφ. 7.4).**

- Οι αιτούντες, των οποίων οι αιτήσεις δεν εγκρίθηκαν, ενημερώνονται από τον Δικαιούχο εντός 10 ημερών από την έκδοση της σχετικής απόφασης απόρριψης της Επενδυτικής Επιτροπής. Στην ενημέρωση περιλαμβάνεται και ο ακριβής λόγος απόρριψής τους.

Επισημαίνεται ότι οι Ωφελούμενοι θα πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά το περιεχόμενο της ανωτέρω ηλεκτρονικής επιστολής έγκρισης της αίτησής τους πριν αποδεχθούν ηλεκτρονικά την Απόφαση Υπαγωγής, καθώς ο Δικαιούχος, βάσει των δικαιολογητικών που έχουν προσκομισθεί/αναρτηθεί από τους Ωφελούμενους, θα διενεργήσει σε επόμενο στάδιο (και σε κάθε περίπτωση πριν την καταβολή των ωφελημάτων) τους απαραίτητους ελέγχους για τη διαπίστωση της τήρησης του συνόλου των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος. **Εάν κατά την ανωτέρω διαδικασία προκύψει ότι δεν πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις του Προγράμματος για κάποιες αιτήσεις, ο Δικαιούχος προβαίνει σε ανάκληση της απόφασης υπαγωγής,** της παραγράφου 6.2, κατά το μέρος που αφορά στις εν λόγω αιτήσεις και ενημερώνει μέσω του πληροφοριακού συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων τους ενδιαφερόμενους.

Η αποδοχή από τον Ωφελούμενο της υπαγωγής του στο Πρόγραμμα, συνιστά αποδοχή ότι κάθε στοιχείο του έργου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δημοσιοποίησης. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν.4624/2019.

Οι συνεργαζόμενοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί ενημερώνονται μέσω του πληροφοριακού συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής για τις αποφάσεις υπαγωγής.

Στις περιπτώσεις που ο Ωφελούμενος α) δεν έχει τηρήσει την εγκεκριμένη προθεσμία υλοποίησης ή β) από ελέγχους έχει διαπιστωθεί η μη εκπλήρωση των βασικών προϋποθέσεων συμμετοχής (επιλεξιμότητα κατοικίας, ενεργειακός στόχος, κ.λπ.) ή γ)

έχει υποβάλει δήλωση υπαναχώρησης από το Πρόγραμμα ή δ) μεταβιβάσει το δικαίωμα του στο ακίνητο πριν την τελική εκταμίευση, ο Δικαιούχος προβαίνει στην ανάκληση της οικείας απόφασης υπαγωγής και ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους μέσω του πληροφοριακού συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων. Στην περίπτωση πολυκατοικίας τύπου Α, η υπαναχώρηση έστω και ενός από τους αιτούντες ή/και μη δυνατότητα κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής με σύναψη δανείου ή καταβολή ιδίων κεφαλαίων συνεπάγεται την ανάκληση της απόφασης υπαγωγής για όλες τις αιτήσεις της πολυκατοικίας.

Στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Β, ρόλο ωφελουμένου ως προς την διαχείριση της αίτησης έχει ο εκπρόσωπος των ιδιοκτητών που έχει οριστεί για τους σκοπούς της αίτησης μέσω της γενικής συνέλευσης.

Σε κάθε περίπτωση, ο Ωφελούμενος έχει τη δυνατότητα δήλωσης υπαναχώρησης, σε οποιοδήποτε στάδιο, μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Προγράμματος.

Σημειώνεται ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών, ως ημερομηνία έναρξης υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Υλοποίηση και Ολοκλήρωση Έργου – Προθεσμίες

7.1 Έναρξη Υλοποίησης Έργου – Εκταμίευση προκαταβολής δανείου– Έκδοση παραστατικών

Μετά την ηλεκτρονική αποδοχή της απόφασης Υπαγωγής, ο Ωφελούμενος ενημερώνεται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, σχετικά με την έναρξη υλοποίησης των παρεμβάσεων, για την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου καθώς και για την υποχρέωσή του να συμπληρώσει τα στοιχεία των προμηθευτών/αναδόχων και μελετητή. Επίσης, οφείλει να μεριμνήσει για την φωτογραφική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του ακινήτου πριν από τις παρεμβάσεις, στα πλαίσια υποχρέωσης υποβολής φωτογραφικής τεκμηρίωσης με την ολοκλήρωση του έργου (βλέπε παράρτημα Χ).

Για την έναρξη των εργασιών υλοποίησης του έργου, ο Ωφελούμενος οφείλει να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες άδειες που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις.

Σε περίπτωση κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής με δάνειο, μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης παρέχεται στον Ωφελούμενο δυνατότητα εκταμίευσης **προκαταβολής** ποσού που αντιστοιχεί στο 70% του ύψους του δανείου. Η προκαταβολή καταβάλλεται **στους λογαριασμούς των προμηθευτών/αναδόχων** (που έχουν δηλωθεί στο πληροφοριακό σύστημα), κατόπιν σχετικής εντολής/εξουσιοδότησης προς το Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό που έχει καταχωρίσει ο Ωφελούμενος στο πληροφοριακό σύστημα. Η εκταμίευση της προκαταβολής γίνεται άμεσα από το Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό και σε κάθε περίπτωση όχι μετά το πέρας μίας (1) εβδομάδας από την καταβολή των χρημάτων σε αυτόν από τον Δικαιούχο. Ο Ωφελούμενος ενημερώνεται, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, για την ανωτέρω διακίνηση του ποσού της προκαταβολής. Σε περίπτωση αδυναμίας εκταμίευσης της προκαταβολής, το ποσό επιστρέφεται και παραμένει δεσμευμένο στο λογαριασμό εξυπηρέτησης του ωφελούμενου.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που το ποσό του δανείου που θα αναλογεί στο τελικό επιλέξιμο κόστος παρεμβάσεων είναι μικρότερο της προκαταβολής που έχει εκταμιευθεί, απαιτείται η επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού προκειμένου να είναι δυνατή η εκταμίευση των λοιπών κινήτρων του προγράμματος, καθώς δεν είναι επιτρεπτή η χρήση ποσού επιχορήγησης για την αποπληρωμή του δανείου. Η ευθύνη για την επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού βαρύνει τον Ωφελούμενο.

Σε περίπτωση κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής με καταβολή ιδίων κεφαλαίων, οι Ωφελούμενοι μπορούν να καταβάλουν το ποσό των ιδίων κεφαλαίων στον

ανάδοχο/προμηθευτή ως προκαταβολή, **μόνον όμως μέσω τραπεζικού συστήματος**. Ο Ωφελούμενος είναι υπεύθυνος για το ύψος της προκαταβολής που καταβάλλει στον ανάδοχο/προμηθευτή. Εάν τα καταβληθέντα Ίδια Κεφάλαια είναι μεγαλύτερα από τα απαιτούμενα που αντιστοιχούν στο επιλέξιμο κόστος παρεμβάσεων, τότε για να καταβληθεί η επιχορήγηση, απαιτείται η επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού. Διαφορετικά, προβλέπεται να μειωθεί το τελικό ποσό της επιχορήγησης. Η ευθύνη για την επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού ή η προσκόμιση της Υπεύθυνης Δήλωσης του προμηθευτή βαρύνει τον Ωφελούμενο.

Έκδοση παραστατικών από τους αναδόχους/προυπηρευτές/Σύμβουλο/Μελετητή

Επιλέξιμα για το Πρόγραμμα είναι τα παραστατικά δαπανών επί πιστώσει, συμπεριλαμβανομένων των παραστατικών δαπανών αμοιβής συμβούλου έργου και εκπόνησης τεχνικών μελετών, καθώς και τα εξοφλημένα παραστατικά που αφορούν σε πληρωμή ενεργειακού επιθεωρητή, έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου ανελκυστήρα, ασφαλιστικών εισφορών και καταβολή ιδίων κεφαλαίων, που εκδόθηκαν για τους σκοπούς του κάθε έργου. Τα παραστατικά πρέπει να έχουν εκδοθεί μετά από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας της αίτησης του Ωφελούμενου (ημερομηνία έκδοσης του ΠΕΑ κατά την πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση) **και εντός του συμβατικού χρόνου υλοποίησης**, με εξαίρεση το παραστατικό πληρωμής του Α' ΠΕΑ η ημερομηνία του οποίου μπορεί να προηγείται της έκδοσης του Α' ΠΕΑ.

Όλα τα παραστατικά δαπανών **των υλοποιημένων παρεμβάσεων** πρέπει να φέρουν ημερομηνία προγενέστερη ή το πολύ ταυτόσημη με την ημερομηνία έκδοσης του ΠΕΑ της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης. Παραστατικά δαπανών υλοποιημένων παρεμβάσεων που φέρουν ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσης του ΠΕΑ της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης γίνονται αποδεκτά υπό την προϋπόθεση ότι συνοδεύονται από δελτία αποστολής που έχουν εκδοθεί πριν την ημερομηνία έκδοσης του εν λόγω ΠΕΑ.

Στο πλαίσιο της εγκεκριμένης αίτησης, για την υλοποίηση των παρεμβάσεων (προμήθεια εξοπλισμού/υλικών και εκτέλεση εργασιών) εκδίδονται τα παραστατικά Λιανικών Συναλλαγών που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία και ειδικότερα ο Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ΚΦΑΣ, Υποπαράγραφος Ε.1, Παράγραφος Ε, Άρθρο 1 του Ν.4093/2012, ΦΕΚ Α'222, 12/11/2012), όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά. Στο πλαίσιο αυτό είναι, μεταξύ άλλων, αποδεκτά τα εξής παραστατικά:

- Απόδειξη Λιανικής Πώλησης ή ισοδύναμο βάσει του ΚΦΑΣ παραστατικό επί πιστώσει, για την προμήθεια εξοπλισμού/υλικών στο όνομα του ωφελούμενου. Στο παραστατικό αυτό αναγράφεται υποχρεωτικά και αναλυτικά:
  - η λιανική τιμή πώλησης για κάθε είδος πωλούμενου στοιχείου (υλικά, εξαρτήματα κ.λπ.) ,
  - τα πλήρη στοιχεία του ωφελούμενου (υποχρεωτικά η πλήρης διεύθυνση

του ακινήτου της απόφασης υπαγωγής),

- τα τεχνικά χαρακτηριστικά του εξοπλισμού (π.χ. μάρκα, μοντέλο, ισχύς, είδος υλικών, μέτρα, τεμάχια κ.λπ.), προκειμένου να είναι δυνατή η ένταξη της δαπάνης στις κατηγορίες του πίνακα Π 4.1.1 του κεφαλαίου 4 και να διαπιστώνεται η τήρηση των ελάχιστων απαιτήσεων του Κ.Ε.Ν.Α.Κ. Αναγράφεται επίσης υποχρεωτικά, η μονάδα μέτρησης που αντιστοιχεί σε κάθε παρέμβαση (τετραγωνικά μέτρα, τεμάχιο, κ.λπ.).
- Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών ή ισοδύναμο βάσει του ΚΦΑΣ παραστατικό επί πιστώσει, για τις μελέτες, υπηρεσίες, ή τις εργασίες εγκατάστασης του εξοπλισμού στο όνομα του ωφελούμενου (ή του εκπροσώπου στην περίπτωση πολυκατοικίας τύπου Β). Στο παραστατικό αυτό αναγράφεται υποχρεωτικά και αναλυτικά:
  - το είδος (τοποθέτηση, μελέτη, κ.λπ.) και η αξία των εργασιών,
  - τα πλήρη στοιχεία του ωφελούμενου (υποχρεωτικά η πλήρης διεύθυνση του ακινήτου της απόφασης υπαγωγής).

Στην περίπτωση που ένας ανάδοχος/προμηθευτής εκδίδει απόδειξη λιανικής πώλησης ή ισοδύναμο βάσει του ΚΦΑΣ παραστατικό επί πιστώσει όπου δεν είναι δυνατή η αναγραφή των προαναφερόμενων στοιχείων ανά φορολογικό παραστατικό, προσκομίζει επιπλέον και Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρει αναλυτικά, ανά παραστατικό, τα ανωτέρω απαιτούμενα στοιχεία.

Τα παραστατικά δαπανών θα πρέπει να προέρχονται μόνο από έναν προμηθευτή/ανάδοχο ανά κατηγορία δαπάνης, όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

Σε περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Α, εκδίδονται διαφορετικά παραστατικά για κάθε διαμέρισμα που αφορούν αποκλειστικά σε μη κοινόχρηστες παρεμβάσεις και διαφορετικά παραστατικά, ανά είδος δαπάνης, για τις κοινόχρηστες παρεμβάσεις με την ένδειξη «διαχείριση πολυκατοικίας». Σε περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Β τα παραστατικά δαπανών που αφορούν στις κοινόχρηστες παρεμβάσεις θα εκδίδονται στο ΑΦΜ διαχείρισης της πολυκατοικίας.

Τα παραστατικά θα πρέπει να περιλαμβάνουν μόνον τον εξοπλισμό, τα υλικά και τις υπηρεσίες που αφορούν στις επιλέξιμες για το πρόγραμμα παρεμβάσεις (δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πωλούμενα είδη και υπηρεσίες που δεν σχετίζονται με το πρόγραμμα).

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που γίνονται πληρωμές με ίδια κεφάλαια (μη λήψη δανείου, υπέρβαση επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων, υπέρβαση ανώτατων ορίων αμοιβών – ενεργειακού επιθεωρητή κ.λπ.), αυτές θα πρέπει να πραγματοποιηθούν αποκλειστικά μέσω τραπεζικού συστήματος.

Επισημαίνεται ότι τα παραστατικά δαπάνης θα πρέπει, στα στοιχεία επαγγέλματος του λήπτη του παραστατικού, να έχουν την **ένδειξη «ιδιότητας»**.

Για την εξόφληση των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και

κανονιστικές διατάξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές. Σε κάθε περίπτωση, **δεν είναι επιλέξιμες συναλλαγές που πραγματοποιούνται με καταβολή μετρητών**. Σε περίπτωση πληρωμής δαπανών μέσω πιστωτικής κάρτας, θα πρέπει να προσκομιστεί δικαιολογητικό που να τεκμηριώνει την εξόφληση της δαπάνης.

Δεν γίνονται αποδεκτά τα ακόλουθα:

- Πληρωμές που διενεργεί ο ωφελούμενος, με εξαίρεση την πληρωμή ενεργειακού επιθεωρητή, επιθεώρησης και έκδοσης πιστοποιητικού ελέγχου ανελκυστήρα, ασφαλιστικών εισφορών και την καταβολή ιδίων κεφαλαίων (όλες όμως μέσω τραπεζικού συστήματος).
- Φορολογικά στοιχεία τα οποία εκδόθηκαν πριν την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας, ανεξάρτητα εάν εξοφλούνται αργότερα.
- **Η εξόφληση δαπανών με μετρητά** ή με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Πληρωμές οι οποίες έγιναν με τρόπο και με παραστατικά τα οποία δεν είναι σύμφωνα με **τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις**, που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Τα παραστατικά δαπανών που δεν θα εκδίδονται σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν θα γίνονται δεκτά και οι σχετικές δαπάνες δεν θα θεωρούνται επιλέξιμες για το Πρόγραμμα.

Με την ολοκλήρωση του έργου, ο ανάδοχος του έργου παρέχει για τα χαρακτηριστικά τους Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/1986, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VIII-A, και ο προμηθευτής των υλικών/συστημάτων παρέχει Υπεύθυνη Δήλωση, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VIII-B, για την ορθή εγκατάσταση/τοποθέτηση/ εφαρμογή, βάσει των προϋποθέσεων που θέτει ο προμηθευτής ή/και ο Ενεργειακός Επιθεωρητής. Σε περίπτωση που ο προμηθευτής των υλικών και ο ανάδοχος του έργου είναι το ίδιο πρόσωπο συμπληρώνεται Υπεύθυνη Δήλωση για το σύνολο των ανωτέρω, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VIII-Γ.

Ο Ωφελούμενος (ο εκπρόσωπος σε περίπτωση αίτησης Πολυκατοικίας), με την υποβολή της δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου, έχει την υποχρέωση να αναρτήσει στο πληροφοριακό σύστημα τις ανωτέρω Υπεύθυνες Δηλώσεις (πρωτότυπα των οποίων τηρεί στο φάκελο του έργου), προκειμένου να χορηγηθούν τα κίνητρα.

7.2 Ολοκλήρωση Παρεμβάσεων – Δεύτερη Ενεργειακή Επιθεώρηση

Μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων ο Ωφελούμενος ή ο εκπρόσωπος σε περίπτωση αίτησης Πολυκατοικίας, μεριμνά για τη φωτογραφική αποτύπωση της νέας κατάστασης του ακινήτου μετά τις παρεμβάσεις, στα πλαίσια υποχρέωσης υποβολής φωτογραφικής

τεκμηρίωσης με την ολοκλήρωση του έργου (βλέπε παράρτημα Χ).

Κατόπιν, καλεί Ενεργειακό Επιθεωρητή (υποχρεωτικά διαφορετικό από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή που έχει εκδώσει το Α΄ ΠΕΑ) για τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης. Ειδικά για την αίτηση πολυκατοικίας Τύπου Β, υποχρέωση υποβολής στο Πρόγραμμα Β΄ Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης θα υπάρχει **μόνον** εάν έχουν υλοποιηθεί και παρεμβάσεις που οδηγούν σε εξοικονόμηση ενέργειας (κατηγορίες παρεμβάσεων 1 έως 3).

Με τη δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση διαπιστώνεται η ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας και η επίτευξη ή μη του ελάχιστου ενεργειακού στόχου όπως αναφέρεται στο Κεφάλαιο 3. Η δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση πρέπει να διενεργηθεί και να εκδοθεί το σχετικό ΠΕΑ (Β΄ ΠΕΑ) εντός του συμβατικού χρόνου υλοποίησης του έργου (παρ. 7.4). Το παραστατικό δαπάνης (εξοφλημένο) της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης υποβάλλεται στον Δικαιούχο με την υποβολή της δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου.

Ο Ενεργειακός Επιθεωρητής, κατά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και στη βάση των καταγραφών του πρώτου ΠΕΑ, καταγράφει, για την πιστοποίηση του φυσικού αντικείμενου, όλες τις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν **και ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Προγράμματος βάσει των σχετικών πιστοποιητικών των υλικών/συστημάτων**, την υλοποιημένη ποσότητα ανά κατηγορία δαπάνης, το αντίστοιχο κόστος βάσει των παραστατικών δαπανών που του προσκομίζει ο Ωφελούμενος, καθώς και την ταυτότητα του ΠΕΑ που έχει εκδώσει. Η καταγραφή συμπεριλαμβάνει όλες τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας που καταχωρούνται στο ΠΕΑ, καθώς και τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις εξοικονόμησης/αυτονόμησης, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3, που δεν συμμετέχουν στον υπολογισμό εξοικονόμησης ενέργειας του Β΄ ΠΕΑ. Τα στοιχεία αυτά καταγράφονται στο «Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωση Έργου» του Παραρτήματος VI. Τα αντίστοιχα πιστοποιητικά των υλικών και συστημάτων, που χρησιμοποιήθηκαν για τις παρεμβάσεις, ελέγχονται από τον επιθεωρητή, έτσι ώστε να πιστοποιηθεί η συμβατότητά τους με τις προδιαγραφές του Κ.ΕΝ.Α.Κ. και του Προγράμματος.

Ο Ωφελούμενος καταχωρίζει ηλεκτρονικά, στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος, τα στοιχεία του Β΄ ΠΕΑ, τα στοιχεία των υλοποιημένων παρεμβάσεων και επισυνάπτει το «Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωσης Έργου» (Παράρτημα VI).

Σε περίπτωση πολυκατοικίας, το κόστος των παρεμβάσεων, βάσει παραστατικών δαπανών, διαχωρίζεται από τον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας σε κόστος κοινόχρηστων και μη κοινόχρηστων παρεμβάσεων (η καταγραφή των μη κοινόχρηστων παρεμβάσεων αφορά μόνο στις αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Α). Το κόστος των παρεμβάσεων καταχωρίζεται στο πληροφοριακό σύστημα κι αυτόματα παράγεται το έντυπο του

Παραρτήματος VII «Έντυπο Επιμερισμού κόστους βάσει παραστατικών δαπανών ανά διαμέρισμα πολυκατοικίας», το περιεχόμενο του οποίου αποδέχεται το σύνολο των ιδιοκτητών. Ο επιμερισμός του κόστους των κοινόχρηστων παρεμβάσεων γίνεται βάσει του ποσοστού ανά διαμέρισμα, όπως έχει καταχωρηθεί στο Έντυπο Επιμερισμού κόστους βάσει προσφορών ανά διαμέρισμα πολυκατοικίας» του Παραρτήματος IV. Ο εκπρόσωπος καταχωρίζει ηλεκτρονικά, στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος, τα στοιχεία του Β΄ ΠΕΑ και τα στοιχεία των υλοποιημένων παρεμβάσεων και επισυνάπτει το «Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωση Έργου» (Παράρτημα VI).

7.3 Ολοκλήρωση Έργου – Προσκόμιση Δικαιολογητικών – Έλεγχοι

Αναλυτικά τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη διαδικασία ολοκλήρωσης παρουσιάζονται στο **Παράρτημα X**. Επισημαίνεται ότι στα ανωτέρω δικαιολογητικά συμπεριλαμβάνεται φωτογραφική τεκμηρίωση των εργασιών, καθώς και βεβαίωση του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. ότι υπάρχει σε ισχύ πιστοποιητικό ηλεκτρολόγου (Υπεύθυνη Δήλωση Εγκαταστάτη). Διευκρινίζεται ότι η δαπάνη τυχόν έκδοσης Υπεύθυνης Δήλωσης Εγκαταστάτη για την επιλέξιμη κατοικία, δεν επιχορηγείται από το Πρόγραμμα.

Μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων και τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

α) Ο Ωφελούμενος ή, στην περίπτωση πολυκατοικίας, ο εκπρόσωπος επισυνάπτει στο πληροφοριακό σύστημα τα παραστατικά δαπανών και τα λοιπά δικαιολογητικά του Παραρτήματος X και διενεργεί έλεγχο επίτευξης του ενεργειακού στόχου και πληρότητας στοιχείων. Με βάση τα καταχωρημένα ποσά δαπάνης, ο Ωφελούμενος ενημερώνεται από το πληροφοριακό σύστημα για τον συνολικό αιτούμενο επιλέξιμο προϋπολογισμό καθώς και για το ποσό των ιδίων κεφαλαίων που απαιτείται να καταβάλει στους προμηθευτές/ αναδόχους/κ.λπ., στην περίπτωση που το άθροισμα των υποβαλλόμενων δαπανών υπερβαίνει τον τελικό συνολικό επιλέξιμο προϋπολογισμό ή/και τα ανώτατα όρια δαπανών του προγράμματος. Τέλος, υποβάλει την ηλεκτρονική δήλωση πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου και την παροχή των κινήτρων του προγράμματος στο πληροφοριακό σύστημα.

β) Διενεργείται έλεγχος των δικαιολογητικών από τον Δικαιούχο. Με βάση την απόφαση υπαγωγής και τα υποβαλλόμενα παραστατικά δαπανών και παραστατικά καταβολής τυχόν ίδιας συμμετοχής, διαμορφώνεται ο τελικός συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός του έργου και τα ίδια κεφάλαια που απαιτείται να καταβληθούν από τον Ωφελούμενο. Στην περίπτωση διαφοροποίησης από τον αιτούμενο προϋπολογισμό του ανωτέρω σημείου α), ο Ωφελούμενος υποβάλλει εκ νέου δήλωση πιστοποίησης.

γ) Επιπλέον, στην περίπτωση πολυκατοικίας, η διαμόρφωση του επιλέξιμου

προϋπολογισμού ανά Ωφελούμενο της προηγούμενης παραγράφου β' γίνεται λαμβάνοντας υπόψη την αναλογία κόστους κοινόχρηστων παρεμβάσεων που έχει καταγραφεί στο έντυπο επιμερισμού κόστους.

δ) Ο Δικαιούχος εφόσον διαπιστώσει την καταβολή των ιδίων κεφαλαίων από τον Ωφελούμενο για την εξόφληση των δαπανών, ενημερώνει τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό ώστε να καταβάλλει την επιχορήγηση και την εκταμίευση του συνόλου του δανείου, κατά περίπτωση, για την εξόφληση των επί πιστώσει παραστατικών δαπανών (αναδόχων/προμηθευτών/κ.λπ.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα κεφάλαια 4 και 7.1, και την καταβολή στον Ωφελούμενο του ποσού που του αντιστοιχεί για τα εξοφλημένα παραστατικά δαπάνης.

ε) Ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός εκταμιεύει το σύνολο ή το υπόλοιπο του δανείου για όσους έχουν υπογράψει δανειακή σύμβαση και καταβάλλει την επιχορήγηση για την εξόφληση των επί πιστώσει παραστατικών δαπανών αναδόχων/προμηθευτών/συμβούλου έργου/μελετών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα κεφάλαια 4 και 7.1.

στ) Στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Α, τα ποσά της ανωτέρω παραγράφου ε' χρησιμοποιούνται και για την πληρωμή του κόστους των κοινόχρηστων παρεμβάσεων, επιμεριζόμενα στους Ωφελούμενους.

η) Στην περίπτωση πληρωμών που έχουν διενεργηθεί από τον Ωφελούμενο, ήτοι αμοιβή ενεργειακού επιθεωρητή και αμοιβή για την επιθεώρηση και την έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου ανελκυστήρα το αντίστοιχο ποσό καταβάλλεται στον Ωφελούμενο. Για καταβεβλημένες ασφαλιστικές εισφορές, που βαρύνουν τον Ωφελούμενο, καταβάλλεται ποσό (ως απομείωση των απαιτούμενων ιδίων κεφαλαίων) που αντιστοιχεί στο ποσοστό επιχορήγησής του, εφόσον αυτές είναι επιλέξιμες. .

Επισημαίνεται ότι σε αυτό το στάδιο ο Δικαιούχος διενεργεί όλους τους απαραίτητους ελέγχους για τη διαπίστωση της τήρησης του συνόλου των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος, βάσει της πληρότητας και του περιεχομένου του συνόλου των δικαιολογητικών που έχουν προσκομιστεί από τον Ωφελούμενο. Σε περίπτωση που κατά την ανωτέρω διαδικασία προκύψει ότι δεν πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις του Προγράμματος για κάποιες αιτήσεις, ο Δικαιούχος προβαίνει σε ανάκληση της απόφασης υπαγωγής, της παραγράφου 6.2, κατά το μέρος που αφορά τις εν λόγω αιτήσεις και ενημερώνει μέσω του πληροφοριακού συστήματος υποβολής αιτήσεων τους Ωφελούμενους.

Επισημαίνεται ότι το έργο θεωρείται ολοκληρωμένο όταν έχουν υλοποιηθεί οι παρεμβάσεις και έχει εκδοθεί βεβαίωση από τον Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. ότι υπάρχει σε ισχύ πιστοποιητικό ηλεκτρολόγου – Υπεύθυνη Δήλωση Εγκαταστάτη (στην περίπτωση πολυκατοικίας οι παρεμβάσεις του συνόλου των ιδιοκτητών καθώς και οι κοινόχρηστες παρεμβάσεις) και έχουν εξοφληθεί οι σχετικές δαπάνες. Για τη διαπίστωση της ολοκλήρωσης του έργου

εκδίδεται από τον Δικαιούχο σχετική απόφαση ολοκλήρωσης. Η απόφαση ολοκλήρωσης δημοσιεύεται στο Δικτυακό τόπο του Δικαιούχου (www.hdb.gr) και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ και οι ΕΥΔ ΠΕΠ διενεργούν επιτόπιους δειγματοληπτικούς ελέγχους για τη διαπίστωση της ορθής εκτέλεσης υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και ενημερώνουν τον Δικαιούχο για τυχόν ενέργειες του σύμφωνα με τα ανωτέρω. Οι ανωτέρω Υπηρεσίες συνεργάζονται με τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας Βορείου και Νοτίου Ελλάδος, τα οποία, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, πραγματοποιούν ελέγχους για την πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης των ενεργειακών επιθεωρήσεων που αφορούν στα έργα των Ωφελουμένων του Προγράμματος. Στο πλαίσιο των ανωτέρω ελέγχων το Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος ενημερώνεται από το buildingcert για τις ανακλήσεις των ΠΕΑ που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο του προγράμματος.

Τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας Βορείου και Νοτίου Ελλάδος οργανώνουν και πραγματοποιούν συστημικούς ελέγχους στη διαδικασία έκδοσης των ΠΕΑ που αφορούν στις αιτήσεις υπαγωγής και προβαίνουν στη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, όπου απαιτείται.

Ο Δικαιούχος του Προγράμματος διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στους συνεργαζόμενους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για τη διαπίστωση της ορθής εκτέλεσης του οικονομικού αντικείμενου του Προγράμματος.

Σε περίπτωση που από τους ελέγχους προκύψει μη ολοκλήρωση του έργου, μη τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος κατά την υλοποίηση ή απόκλιση μεταξύ φυσικού και οικονομικού αντικείμενου εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παράγραφο 8.2.

7.4 Προθεσμίες Υλοποίησης του έργου – χορήγηση κινήτρων

Η υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, ήτοι

- η υλοποίηση του συνόλου των παρεμβάσεων και η εξόφληση των απαιτούμενων δαπανών με ίδια κεφάλαια (π.χ. έκδοση αδειών, ασφαλιστικές εισφορές),
- η διενέργεια της 2^{ης} ενεργειακής επιθεώρησης και η εξόφληση αυτής,
- η έκδοση παραστατικών τυχόν μελετών ή/και συμβουλευτικών υπηρεσιών,
- η καταχώρηση στο πληροφοριακό σύστημα της πρώτης δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου (από τον Ωφελούμενο ή, στην περίπτωση πολυκατοικίας, από τον εκπρόσωπο) επισυνάπτοντας τα απαιτούμενα παραστατικά δαπανών και τα λοιπά δικαιολογητικά του Παραρτήματος Χ,

θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί από τον Ωφελούμενο εντός χρονικού διαστήματος **δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Υπαγωγής (**συμβατικός χρόνος υλοποίησης του έργου**). Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου μετά τις 16/06/2023.

Η καταβολή της επιχορήγησης και η εκταμίευση του συνολικού ποσού του δανείου ολοκληρώνεται εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου.

Τα ανωτέρω ποσά εκταμιεύονται σε τραπεζικό λογαριασμό του ωφελούμενου και είναι **ακατάσχετα** (συμπεριλαμβανομένης τυχόν προκαταβολής δανείου), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 132 Κανονισμού 1303/2013 και το άρθρο 32 Ν.4314/2014 και την με αρ. 465/1999 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κατ' αναλογία εν προκειμένω του Δικαιούχου με τον Ωφελούμενο/Τελικό Αποδέκτη της ενίσχυσης. Τα εν λόγω ποσά είναι **δεσμευμένα** για την πληρωμή προμηθευτών/αναδόχων/κ.λπ.

Εν συνεχεία, οι πληρωμές προς τους αναδόχους/προμηθευτές/κ.λπ. διενεργούνται άμεσα από το Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, στη βάση εντολής/εξουσιοδότησης που έχει καταχωρηθεί στο πληροφοριακό σύστημα από τον Ωφελούμενο, και σε κάθε περίπτωση, όχι μετά το πέρας μίας (1) εβδομάδας από την καταβολή των χρημάτων σε αυτόν από τον Δικαιούχο. Οι ανάδοχοι/προμηθευτές δηλώνουν για την εκταμίευση της πληρωμής τον Επαγγελματικό Λογαριασμό που έχουν δηλώσει στο διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ, σύμφωνα με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 45231/20.04.2017 (ΦΕΚ Β' 1445), όπως έχει τροποποιηθεί με την ΚΥΑ ΔΕΑΦ1167412 ΕΞ 2017/6.11.2017 (ΦΕΚ Β' 3944) και ισχύει.

Διευκρινίζονται τα εξής σύμφωνα και με την παρ. 1.2:

- Η επιλεξιμότητα υποβαλλόμενων δαπανών για την ολοκλήρωση των έργων των Ωφελουμένων του προγράμματος λήγει στις 16.06.2023. Δαπάνες των Ωφελούμενων που θα πραγματοποιηθούν μετά την ημερομηνία αυτή, είτε λόγω μη έγκυρης εξόφλησης κάποιων παραστατικών είτε λόγω του έλεγχου της δήλωσης πιστοποίησης, κρίνονται ως μη επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση.
- Η επιλεξιμότητα των δαπανών του Προγράμματος, ήτοι οι πληρωμές προς τους αναδόχους/προμηθευτές λήγει την 31.12.2023, σύμφωνα με το άρθρο 65 του κανονισμού 1303/2013, όπως κάθε φορά ισχύει.

7.5 Διαδικασία Τροποποιήσεων – Παρατάσεων Προθεσμιών

Οι όροι υλοποίησης του έργου όπως ορίζονται στην απόφαση υπαγωγής και συγκεκριμένα τα στοιχεία του Ωφελούμενου και του ακινήτου, το ύψος της επιχορήγησης καθώς και το επιλέξιμο κόστος, η επίτευξη του ενεργειακού στόχου του προγράμματος καθώς και ο χρόνος υλοποίησης των παρεμβάσεων είναι ουσιώδεις και δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε αλλαγή από τον ωφελούμενο.

7.5.1 Τροποποιήσεις Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου

Μετά την απόφαση υπαγωγής και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, επιτρέπονται τροποποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, υπό την προϋπόθεση ότι με την τροποποίηση δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα και ειδικότερα:

α) Χωρίς υποβολή δήλωσης

Ο Ωφελούμενος μπορεί να τροποποιήσει τον συνδυασμό παρεμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι με το νέο συνδυασμό παρεμβάσεων θα επιτυγχάνεται (διαπίστωση βάσει του Β' ΠΕΑ, με την ολοκλήρωση του έργου) ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος.

- Στον τροποποιημένο επιχορηγούμενο προϋπολογισμό θα πρέπει να τηρούνται τα ανώτατα όρια (ανά υποκατηγορία παρέμβασης) που ορίζονται στον Οδηγό Προγράμματος, ήτοι, στον τροποποιούμενο επιχορηγούμενο προϋπολογισμό δεν μπορεί να γίνει υπέρβαση των ανώτατων ορίων κατά ειδικότερη υποκατηγορία παρεμβάσεων. Για τις αμοιβές των περιπτώσεων α, β, γ και δ της παραγράφου 4.1 δεν επιτρέπεται η υπέρβαση, ανά περίπτωση, των ποσών που έχουν εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής.
- Δεν γίνεται δεκτό αίτημα τροποποίησης που έχει ως συνέπεια την αύξηση του εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων αλλά και του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού. Σε περίπτωση που ο Ωφελούμενος επιθυμεί τροποποίηση του συνδυασμού παρεμβάσεων με ταυτόχρονη αύξηση του επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων ή/και των λοιπών δαπανών με αντίστοιχη αύξηση του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού θα πρέπει να κάνει αίτηση ανάκλησης της τρέχουσας απόφασης υπαγωγής στον Δικαιούχο και εν συνεχεία να υποβάλει εκ νέου αίτηση, με την προϋπόθεση της παρ. 5.2 ότι δεν έχουν εξαντληθεί οι διαθέσιμοι πόροι ανά Περιφέρεια και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Στην περίπτωση αυτή επισημαίνονται τα εξής:
  - Η νέα αίτηση αξιολογείται με νέα σειρά προτεραιότητας.
  - Τυχόν δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί ως συνέχεια της 1ης ανακληθείσας αίτησης κρίνονται ως επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση εκείνη που η νέα αίτηση γίνεται αποδεκτή με βάση τους όρους και προϋποθέσεις υπαγωγής νέας αίτησης.
- Επιτρέπεται αλλαγή προμηθευτή. Στην περίπτωση που ο αρχικός προμηθευτής έχει ήδη λάβει προκαταβολή, ο Ωφελούμενος θα πρέπει πρώτα να διασφαλίσει ότι ο αρχικός προμηθευτής θα επιστρέψει την προκαταβολή στο λογαριασμό εξυπηρέτησης του δανείου και στη συνέχεια να προβεί στην αλλαγή του προμηθευτή στο πληροφοριακό σύστημα. Σε κάθε περίπτωση η ευθύνη για την

επιστροφή της προκαταβολής βαρύνει τον Ωφελούμενο. Το ποσό της επιστροφής είτε αποδίδεται στους νέους προμηθευτές είτε επιμερίζεται στους υφιστάμενους.

- Επιτρέπεται αλλαγή ενεργειακού επιθεωρητή.
- Επιτρέπεται αλλαγή συμβούλου έργου. Στην περίπτωση αυτή ο Ωφελούμενος πρέπει να καταχωρήσει τα στοιχεία του νέου συμβούλου έργου στο πληροφοριακό σύστημα του προγράμματος.

β) Με υποβολή δήλωσης

Επιτρέπεται αλλαγή χρηματοδοτικού σχήματος στις περιπτώσεις περιορισμού του τραπεζικού δανεισμού, ή απόρριψης του από την τράπεζα, ή υπαναχώρησης του ωφελούμενου από το δάνειο μέσω ενημέρωσης της τράπεζας, μετά από σχετική δήλωση τροποποίησης, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος. Ειδικότερα:

- ο Σε περίπτωση που μετά την έκδοση της απόφασης υπαγωγής και κατά το στάδιο υπογραφής της δανειακής σύμβασης δεν χορηγηθεί δάνειο από τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή χορηγηθεί μικρότερο ποσό, υφίσταται η δυνατότητα κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής με ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση αυτή, και εφόσον ο Ωφελούμενος αποδέχεται μέσω του πληροφοριακού συστήματος την εν λόγω μεταβολή στο χρηματοδοτικό σχήμα, ο Δικαιούχος προχωρεί στην τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής λόγω αλλαγής χρηματοδοτικού σχήματος. Η ανωτέρω αποδοχή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας που τίθεται για την υπογραφή δανειακής σύμβασης (παρ. 6.2).
- ο Σε περίπτωση πολυκατοικίας τύπου Α, εάν ο Ωφελούμενος δεν αποδεχθεί τη μεταβολή στο χρηματοδοτικό σχήμα, ανακαλείται από τον Δικαιούχο η απόφαση υπαγωγής για το σύνολο των αιτήσεων της πολυκατοικίας.
- ο Σε περίπτωση περιορισμού του ποσού του δανείου από τον Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης θα πρέπει να υποβληθεί από τον ωφελούμενο αίτηση στον Δικαιούχο για σχετική τροποποίηση του χρηματοδοτικού σχήματος.

Η υποβολή δήλωσης τροποποίησης δεν παρατείνει το χρόνο υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, όπως αυτός έχει οριστεί στην παρ. 7.4.

7.5.2 Γενικές επισημάνσεις για την τροποποίηση και ολοκλήρωση του έργου

Τροποποιητική απόφαση υπαγωγής εκδίδεται από τον Δικαιούχο μόνο για την περίπτωση εκείνη που υποβάλλεται αίτημα τροποποίησης λόγω αλλαγής του **χρηματοδοτικού σχήματος**, καθώς και σε περιπτώσεις αλλαγής ωφελουμένου λόγω αποβίωσης. Για όλες

τις **άλλες περιπτώσεις** δεν υποβάλλεται αίτημα τροποποίησης και οι σχετικές αλλαγές στις δαπάνες κρίνονται ως επιλέξιμες ή μη στο στάδιο της ολοκλήρωσης (μετά την υποβολή της δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου) και αποτυπώνονται στην απόφαση ολοκλήρωσης.

Σε περίπτωση ολοκλήρωσης του έργου με προϋπολογισμό μικρότερο από τον επιλέξιμο (συνολικό ή/και παρεμβάσεων) βάσει της απόφασης υπαγωγής του έργου του Ωφελούμενου, είτε επειδή τα προσκομισθέντα παραστατικά υπολείπονται του επιλέξιμου προϋπολογισμού του έργου είτε επειδή δεν μπορεί να ολοκληρωθεί η εξόφλησή τους (μη καταβολή από τον Ωφελούμενο του υπερβάλλοντος ποσού), οι εν λόγω αλλαγές αποτυπώνονται στην απόφαση ολοκλήρωσης αναπροσαρμόζοντας τα κίνητρα, καθώς και το ποσό με το οποίο ο Δικαιούχος συμμετέχει στο δανειακό κεφάλαιο, ενώ το ποσό του δανείου αναπροσαρμόζεται βάσει του νέου επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων. Η απόφαση ολοκλήρωσης κοινοποιείται στον Ωφελούμενο και το χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Επισημαίνεται ότι προκειμένου να καταβληθεί η επιχορήγηση, το υπερβάλλον ποσό δανείου που τυχόν έχει εκταμιευθεί επιστρέφεται άμεσα από τον Ωφελούμενο.

7.5.3 Παρατάσεις Προθεσμιών

Μετά από έγκριση του Δικαιούχου, επιτρέπεται η Παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης του έργου, για επιπλέον διάστημα **τριών (3) μηνών**, από το πέρας της εν λόγω προθεσμίας. Η παράταση λαμβάνεται με αίτημα του ωφελουμένου αυτόματα μέσω του πληροφοριακού συστήματος. Κατά το αίτημα δύναται να αναρτηθούν τυχόν υποστηρικτικά έγγραφα. Το αίτημα παράτασης δύναται να γίνει μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υλοποίησης και η παράταση λαμβάνεται αυτόματα.

Το αίτημα και η διαδικασία παράτασης δεν σχετίζονται με τυχόν αίτημα τροποποίησης το οποίο εξετάζεται και αξιολογείται χωριστά από τον Δικαιούχο.

Για αιτήσεις σε υπαγωγή, όπου η προθεσμία αποδοχής της απόφασης Υπαγωγής και υπογραφής της δανειακής σύμβασης (όπου απαιτείται), λήγει εντός του διαστήματος από 01/10/2022 έως και 28/01/2023, παρατείνεται αυτοδίκαια ως και τις 29/1/2023, ενώ όπου η προθεσμία ολοκλήρωσης του έργου λήγει εντός του διαστήματος από 31/10/2022 έως και 27/02/2023, παρατείνεται αυτοδίκαια ως και τις 28/2/2023.

Παράταση πέραν των ανωτέρω προθεσμιών είναι δυνατόν να ζητηθεί μέσω του πληροφοριακού συστήματος και να εγκριθεί από τον Δικαιούχο μόνο σε περίπτωση ανωτέρας βίας.

Σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης πέραν από την **16^η/6^{ου}/2023**.

7.6 Αποβίωση ωφελουμένου

Στην περίπτωση αποβίωσης του ωφελουμένου, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις έναντι του προγράμματος μεταβιβάζονται σε φυσικό πρόσωπο με εμπράγματο δικαίωμα στο ακίνητο (πλήρη κυριότητα, επικαρπία, ψιλή κυριότητα) και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες περί κληρονομικής διαδοχής. Η διαδικασία διαδοχής γίνεται μέσω σχετικής προβλεπόμενης ειδικής διαδικασίας στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος.

Τίθεται υπόψη ότι για να θεμελιώνονται εκατέρωθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις στο Πρόγραμμα θα πρέπει να έχει συντελεστεί η Υπαγωγή σε αυτό, δηλαδή θα πρέπει να έχει γίνει και η αποδοχή της Υπαγωγής από τον ωφελούμενο.

Κατά τη διαδικασία αποδοχής της Υπαγωγής θα δηλώνεται από τον ωφελούμενο το φυσικό πρόσωπο που στην απευκταία περίπτωση θανάτου του ωφελούμενου, θα αναλάβει ως διάδοχος όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ωφελούμενου έναντι του Προγράμματος.

Ο διάδοχος θα είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει, για τους σκοπούς του προγράμματος, την τράπεζα που έχει ήδη επιλεγεί στην αίτηση από τον ωφελούμενο.

Τυχόν αλλαγή του επιλεγμένου διαδόχου θα γίνεται μέσω του Δικαιούχου του Προγράμματος (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε).

- Σε περίπτωση ύπαρξης συγκυρίων στο ακίνητο, ως διάδοχος θα δηλώνεται ένας από τους συγκυρίους με οποιαδήποτε μορφή εμπράγματος δικαιώματος (πλήρη, επικαρπία, ψιλή) και σε οποιοδήποτε ποσοστό.

- Εάν δεν υπάρχουν συγκύριοι στο ακίνητο, ως διάδοχος θα πρέπει να δηλωθεί ένας από τους δυνητικούς κληρονόμους στους οποίους θα περιέλθει το ακίνητο σε περίπτωση θανάτου του ωφελούμενου. Εάν ο δυνητικός κληρονόμος είναι ανήλικος/προστατευόμενο τέκνο χωρίς ΑΦΜ, θα πρέπει να δηλωθεί ως διάδοχος ο δυνητικός κηδεμόνας του.

Ο διάδοχος δύναται να είναι ταυτόχρονα και ωφελούμενος σε άλλη κατοικία στο τρέχον Πρόγραμμα.

Ο διάδοχος με την αποδοχή του ορισμού του ως νέος ωφελούμενος οφείλει να αποδέχεται όλες τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα (παρ. 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος).

Το χρονικό διάστημα από τη δήλωση αποβίωσης και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαδοχής εξαιρείται από την προθεσμία υλοποίησης του έργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Υποχρεώσεις Ωφελουμένων – Κυρώσεις – Ενστάσεις

8.1 Υποχρεώσεις Ωφελουμένων

Ο Ωφελούμενος του Προγράμματος (στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας τύπου Β, ο εκπρόσωπος) υποχρεούται:

- Να αποδεχθεί τους όρους συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό, όπως αυτές αποτυπώνονται στον παρόντα Οδηγό και την απόφαση υπαγωγής.
- Να **ενημερώνεται** σε τακτά χρονικά διαστήματα για την **πορεία** της αίτησής του, για τις **ενέργειες** που απαιτείται να πραγματοποιήσει και τις **προθεσμίες** που τίθενται από το Πρόγραμμα, μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που δηλώνει κατά την υποβολή της αίτησής του στο Πληροφοριακό Σύστημα. Επισημαίνεται ότι η επικοινωνία των φορέων του Προγράμματος θα γίνεται μόνο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο Ωφελούμενος. Η έγκαιρη ανάγνωση απεσταλμένων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι σημαντική για την επιτυχή υλοποίηση του έργου του Ωφελούμενου και αποτελεί αποκλειστική **ευθύνη** του.
- Να τηρεί τους όρους που απορρέουν από τη δανειακή σύμβαση με την Τράπεζα, σε περίπτωση που έχει υπογράψει δανειακή σύμβαση.
- Να δεχθεί προγραμματισμένους επιτόπιους ελέγχους από τα αρμόδια εθνικά ή ενωσιακά ελεγκτικά όργανα, μετά από πρότερη συνεννόηση, διευκολύνοντας το έργο τους και παρέχοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στην εκτέλεση του έργου, εφόσον ζητηθεί.
- Να διατηρήσει το έργο για τουλάχιστον τρία (3) έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης» και να μη μεταβάλλει ουσιαστικά τις υλοποιημένες παρεμβάσεις και κατά τρόπο που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή τους όρους υλοποίησης ή που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αλλοίωση των στόχων υλοποίησής τους. Ειδικά για τις περιφέρειες όπου η χρηματοδότηση της άμεσης ενίσχυσης γίνεται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η άνω υποχρέωση ανέρχεται σε πέντε (5) έτη. Σε περίπτωση μεταβίβασης του ακινήτου μετά την τελική εκταμίευση, ο ωφελούμενος οφείλει να ενημερώσει τον νέο ιδιοκτήτη για τις άνω υποχρεώσεις, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν.
- Να τηρεί, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των παρεμβάσεων, την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες εγκρίσεις ή/και άδειες που προβλέπονται από αυτή.
- Να τηρεί και να ενημερώνει το φάκελο του έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν

στην εκτέλεση των παρεμβάσεων και λοιπών δαπανών έως την ολοκλήρωση και την αποπληρωμή τους. Όλα τα πρωτότυπα δικαιολογητικά και τα πρωτότυπα παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τον Ωφελούμενο καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, αλλά και στη συνέχεια για τρία (3) έτη (ή πέντε (5) έτη στις περιφέρειες που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) από την ημερομηνία τελικής εκταμίευσης του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης» και για τις περιπτώσεις ενοικίασης/ βραχυχρόνιας μίσθωσης/δωρεάν παραχώρησης για δέκα (10) έτη μετά το κλείσιμο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014–2020 που συγχρηματοδοτούν το Πρόγραμμα.

- Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και για όσο χρόνο ο Ωφελούμενος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία του έργου, στον Δικαιούχο του Προγράμματος, στην ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ, στην ΕΥΔ του οικείου ΠΕΠ, στην ΕΥ Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (Αρχή Πιστοποίησης), στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, στην Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Ωφελούμενοι αποδέχονται ηλεκτρονικά τις ανωτέρω υποχρεώσεις τους, βάσει του περιεχομένου της δήλωσης του Παραρτήματος V–A και V–B. Η ανωτέρω αποδοχή επέχει θέση Υπεύθυνης Δήλωσης του Ν.1599/1986 και η διαπίστωση ότι το περιεχόμενο της δεν είναι αληθές ή ότι δεν τηρούνται οι δεσμεύσεις που αποτυπώνονται σε αυτή, πέραν των προβλεπόμενων από το Νόμο συνεπειών (Ν.1599/1986), μπορεί να οδηγήσει και σε ανάκληση της σχετικής απόφασης υπαγωγής κατά το μέρος που αφορά στο έργο του Ωφελούμενου και επιστροφή των ενισχύσεων πλέον των τόκων.

Στην περίπτωση πολυκατοικίας, ο εκπρόσωπος των Ωφελουμένων υποχρεούται να αποδεχθεί τους όρους συμμετοχής του στο Πρόγραμμα. Στο πλαίσιο αυτό, ο εκπρόσωπος αποδέχεται ηλεκτρονικά τις υποχρεώσεις του βάσει του περιεχομένου της δήλωσης του Παραρτήματος V–B.

8.2 Συνέπειες μη τήρησης από τον Ωφελούμενο των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος

Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών των αιτήσεων για την οριστική υποβολή ή/και για την καταβολή των ωφελημάτων του προγράμματος στο τελικό στάδιο, διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις του Προγράμματος για κάποιες αιτήσεις, προβαίνει είτε σε ακύρωση αίτησης είτε σε ανάκληση της απόφασης υπαγωγής, της παραγράφου 6.2, κατά το μέρος που αφορά στις εν λόγω αιτήσεις και ενημερώνει, μέσω του πληροφοριακού συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής

αιτήσεων, τους ενδιαφερόμενους.

Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου σύμφωνα με τους όρους του Προγράμματος εκδίδεται από τον Δικαιούχο απόφαση ανάκλησης υπαγωγής του έργου του Ωφελούμενου από το Πρόγραμμα, η οποία συνεπάγεται τη μη χορήγηση των κινήτρων και την ανάκτηση των όποιων ενισχύσεων έχουν ήδη χορηγηθεί, στην περίπτωση λήψης δανείου. Ειδικότερα, η δανειακή σύμβαση δεν θα διέπεται πλέον από τους όρους του Προγράμματος, επισύροντας τις συνέπειες που προβλέπονται στους όρους αυτής (διάρκεια, τοκοχρεωλυτικές δόσεις, επιτόκιο, κ.λπ.). Η απόφαση ανάκλησης υπαγωγής κοινοποιείται ηλεκτρονικά στον Ωφελούμενο, στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό και την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή για την εκτέλεση των απαραίτητων ενεργειών.

Σε περίπτωση κατά την οποία, σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης του έργου ή μετά την ολοκλήρωση του έργου διαπιστωθεί, βάσει ελέγχων που διενεργούν τα αρμόδια εθνικά ή ενωσιακά όργανα, η μη ορθή υλοποίηση του έργου, ο Δικαιούχος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάκληση/τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής και συνακόλουθα για τη δημοσιονομική διόρθωση και την ανάκτηση των κινήτρων του Ωφελούμενου από τις αρμόδιες Αρχές (πλέον τόκων σε περίπτωση κρατικής ενίσχυσης) ή την αναπροσαρμογή αυτών.

Σε περίπτωση κατά την οποία, κατά τη διάρκεια υλοποίησης ή και μετά την ολοκλήρωση του έργου, καταγγελθεί η δανειακή σύμβαση από τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ο Δικαιούχος δεν καταβάλλει πλέον τους τόκους στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό, οι οποίοι πλέον βαραινούν τον Ωφελούμενο.

Η καταγγελία της δανειακής σύμβασης μετά την ολοκλήρωση του έργου δεν αποτελεί λόγο ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής. Στην περίπτωση αυτή, δεν ανακτώνται τα καταβληθέντα έως το σημείο αυτό κίνητρα του προγράμματος άμεσης ενίσχυσης καθώς και οι καταβληθέντες επιδοτούμενοι τόκοι.

Σε όλες τις περιπτώσεις ανάκλησης της Απόφασης Υπαγωγής, οι Ωφελούμενοι δύνανται να ασκήσουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 8.3 ένσταση.

8.3 Διαδικασία Ενστάσεων

A. Κατά τη διαδικασία Αξιολόγησης

Ο αιτών δύναται να υποβάλλει ένσταση (αντιρρήσεις) κατά της γνωστοποίησης (μέσω του πληροφοριακού συστήματος) ότι η αίτηση είναι σε διαδικασία ακύρωσης.

Η ένσταση υποβάλλεται προς τον Δικαιούχο μέσω του πληροφοριακού συστήματος, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίηση της ακύρωσης. Εξετάζεται από τον Δικαιούχο εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της ένστασης, τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Ο Δικαιούχος εισηγείται την απόρριψη ή αποδοχή αυτής προς την Επενδυτική Επιτροπή.

B. Κατά την υλοποίηση της πράξης

B.1 Οι ωφελούμενοι δύνανται να υποβάλλουν ένσταση κατά της διαδικασίας ανάκλησης απόφασης υπαγωγής, που δύνανται να προκύψει από τους ελέγχους που διενεργούνται μετά την έκδοση της απόφασης υπαγωγής και για τις οποίες προκύπτει δημοσιονομική διόρθωση και υποχρέωση επιστροφής ενίσχυσης.

Η ένσταση υποβάλλεται εγγράφως προς την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση του πορίσματος του ελέγχου.

Η ένσταση εξετάζεται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Η απόφαση επί της ένστασης εκδίδεται από τη Διαχειριστική Αρχή εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της ένστασης.

B.2 Οι ωφελούμενοι δύνανται να υποβάλλουν ένσταση σε περίπτωση ανάκλησης απόφασης υπαγωγής των ωφελουμένων που δύνανται να προκύψει από ελέγχους που διενεργούνται μετά την απόφαση υπαγωγής και για τις οποίες δεν προκύπτει δημοσιονομική διόρθωση. Η ένσταση υποβάλλεται προς τον Δικαιούχο μέσω του πληροφοριακού συστήματος, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση του πορίσματος του ελέγχου για τις περιπτώσεις που δεν υφίσταται δάνειο και εξήντα (60) ημερών για τις περιπτώσεις που έχει ληφθεί δάνειο και απαιτείται για την υποστήριξη της ένστασης υποβολή στοιχείων που εκδίδει ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός.

Η ένσταση εξετάζεται από τον Δικαιούχο, τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της ένστασης. Ο Δικαιούχος εισηγείται την απόρριψη ή αποδοχή αυτής προς την Επενδυτική Επιτροπή.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων εκδίδονται από την Επενδυτική Επιτροπή και κοινοποιούνται αμελλητί στους αιτούντες, με επιμέλεια του Δικαιούχου, μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Κύριοι εμπλεκόμενοι φορείς – Συντελεστές Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος

«Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ) και Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΥΔ ΠΕΠ)

Η ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ και οι ΕΥΔ ΠΕΠ ασκούν αρμοδιότητες διαχειριστικής αρχής στο πλαίσιο του ν.4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση 7313/1818/29.11.2016 των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 3905) για τη σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «Ταμείο Εξοικονομώ II».

Η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ και οι ΕΥΔ ΠΕΠ στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους για τη διασφάλιση της τήρησης της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των πόρων του προγράμματος αναλαμβάνουν όλες τις ενέργειες, οι οποίες απαιτούνται για την παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων του Δικαιούχου και των Ωφελούμενων του Προγράμματος, και πραγματοποιούν δειγματοληπτικούς ελέγχους στους Ωφελούμενους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7.3.

Δικαιούχος

Δικαιούχος του Προγράμματος, είναι η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου απορρέουν από τις αποφάσεις ένταξης και τη Συμφωνία Χρηματοδότησης μεταξύ της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ΑΕ και του Ελληνικού Δημοσίου.

Ο Δικαιούχος αναπτύσσει και συντηρεί ξεχωριστό πληροφοριακό σύστημα για τη διαχείριση των αιτήσεων με διεπαφή με το πληροφοριακό σύστημα υποβολής, στο οποίο υποβάλλονται οι αιτήσεις των Ωφελούμενων και μέσω του οποίου γίνεται η διενέργεια των ελέγχων και η παρακολούθηση υλοποίησης των έργων. Το πληροφοριακό σύστημα του Δικαιούχου ενσωματώνει τους όρους και τις προϋποθέσεις του Προγράμματος, καθώς και τη διαδικασία υλοποίησης που προβλέπεται σε αυτό.

Στις περιπτώσεις που, από τον παρόντα Οδηγό, προβλέπεται η υποβολή έντυπων εγγράφων στον Δικαιούχο (π.χ. αίτηση του ωφελούμενου για τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος ή ανάκληση απόφασης υπαγωγής), ο Δικαιούχος ψηφιοποιεί τα υποβληθέντα έγγραφα και τα αναρτά στο Πληροφοριακό Σύστημα.

Ο Δικαιούχος αξιολογεί τις αιτήσεις και ελέγχει τα δικαιολογητικά και τα παραστατικά δαπανών για την καταβολή των ενισχύσεων με χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος του Προγράμματος, που του έχει διατεθεί από το φορέα σχεδιασμού.

Ο Δικαιούχος συνεργάζεται με τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας Βορείου και Νοτίου

Ελλάδος και με τη Διεύθυνση Εφαρμογής Σχεδιασμού και Ελέγχου Δομημένου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη διασταύρωση στοιχείων στο πλαίσιο αναγκαίων ελέγχων.

Ο Δικαιούχος πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στους συνεργαζόμενους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7.3.

Ο Δικαιούχος εισηγείται στο Φορέα σχεδιασμού και συντονισμού του Προγράμματος προτάσεις για επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος.

Ο Δικαιούχος οργανώνει, λειτουργεί και εποπτεύει γραφείο ενημέρωσης και πληροφόρησης (HelpDesk) για την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων/Ωφελουμένων, το οποίο απαντά σε ερωτήματα σχετικά με την υποβολή των αιτήσεων, την υπαγωγή στο Πρόγραμμα, τη διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων και τη διαδικασία πιστοποίησης και καταβολής των κινήτρων. Στα πλαίσια της ως άνω λειτουργίας, συνεργάζεται με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας και παρέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για τη διαπίστωση της εύρυθμης λειτουργίας της εν λόγω υπηρεσίας.

Ο Δικαιούχος υποβάλλει στο Φορέα σχεδιασμού και συντονισμού του Προγράμματος (Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας) σχέδιο με συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του παρόντος Οδηγού καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση, καθώς και σχετικές αναφορές για την πορεία της γραμμής ενημέρωσης και πληροφόρησης.

Ο Δικαιούχος οφείλει να διασφαλίσει την τήρηση φάκελου έργου/προγράμματος για διάστημα πέντε (5) ετών από την ολοκλήρωση της πράξης και, για τις περιπτώσεις ενοικίασης/δωρεάν παραχώρησης/βραχυχρόνιας μίσθωσης, δέκα (10) ετών μετά το κλείσιμο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 που συγχρηματοδοτούν το Πρόγραμμα. Ο φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα δικαιολογητικά και παραστατικά που υποβάλλονται από τον Ωφελούμενο με τη Δήλωση Πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου του. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται υπό τη μορφή αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

Ο Δικαιούχος διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο προκειμένου να εξακριβώσει την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται στα αντίγραφα εγγράφων που υποβάλλονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Ν.4250/2014.

Επενδυτική Επιτροπή

Η Επενδυτική Επιτροπή έχει συσταθεί με την με Α.Π. 8069/Β1/2939/ 27.12.2016 Απόφαση όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Οι αρμοδιότητες της εξειδικεύονται στο άρθρο 5 παρ.4 της με Α.Π. 7313/1818/29.11.2016(ΦΕΚ 3905/Β/05.12.2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, και Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ», όπως ισχύει.

Φορέας σχεδιασμού και συντονισμού του Προγράμματος

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας, ως φορέας σχεδιασμού και συντονισμού της υλοποίησης του Προγράμματος, συντονίζει τους εμπλεκόμενους φορείς με στόχο την απρόσκοπτη υλοποίηση του Προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθεί την πορεία του Προγράμματος, σχεδιάζει και εκδίδει τις απαραίτητες οδηγίες-κατευθύνσεις προς τους εμπλεκόμενους φορείς. Οι ανωτέρω οδηγίες εκδίδονται βάσει επιστολών, μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανακοινώσεων στο σχετικό διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος, ανάλογα με τη σπουδαιότητά τους, με τις οποίες οι εμπλεκόμενοι στο Πρόγραμμα φορείς οφείλουν να συμμορφώνονται. Οι εν λόγω οδηγίες-κατευθύνσεις κοινοποιούνται στις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές.

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας, εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας την έκδοση απόφασης με συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του παρόντος Οδηγού καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση, μετά από έγκριση από την ΕΥΔ ΕΠΑνεΚ και τις ΕΥΔ ΠΕΠ. Οι ανωτέρω υπηρεσίες χορηγούν σύμφωνη γνώμη στο μέρος που αφορά σε θέματα διαχείρισης του προγράμματος.

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας, παρέχει την απαραίτητη πληροφόρηση προς όλους τους φορείς ενημέρωσης των δυνητικών Ωφελουμένων.

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας, για να εκπληρώσει το ρόλο της, μπορεί να ζητά ενημέρωση από τον Δικαιούχο και τους συνεργαζόμενους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και έχει πρόσβαση στο σχετικό με το πρόγραμμα Πληροφοριακό Σύστημα του Δικαιούχου.

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας, είναι ο κύριος του πληροφοριακού συστήματος υποδοχής των αιτήσεων και παρακολούθησης ολοκλήρωσης των έργων των Ωφελουμένων, το οποίο διατίθεται στον Δικαιούχο για την υλοποίηση του προγράμματος.

Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί

Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί του Παραρτήματος XIII χορηγούν δάνεια και καταβάλλουν τα κίνητρα, όπως προβλέπεται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής. Τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των χρηματοπιστωτικών οργανισμών απορρέουν και από την Επιχειρησιακή Συμφωνία που υπογράφεται με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί διενεργούν, για όλες τις κατηγορίες αιτήσεων, τις πληρωμές (προς προμηθευτές/αναδόχους, κ.λπ.), που γίνονται με πόρους του προγράμματος.

Ενεργειακός Επιθεωρητής

Πρώτη Ενεργειακή Επιθεώρηση (έκδοση Α΄ ΠΕΑ):

Ο ενεργειακός επιθεωρητής διενεργεί, μετά από πρόσκληση του ενδιαφερόμενου, την 1η ενεργειακή επιθεώρηση στην κατοικία, εκδίδει το αντίστοιχο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) και συμπληρώνει την πρόταση παρεμβάσεων στο έντυπο του Παραρτήματος III, όπως προβλέπεται στην παράγραφο «5.3 Πρώτη Ενεργειακή Επιθεώρηση».

Η πρόταση παρέμβασης θα πρέπει υποχρεωτικά να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του κεφαλαίου 3 του οδηγού του Προγράμματος και να συμπεριλαμβάνει τον συνδυασμό παρεμβάσεων της πρώτης (1^{ης}) από τις προτάσεις εξοικονόμησης ενέργειας που καταγράφονται στο Α΄ ΠΕΑ, καθώς και τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις εξοικονόμησης/αυτονόμησης, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3, που δεν συμπεριλαμβάνονται στις προτάσεις εξοικονόμησης ενέργειας του Α΄ ΠΕΑ. Επίσης, στην πρόταση παρεμβάσεων, ο επιθεωρητής θα πρέπει να αναφέρει τις προδιαγραφές και τα τεχνικά και ενεργειακά χαρακτηριστικά των υλικών και των ηλεκτρομηχανολογικών συστημάτων που απαιτούνται για τον υπολογισμό του ενεργειακού αποτελέσματος και τον έλεγχο της ικανοποίησης των απαιτήσεων του Προγράμματος. Ο επιθεωρητής καταγράφει την ενεργειακή κατηγορία στην οποία αναμένεται να καταταχθεί η εξεταζόμενη κατοικία μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, το ποσό εξοικονομούμενης πρωτογενούς ενέργειας, καθώς και στοιχεία σχετικά με την ικανοποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας του Προγράμματος.

Η ορθή εφαρμογή των ανωτέρω από τον επιθεωρητή είναι σημαντική για την επιλεξιμότητα της αίτησης λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι η έκδοση του Α΄ Π.Ε.Α. συνιστά εκκίνηση εργασιών με αποκλειστική ευθύνη του ενδιαφερόμενου.

Δεύτερη Ενεργειακή Επιθεώρηση (έκδοση Β΄ ΠΕΑ)

Μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, ο ενεργειακός επιθεωρητής διενεργεί την 2η Ενεργειακή Επιθεώρηση, εκδίδει το αντίστοιχο Β΄ Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Β΄ ΠΕΑ) και συμπληρώνει στο έντυπο «Καταγραφή Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωσης Έργου» (Παράρτημα VI) τις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο «7.2 Ολοκλήρωση Παρεμβάσεων – Δεύτερη Ενεργειακή Επιθεώρηση».

Επισημαίνεται ότι ο ενεργειακός επιθεωρητής που διενεργεί την δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση είναι υποχρεωτικά διαφορετικός από τον ενεργειακό επιθεωρητή που εξέδωσε το Α΄ ΠΕΑ.

Σύμβουλος Έργου

Ο σύμβουλος έργου έχει, απέναντι στον Ωφελούμενο, κατ' ελάχιστον την υποχρέωση:

- της **ενημέρωσης του Ωφελούμενου** για τα εισερχόμενα ηλεκτρονικά μηνύματα από το Πληροφοριακό Σύστημα, των ενεργειών που απαιτούνται και τις αντίστοιχες προθεσμίες που έχει ο Ωφελούμενος για τη διεκπεραίωσή τους,
- όλων των καταχωρήσεων για την υποβολή της αίτησης στο Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος,
- της αναλυτικής καταγραφής των προτεινόμενων παρεμβάσεων στο Πληροφοριακό Σύστημα, όπως καταγράφονται στο έντυπο «Πρόταση Παρεμβάσεων» που υπογράφει ο Ενεργειακός Επιθεωρητής και στο έντυπο «επιμερισμού κόστους» σε περίπτωση πολυκατοικίας τύπου Α,
- της επισύναψης όλων των δικαιολογητικών στη μορφή που απαιτείται από το Πληροφοριακό Σύστημα,
- της αναλυτικής καταγραφής των υλοποιημένων παρεμβάσεων στο Πληροφοριακό Σύστημα, όπως καταγράφονται στο έντυπο «Καταγραφή Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωση Έργου» που υπογράφει ο Ενεργειακός Επιθεωρητής και στο έντυπο «επιμερισμού κόστους» σε περίπτωση πολυκατοικίας τύπου Α,
- της αναλυτικής καταγραφής στο Πληροφοριακό Σύστημα των παραστατικών δαπανών και της επισύναψης των παραστατικών δαπανών και δικαιολογητικών πληρωμής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Δημοσιότητα Προγράμματος

10.1 Υποχρεώσεις Δικαιούχου

Ο Δικαιούχος οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες δημοσιότητας σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014–2020. Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ενημερώνονται και από την επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του Κανονισμού 1303/2013 περί ενημέρωσης και δημοσιότητας.

10.2 Υποχρεώσεις Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών

Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να κάνουν χρήση του λογότυπου του Προγράμματος, να τηρούν τους όρους δημοσιότητας και να παραπέμπουν στην επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος σε κάθε σχετική με τη δράση διαφήμιση. Σε κάθε περίπτωση, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις του Κανονισμού 1303/2013 περί ενημέρωσης και δημοσιότητας για οποιοδήποτε είδος διαφήμισης (π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπο υλικό, ειδική προωθητική ενέργεια) που αναφέρεται στο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ». Για ειδικότερα θέματα δημοσιότητας οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορούν να επικοινωνούν με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας.

10.3 Υποχρεώσεις λοιπών φορέων

Οποιοδήποτε είδος διαφήμισης (π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπο υλικό, ειδική προωθητική ενέργεια) που αφορά στο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ», από όλους τους εμπλεκόμενους στην υλοποίηση των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας που περιγράφονται στη σχετική δράση (π.χ. ανάδοχοι, προμηθευτές, εργολάβοι, εταιρείες κατασκευής ή εμπορίας υαλοπινάκων, κουφωμάτων, ηλιακών συλλεκτών, επιθεωρητές κ.λπ.), θα πρέπει τηρεί τους όρους δημοσιότητας του Προγράμματος, όπως αυτοί έχουν αναρτηθεί στην επίσημη διαδικτυακή πύλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. Πληροφόρηση

Για την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων/Ωφελουμένων λειτουργεί γραφείο ενημέρωσης και πληροφόρησης (HelpDesk), από τον Δικαιούχο, το οποίο απαντά σε ερωτήματα σχετικά με την υποβολή των αιτήσεων, την υπαγωγή στο Πρόγραμμα, τη διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων και τη διαδικασία πιστοποίησης και καταβολής των κινήτρων.

Πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρίσκουν:

- στην επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος <https://exoikonomo2020.gov.gr>
- στο δικτυακό τόπο της κάθε Διαχειριστικής Αρχής (Παράρτημα XIV),
- στο δικτυακό τόπο του ΕΣΠΑ (www.espa.gr),
- στο δικτυακό τόπο του Δικαιούχου (www.hdb.gr).

Παράρτημα

Παράρτημα Ι-Α: Δικαιολογητικά Υποβολής Αίτησης Μεμονωμένου Διαμερίσματος ή Μονοκατοικίας

Παράρτημα Ι-Β: Δικαιολογητικά Υποβολής Αίτησης Πολυκατοικίας Τύπου Α & Β

Παράρτημα Ι-Γ: Δικαιολογητικά Υποβολής Αίτησης Διαμερίσματος ως μέρος αίτησης σε Πολυκατοικία τύπου Α

Παράρτημα ΙΙ: Υπόδειγμα Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης

Παράρτημα ΙΙΙ: Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων

Παράρτημα ΙV: Έντυπο Επιμερισμού προϋπολογισμού πολυκατοικίας

Παράρτημα V – Α: Δήλωση Ωφελούμενου Υποβολής Αίτησης

Παράρτημα V – Β: Δήλωση εκπροσώπου πολυκατοικίας Υποβολής Αίτησης

Παράρτημα V – Γ: Δήλωση Ωφελούμενου αποδοχής απόφασης υπαγωγής

Παράρτημα VI: Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωση Έργου

Παράρτημα VII: Έντυπο Επιμερισμού κόστους πολυκατοικίας

Παράρτημα VIII – Α: Υπεύθυνη Δήλωση αναδόχου έργου

Παράρτημα VIII – Β: Υπεύθυνη Δήλωση προμηθευτή υλικών

Παράρτημα VIII – Γ: Υπεύθυνη Δήλωση προμηθευτή –

αναδόχου Παράρτημα ΙΧ: Υπεύθυνη Δήλωση χρήσης ακινήτου

Παράρτημα Χ: Δήλωση Πιστοποίησης & δικαιολογητικά για την Ολοκλήρωση του

Έργου Παράρτημα ΧΙ: Υπεύθυνη Δήλωση για ενισχύσεις βάσει καθεστώτος deminimis

Παράρτημα ΧΙΙ: Διαδικασία Διαχείρισης Αίτησης

Παράρτημα ΧΙΙΙ: Συμμετέχοντες Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί

Παράρτημα ΧΙV: Δικτυακοί Τόποι Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων